

Univerzita Palackého v Olomouci

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Bc. Barbora KOUTNÁ

**LOKALITA HOLÝ VRCH V BOUZOVSKÉ VRCHOVINĚ A JEJÍ
MOŽNÉ OVLIVNĚNÍ ANTROPOGENNÍ ČINNOSTÍ**

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. RNDr. Irena SMOLOVÁ, Ph.D.

Olomouc 2017

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM

Autor (osobní číslo): Bc. Barbora Koutná (R140241)

Studijní obor: Regionální geografie

Název práce: Lokalita Holý Vrch v Bouzovské vrchovině a její možné ovlivnění antropogenní činností

Title of thesis: The locality Holy Vrch in Bouzovska highland and its possible impact of anthropogenic activities

Vedoucí práce: doc. RNDr. Irena Smolová, Ph.D.

Rozsah práce: 97 stran, 4 vázané přílohy

Abstrakt: Diplomová práce komplexně charakterizuje lokalitu Holý Vrch v Bouzovské vrchovině, kde byl nedávno schválen dobývací prostor Hvozdečko pro těžbu vápence. Součástí práce je základní fyzicko-geografická charakteristika zájmového území a jeho nejbližšího okolí. Dále se práce zabývá těžbou vápenců v České republice po roce 1989 a těžbou vápenců v zájmovém území a jeho nejbližším okolí. Na základě vlastního šetření byl zhodnocen legislativní proces stanovení dobývacího prostoru a možného zahájení těžební činnosti v zájmovém území, zmapována současná krajinná struktura a zdokumentovány tvary reliéfu, které by případnou těžbou mohly být ovlivněny. V rámci práce bylo provedeno dotazníkové šetření mezi municipalitami a klíčovými aktéry rozvoje obcí a mezi obyvateli obcí širšího zájmového území.

Klíčová slova: Holý Vrch, Bouzovská vrchovina, antropogenní ovlivnění, vápenec

Abstract: The diploma thesis comprehensively characterizes the locality Holy Vrch in Bouzovska highland, which was recently approved mining area Hvozdecko for mining of limestone. The part of this thesis is basic physiography characteristics of the area and its surroundings. The thesis is also engaged in mining of limestone in the Czech Republic since 1989 and limestone mining in the area of interest and its surroundings. Based on its own investigation was evaluated the legislative process of establishing a mining area and possible mining activities, mapping the current landscape structure and documented landforms that could be affected by future mining. As part of the work was carried out a survey among municipalities and key players in the development community and among the inhabitants of the municipalities of the wider area of interest.

Keywords: Holy vrch, Bouzovska highland, anthropogenic impact, limestone

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením doc. RNDr. Ireny Smolové, Ph.D. a že veškerou použitou literaturu a ostatní zdroje jsem řádně uvedla v seznamu literatury.

V Olomouci 20. 4. 2017

Bc. Barbora Koutná

Děkuji doc. RNDr. Ireně Smolové, Ph.D. za odbornou pomoc a teoretické i praktické rady při zpracování diplomové práce. Poděkování patří také mé rodině a příteli za obrovskou podporu po celou dobu vysokoškolského studia. Dále děkuji mému pracovnímu kolektivu za vstřícnost a přátelům za chvílky oddechu.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Barbora KOUTNÁ**
Osobní číslo: **R140241**
Studijní program: **N1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Lokalita Holý vrch v Bouzovské vrchovině a její možné
ovlivnění antropogenní činností**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je komplexní charakteristika lokalita Holý Vrch na Bouzovsku, kde byl v roce 2014 schválen nový dobývací prostor. Autorka provede detailní inventarizaci a mapování současné krajinné struktury a jejího možného ovlivnění antropogenní činností. Cílem práce bude hodnocení legislativního procesu stanovení dobývacího prostoru a zahájení hornické činnosti v lokalitě a hodnocení postojů zástupců municipalit a obyvatel obcí širšího zájmového území na možné zahájení těžby vápence.

Doporučená osnova práce

1. Úvod
2. Cíle práce
3. Metodika
4. Rešerše literatury
5. Vymezení území
6. Základní FG charakteristika území
7. Těžba vápenců v ČR po roce 1989
8. Těžba vápenců v zájmovém území ve strategických dokumentech
9. Zhodnocení legislativního procesu
10. Percepce aktéry rozvoje a obyvateli zájmového území
11. Závěr
12. Shrnutí Summary (česky a anglicky), klíčová slova key words

Rozsah grafických prací: grafy, mapy

Rozsah průvodní zprávy: 20 000 až 24 000 slov základního textu + práce včetně všech příloh v elektronické podobě

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2016

Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Rozsah pracovní zprávy: **20 000 - 24 000 slov**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury: **viz příloha**

Vedoucí diplomové práce: **doc. RNDr. Irena Smolová, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání diplomové práce: **24. února 2016**
Termín odevzdání diplomové práce: **10. dubna 2017**

prof. RNDr. Ivo Frébort, CSc., Ph.D.
děkan

L.S.

doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 24. února 2016

Příloha zadání diplomové práce

Seznam odborné literatury:

Seznam odborné literatury:

BOSÁK, P., BÍLKOVÁ, D., STÁRKA, L. (1995): Karsologické členění ČR. In.: Cílek, V. (ed.): Sborník příspěvků z 1. Národního speleologického kongresu ČSS v Jedovnici. ČSS, s. 14-18.

CRHA, J. (1979): Devon konicko-mladečského pruhu a jeho ložiskový význam. Sborník GPO, 19, Ostrava, s.77-91.

CZUDEK, T. (2005): Vývoj reliéfu krajiny České republiky v kvartéru. Brno: Moravské zemské muzeum, 238 s.

KADLEC, J. (1995): Pliocenní a kvartérní sedimenty na mapovém listu 1:50 000 Jevíčko. Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku v roce 1994, Brno: Český geologický ústav, s.6.

KALVODA, J., OTAVA, J., HLADIL, J., BÁBEK, O. (1995): Nové stratigrafické údaje z Bouzovského a Západodrahanského kulmu. Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku v roce 1994, Brno: Český geologický ústav, s.51-52.

LOŽEK, V. (1973): Příroda ve čtvrtohorách. Praha: Academia, 372 s.

PANOŠ, V. (1962): Výsledky koloračních experimentů a pozorování krasových vod v Severomoravském kraji. Sborník Vlastivědného muzea v Olomouci, přírodní vědy V/1962, Ostrava: Krajské nakladatelství v Ostravě, s.13-48.

PANOŠ, V. (1962): Fosilní destrukční tvary východní části České vysočiny. Geografický časopis, XIV, 3, Bratislava: Vydavatelstvo SAV, s. 181-204.

PANOŠ, V. (1964): Geomorfologický vývoj severní části Hornomoravského úvalu mezi Litovlí a Zábřehem na Moravě. Sborník Československé společnosti zeměpisné, roč. 69, č.2, Praha: Nakladatelství ČSAV, s. 99-112.

PANOŠ, V., NOVÁK, Z., PEK, I., ZAPLETAL, J. (1998): Výskyt mořského spodního badenu jižně od Bouzova. Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku v roce 1997, Brno: Český geologický ústav, s. 69-70.

SMOLOVÁ, I. (2000): Geomorphological analysis of the karst relief in surroundings of Taramka in the Highland of Ludmírov. In: Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Geographica 36. Olomouc: Univerzita Palackého, s. 71-79.

SMOLOVÁ, I. (2001): Geomorfologická analýza krasového reliéfu v okolí Taramky v Ludmírovské vrchovině. In.: Současný stav geomorfologických výzkumů. Ostrava: Ostravská univerzita, s. 55-59.

SMOLOVÁ, I., KADLČÍKOVÁ, J., PTÁČEK, P., BOHANES, T. (2003): Exokrasový reliéf střední části konicko-mladečského pruhu. Přírodovědné studie muzea Prostějovska, svazek 6. Prostějov: Muzeum Prostějovska, s. 115-122.

SMOLOVÁ, I., VÍTEK, J. (2007): Základy geomorfologie. Vybrané tvary reliéfu. Olomouc: Vydavatelství UP v Olomouci, 189 s.

Zprávy o geologický výzkumech.

Databáze geologických lokalit.

Mapy ze souboru geologických a ekologických účelových map přírodních zdrojů (1 : 50 000). ČGÚ, Praha.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 CÍLE PRÁCE	11
2 METODIKA	12
2.1 Terénní výzkum.....	12
2.2 Sběr podkladů pro současný stav krajinné struktury	13
2.3 Dotazníkové šetření.....	13
2.4 Tvorba map.....	15
3 REŠERŠE LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	16
4 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ.....	19
5 ZÁKLADNÍ FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ A JEHO NEJBLIŽŠÍHO OKOLÍ.....	21
6 TĚŽBA VÁPENCŮ V ČESKÉ REPUBLICE PO ROCE 1989	30
6.1 Charakteristika vápenců, jejich využití a dělení.....	30
6.2 Těžba vápenců v České republice po roce 1989 a její vývoj	32
6.3 Největší těžební společnosti vápenců na území ČR a stanovené dobývací prostory pro jejich těžbu.....	34
7 HISTORICKÁ TĚŽBA VÁPENCŮ V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ A JEHO NEJBLIŽŠÍM OKOLÍ.....	40
8 TĚŽBA VÁPENCŮ V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ VE STRATEGICKÝCH DOKUMENTECH	42
8.1 Vymezení základních pojmů	42
8.2 Strategické dokumenty dle úrovně tvorby	43
8.3 Těžba vápence ve strategických dokumentech zájmového území.....	43
9 ZHODNOCENÍ LEGISLATIVNÍHO PROCESU STANOVENÍ DOBÝVACÍHO PROSTORU HVOZDEČKO A JEHO NÁSLEDNÉ TĚŽBY	49
9.1 Záměr: Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko-Holý Vrch (B3 180 100).....	49
9.2 Návrh na stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko.....	51
9.3 Záměr: Těžba vápence v dobývacím prostoru Hvozdečko	52
9.4 Role veřejnosti v legislativním procesu	54
10 SOUČASNÝ STAV KRAJINNÉ STRUKTURY ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ A JEHO NEJBLIŽŠÍHO OKOLÍ.....	57
10.1 Druhy pozemků, typ povrchu a vegetace	57
10.2 Vlastnická struktura pozemků	60
11 TVARY RELIEFU V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ A JEJICH MOŽNÉ OVLIVNĚNÍ TĚŽEBNÍ ČINNOSTÍ	63

12 PERCEPCE AKTÉRY ROZVOJE A OBYVATELI ROZŠÍŘENÉHO ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ NA MOŽNÉ ZAHÁJENÍ TĚŽBY VÁPENCE V DOBÝVACÍM PROSTORU HVOZDEČKO	70
12.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro municipality a klíčové aktéry rozvoje obcí	70
12.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro obyvatele.....	77
13 ZÁVĚR.....	88
14 SUMMARY.....	90
15 POUŽITÁ LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE.....	92
SEZNAM PŘÍLOH	

ÚVOD

Diplomové práce se zabývá lokalitou Holý Vrch v Bouzovské vrchovině. Zájmovým územím diplomové práce je chráněné ložiskové území Hvozdečko-Holý Vrch, ve kterém byl v nedávné době schválen dobývací prostor Hvozdečko o výměře 8,31 ha, a jeho nejbližší okolí. Dobývací prostor Hvozdečko je lokalitou výskytu vysokoprocenního vápence. Zájmové území se nachází v těsné blízkosti krasové oblasti konicko-mladečského devonského pruhu a zahájení hornické činnosti by ovlivnilo řadu přírodních procesů (zejména hydrologické poměry oblasti) a také životy obyvatel širšího zájmového území.

Zájem o těžbu vápence ve stanoveném dobývacím prostoru má švýcarská těžební společnost Agir spol. s r. o., která v České republice těží od roku 1994 vápenec v dobývacím prostoru Skoupý, nacházejícím se v okrese Příbram. Legislativní proces stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko a následné možné těžby vápence byl velmi intenzivně řešen v letech 2004–2016. V tomto období byly v zájmovém území podány dva záměry k vyhodnocení vlivů těžby vápence na životní prostředí a jeden návrh ke stanovení dobývacího prostoru. Oba záměry i návrh podala právě těžební společnost Agir spol. s r. o. Dobývací prostor Hvozdečko byl stanoven v roce 2013 a do dnešní doby v něm nebyla těžba vápence povolena. Dne 2. 6. 2016 bylo vydáno poslední nesouhlasné stanovisko k záměru těžby v tomto dobývacím prostoru, které vydal Krajský úřad Olomouckého kraje na základě posudku vlivu záměru na životní prostředí. Vyhodnocení tohoto posudku velmi ovlivnil názor veřejnosti a jejího aktivního propagování nesouhlasu s možným zahájením hornické činnosti v oblasti.

Téma diplomové práce jsem si vybrala z toho důvodu, že možné zahájení těžby vápence v tomto území by ohrozilo blízkou krasovou oblast a také z toho důvodu, že řešený legislativní proces stanovení dobývacího prostoru a možného zahájení těžební činnosti byl celorepublikově unikátní zejména pro zapojení se veřejnosti do vypořádání připomínek v rámci celého procesu EIA (Environmental Impact Assessment) a jeho délce. Dalším důvodem je, že zájmové území se nachází v malebné přírodě Bouzovska, kterou od malička navštěvuji a mám k ní velmi osobní vztah. Řešenou problematiku se budu snažit vyhodnotit z různých úhlů pohledu.

1 CÍLE PRÁCE

Cílem diplomové práce je charakteristika lokality Holý Vrch v Bouzovské vrchovině, kde byl ve chráněném ložiskovém území Hvozdečko-Holý Vrch schválen nový dobývací prostor (DP) Hvozdečko. Dílčími cíli diplomové práce bude fyzicko-geografická charakteristika zájmového území a jeho nejbližšího okolí, dále se zaměřím na těžbu vápenců v České republice (ČR) po roce 1989, na historickou těžbu vápenců v zájmovém území a jeho nejbližším okolí a také na těžbu vápenců ve strategických dokumentech platných pro zájmové území. Jedním z klíčových výstupů práce bude zhodnocení legislativního procesu stanovení DP a možného zahájení těžební činnosti v zájmové lokalitě. Na základě vlastního šetření bude v nejbližším okolí zájmového území provedeno zmapování současné krajinné struktury, budou popsány tvary reliéfu a okomentováno jejich možné ovlivnění těžební činností. Stěžejní kapitolou práce bude zhodnocení postojů zástupců municipalit, klíčových aktérů a obyvatel obcí širšího zájmového území na možné zahájení těžby vápence v zájmové lokalitě. Součástí práce bude i fotodokumentace a mapy vycházející z vlastního terénního výzkumu.

2 METODIKA

Diplomová práce byla sepsána na základě studia literárních pramenů, dostupné dokumentace k danému tématu a ostatních zdrojů. Studium literatury bylo stěžejní především pro sepsání části teoretické. Praktická část diplomové práce byla vytvořena na základě několika použitých metod. Jednou z nich bylo studium dostupné dokumentace k danému tématu a ostatních zdrojů. Rešerše knižních i internetových zdrojů je podrobněji zpracována v kapitole 3. Další metodou pro praktickou část, zabývající se současnou krajinnou strukturou, bylo zjišťování dat z *Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního: Nahlížení do katastru nemovitostí*. Z mého pohledu stěžejními metodami použitými v praktické části diplomové práce byl vlastní terénní výzkum, na jehož základě byla pořízena fotodokumentace, která je nedílnou součástí několika kapitol práce. Další použitou metodou bylo dotazníkové šetření, které bylo provedeno mezi municipalitami, hlavními aktéry rozvoje a obyvateli obcí v širším zájmovém území. Na základě dostupných mapových podkladů a vlastního terénního výzkumu byly pak také zpracovány mapy.

2.1 Terénní výzkum

Terénní výzkum probíhal několik dní na podzim roku 2016 a na jaře roku 2017. Jeho klíčovým výstupem byla fotodokumentace, která je součástí několika kapitol práce a byla stěžejní pro kapitolu 11, která popisuje tvary reliéfu v zájmovém území diplomové práce a jejich možné ovlivnění antropogenní činností. Terénní výzkum byl také důležitý pro zmapování současné krajinné struktury zájmového území a jeho nejbližšího okolí a pro celkové seznámení se s územím. Fotografie, které jsou součástí práce, byly pořízeny fotoaparátem *Nikon Coolpix 1820*. Terénnímu výzkumu předcházelo nastudování mapových podkladů zájmového území, zejména z *geoportálu Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního* (geoportal.cuzk.cz, online) a dále také nastudování *geologické mapy ČR 1:50 000* dostupné v mapových aplikacích *České geologické služby* (www.geology.cz, online). Nejvyužívanější mapový portál při práci v terénu byl portál *Mapy.cz* (mapy.cz, online). Nejnáročnější částí terénního výzkumu bylo dostat se na vrchol Holého Vrchu, a to zejména díky prudkému a značně nerovnému svahu a dále také díky množství popadaného lesního porostu.

Další prací v terénu byl sběr odpovědí dotazníkového šetření mezi obyvateli obcí v rozšířeném zájmovém území diplomové práce, které je popsáno v kapitole 2.3.

2.2 Sběr podkladů pro současný stav krajinné struktury

Sběr podkladů pro kapitolu 10, která se zabývá současným stavem krajinné struktury zájmového území a jeho nejbližšího okolí probíhal v několika základních krocích. Prvním krokem byl sběr informací o druzích pozemků, typech povrchu a vegetace. Druhým krokem byl sběr informací o vlastnické struktuře pozemků. První krok byl zpracováván na základě vlastního terénního výzkumu a také z velké části na základě získaných dat z aplikace *Nahlížení do katastru nemovitostí* (nahlizenidokn.cuzk.cz, online), kterou provozuje *Český úřad zeměměřičský a katastrální*. Každá parcela ve sledovaném území byla dle výpisu z katastru nemovitostí identifikována a přiřazena do určité kategorie dle druhu pozemku nebo typu povrchu a vegetace. Celkem bylo zkoumáno 52 ha plochy a prostudováno 148 parcel. Sběr informací o vlastnické struktuře byl již zcela řešen na základě získaných dat z aplikace *Nahlížení do katastru nemovitostí* (nahlizenidokn.cuzk.cz, online). Také bylo zkoumáno 52 ha ploch a prostudováno 148 parcel. Zjištěné informace byly zaneseny do map, které jsou součástí kapitoly 10.

2.3 Dotazníkové šetření

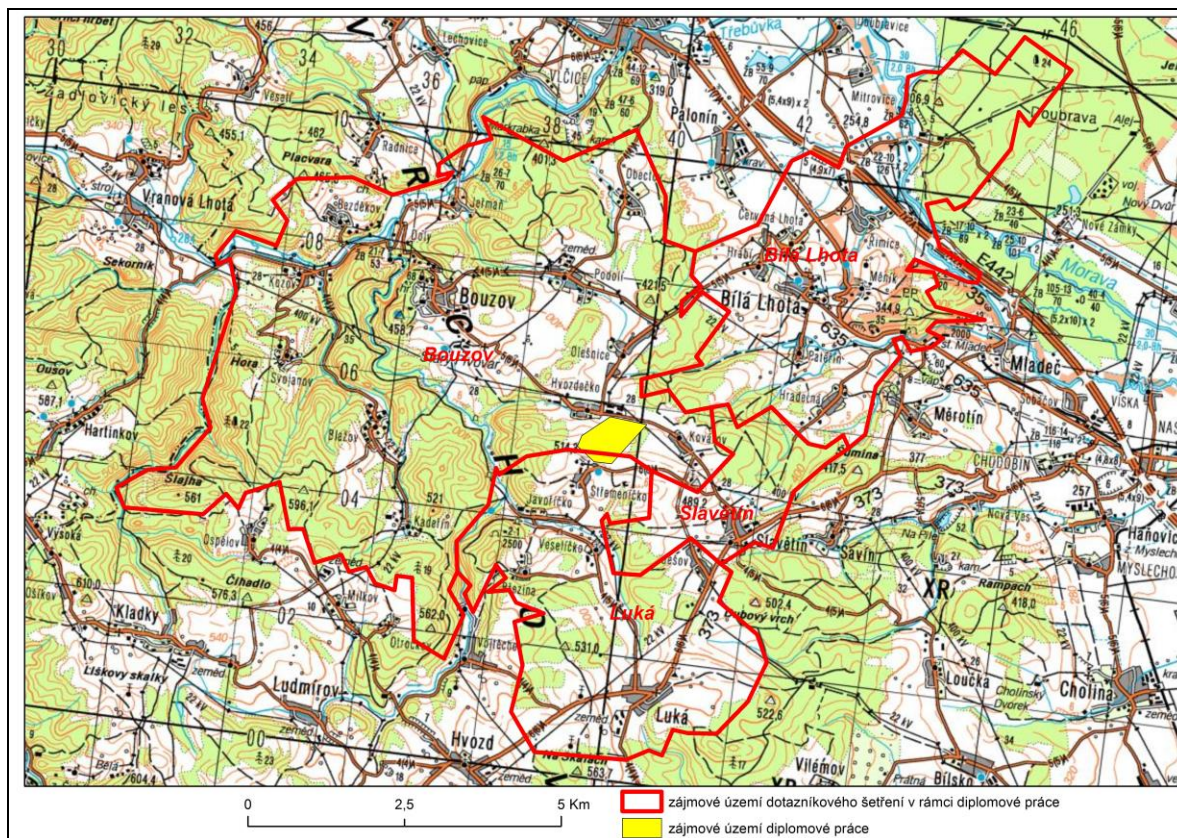
Jedním z klíčových výstupů diplomové práce je zhodnocení dotazníkového šetření mezi municipalitami, hlavními aktéry rozvoje a obyvateli obcí.

Pro realizaci dotazníkového šetření bylo zájmové území diplomové práce rozšířeno. K rozšíření došlo z toho důvodu, že případná těžba vápence v DP Hvozdečko by měla vliv na životy obyvatel nejen nejbližšího okolí, ale ovlivnila by i životy obyvatel širšího území. Dotazníkové šetření bylo prováděno v nejbližších katastrech obcí zájmového území diplomové práce. Jednalo se o katastry obcí: **Bouzov, Luká, Bílá Lhota a Slavětín**.

Tab. 1 Místní části obcí v zájmovém území dotazníkového šetření

Obec	Místní části
Bouzov	Bouzov, Bezděkov, Blažov, Doly, Hvozdečko, Jeřmaň, Kadeřín, Kovářov, Kozov, Obectov, Olešnice, Podolí, Svojanov
Luká	Luká, Březina, Javoříčko, Ješov, Střemeníčko, Veselíčko
Slavětín	Slavětín
Bílá Lhota	Bílá Lhota, Červená Lhota, Hrabí, Hradečná, Měník, Pateřín, Řimice, osada Nové Mlýny

Zdroj: Český statistický úřad: Olomoucký kraj, online, vlastní zpracování

Obr. 1 Plocha zájmového území dotazníkového šetření, zdroj: www.geoportal.gov, vlastní zpracování v programu ArcMap

Dotazníkové šetření probíhalo ve dvou základních liniích. První linii dotazníkového šetření tvořilo sestavení dotazníků a následné dotazování se na danou problematiku municipalit a klíčových aktérů rozvoje obcí (starostů, zastupitelů, zemědělců, podnikatelů, členů spolků a občanských sdružení bojujících proti těžbě vápence v zájmové lokalitě). Vytvořené dotazníky byly zaslány kompetentním osobám. Dotazování probíhalo elektronickou formou. Na základě domluvy s vedoucí práce bylo třeba získat alespoň 20 vyplněných dotazníků. Celkem na dotazníky odpovědělo 22 respondentů.

Druhou linii dotazníkového šetření tvořilo dotazování se na danou problematiku obyvatel obcí. Na základě dohody s vedoucí práce bylo třeba sesbírat alespoň 50 vyplněných dotazníků, což se povedlo. Dotazníky bylo možné vyplnit v elektronické podobě. Dotazníky byly rozeslány na emailové adresy obcí, dále také byly šířeny prostřednictvím komunikačních sítí. V rámci této linie dotazníkového šetření bylo také provedeno dotazníkové šetření v terénu. Byly navštíveny obce Bouzov, Luká, Bílá Lhota, Slavětín a některé jejich místní části a na základně náhodného výběru byli místní obyvatelé

dotazování. Ve většině případů byli obyvatelé s danou problematikou velmi dobře seznámeni a měli na ni jasný názor.

2.4 Tvorba map

K tvorbě tematických map diplomové práce byl využit program *ArcMap 10*. Mapy jsem tvořila na základě vrstev, které jsou dostupné v prohlížeči *wms* (web map service) *služeb* na *geoportále Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního* (geoportal.cuzk.cz, online) a na stránkách *Národního geoportálu INSPIRE* (geoportal.gov.cz, online).

Vrstvu znázorňující plochu CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch a vrstvu znázorňující plochu DP Hvozdečko jsem si vytvořila sama v programu *ArcMap 10* pomocí zeměpisných souřadnic vymezených v rozhodnutí *Obvodního Báňského úřadu pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého* (OBÚ, 2013) o stanovení DP Hvozdečko.

Mapy v kapitole 10, která se zabývá současným stavem krajinné struktury území, byly zpracovány dle dat zjištěných z aplikace *Nahlížení do katastru nemovitostí* (nahlizenidokn.cuzk.cz, online), kterou provozuje *Český úřad zeměměřičský a katastrální* a následného vlastního vymezení vrstev a kategorizování dle podkladu *wms služeb* na *geoportále Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního* (geoportal.cuzk.cz, online).

3 REŠERŠE LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

V rešerši byly využity knižní i internetové zdroje. Pro přehlednost jsem rozdělila nejčastěji používané zdroje dle jednotlivých kapitol a témat.

Fyzicko-geografická charakteristika zájmového území a jeho nejbližšího okolí byla sepsána na základě studia odborných regionálně-geografických zdrojů, které se zaměřují na geomorfologii, geologii, karsologii, hydrologii, klimatologii, pedologii a biogeografii. Geomorfologické poměry území byly sepsány na základě knih *Geomorfologie Českých zemí* (Demek, J. a kol., 1965) a *Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny* (Demek, J., Mackovčín, P. a kol., 2006), dále bylo také využito *oznámení o záměru: Stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko na ložisku vápence Hvozdečko-Holý Vrch a povolení hornické činnosti* (Pechar T. a kol., 2015) a příspěvek *Geomorfologický vývoj severní části Hornomoravského úvalu mezi Litovlí a Zábřehem na Moravě* (Panoš, V., 1964). Geologická charakteristika území pak byla sepsána na základě knih *Geologická minulost České republiky* (Chlupáč, I. a kol., 2002), *Vývoj reliéfu krajiny ČR v kvartéru* (Czudek, T., 2005) a dokumentu *Karsologické poměry území mezi Javoříčským a Rachavským krasem s posouzením možných vlivů těžby vápence na krasové jevy v tomto území, jako součást komplexního přírodovědného hodnocení pro těžbu vápence v DP Hvozdečko* (Morávek, R. a kol., 2013). Karsologická charakteristika vychází ze souboru publikací *Jeskyně, díl Chráněná území ČR, svazek XIV* (Hromas, J., 2009), pro sepsání kapitoly byl také využit již zmíněný *dokument* (Morávek, R. a kol., 2013), odborný článek *Typologie krasu ČSSR* (Štencl, O., 1971) a příspěvek *Karsologické členění ČR* (Bosák, P., Bílková, D., Stárka, L., 1995). Hydrologická charakteristika byla také sepsána na základě zmíněného *dokumentu* (Morávek, R. a kol., 2013) a dokumentu *Hvozdečko-Holý vrch: Aktualizované hydrogeologické posouzení otvírky a těžby ložiska vápenců na kótu 430 a 415 m n.m.* (Koroš, I. a kol., 2013). Využit byl také Elektronický povodňový digitální portál (Elektronický povodňový digitální portál, online). Zdrojem pro charakteristiku klimatu území byla kniha *Klimatické oblasti Československa* (Quitt, E., 1971) a *Atlas podnebí Česka: Climate atlas of Czechia* (Tolasz, R. a kol., 2007). Pedologické poměry území vychází z knihy *Pedologie a ochrana půdy* (Šarapatka, B., 2014) a *Půdy České republiky* (Tomášek, M., 2007) a dále byl pro charakteristiku typů půd využit *Taxonomický klasifikační systém půd ČR* (Taxonomický klasifikační systém půd ČR, online). Biogeografické poměry území byly pak sepsány dle knihy *Biogeografické členění České republiky* (Culek, M., 1996) a *Biogeografické regiony České republiky* (Culek, M., 2013). Botanické a zoologické průzkumy v zájmovém území byly pak nastudovány

z dokumentu *Botanický a zoologický průzkum lokality Hvozdečko-Holý Vrch* (Vlachová, B., Barotnička, T. a kol., 2004) a *Biologické posouzení: Botanický a zoologický inventarizační průzkum lokality Hvozdečko-Holý Vrch* (Kos, V. a kol., 2013). Další informace o životním prostředí byly čerpány z internetového portálu *Územního systému ekologické stability* (ÚSES: Skladebné části, online), *Agentury ochrany přírody a krajiny ČR* (AOPK ČR, online) a *AOPK ČR: Natura 2000* (online).

Kapitola těžba vápenců v ČR po roce 1989 byla sepsána zejména na základě dat z publikací *Surovinové zdroje České republiky – nerostné suroviny*, zveřejněných na webové stránce *České geologické služby* (ČGS: Publikace Surovinové zdroje České republiky – nerostné suroviny, online). Využity byly také *přehledné tabulky Hornické ročenky 2014* zveřejněny na webové stránce *Státní báňské správy ČR* (Hornická ročenka 2014: Přehledné tabulky, online). Informace o dobývacích prostorech a těžbě obecně byly získány z dat na webových stránkách *Státní báňské správy ČR* (Státní báňská správa ČR: Dobývací prostory, online; Státní báňská správa ČR: Těžební činnost, online). Dále byla využita kniha *Těžba nerostných surovin na území ČR a její geografické aspekty* (Smolová I., 2008) a bylo nahlédnuto do diplomové práce *Těžba vápenců v České republice* (Štramberská, K., 2007).

Kapitola zabývající se historickou těžbou vápenců v zájmové lokalitě a jejím nejbližším okolí byla sepsána na základě knihy *Moravskou cestou po technických památkách: od Bouzova přes Litovel k Olomouci* (Kadlec, J., 2011) a článku zveřejněného v časopise *Archeologia technica: Polní (selské) vápenky na Konicku a Litovelsku* (Papoušek, M., online).

V kapitole těžba vápenců v zájmovém území ve strategických dokumentech, byla pro definici jednotlivých pojmů využita webová stránka *Metodická podpora regionálního rozvoje* (Metodická podpora regionálního rozvoje: Koncepční dokumenty, online) a pro vyhledávání jednotlivých strategických dokumentů byla využita *Databáze strategií* (Databáze strategií, online). Podrobněji jsou v práci rozebrány dokumenty, ve kterých se objevuje informace o těžbě vápenců v zájmovém území.

Zhodnocení legislativního procesu stanovení DP a následné hornické činnosti bylo sepsáno na základě dostupných zdrojů posuzování záměrů EIA (Environmental Impact Assessment). Jedná se o proces posuzování záměrů na životní prostředí. V zájmovém území byly řešeny dva záměry a to záměr: *Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko-Holý Vrch (B3 180 100)* (Informační systém EIA: Záměry na území ČR: Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko-Holý Vrch (B3 180 100), online) a záměr *Těžba vápence v DP Hvozdečko*

(Informační systém EIA: Záměry na území ČR: Těžba vápence v DP Hvozdečko, online). Pro vyhodnocení této kapitoly byly využity veškeré dokumenty uvedené v seznamu literatury, jejichž autorem je *Ministerstvo životního prostředí* (MŽP, 2004a; 2004b; 2008a; 2008b; 2014) nebo *Krajský úřad Olomouckého kraje* (KÚOLK, 2015a; 2015b; 2016c; 2016a; 2016b; 2016c; 2016d), dále také veškeré dokumenty uvedené v seznamu literatury, jejichž autorem je Bělohlávek, J., a kol. (2007), Maňour, R. (2008), Pechar, T. a kol. (2015), Charouzek, J., a kol. (2011, 2015a, 2015b, 2015c) nebo Calábek, A. (2016). Dále v této kapitole bylo čerpáno z *Rozhodnutí o stanovení DP Hvozdečko* (OBÚ, 2013). Tyto dokumenty jsem získala od p. Vařeky ze spolku ARCUS – onko centrum.

V kapitole tvary reliéfu v zájmovém území a jejich možné ovlivnění antropogenní činností byla pak zdrojem popisu tvarů kniha *Základy geomorfologie: Vybrané tvary reliéfu* (Smolová, I., Vitek, J., 2007) a kniha *Základy antropogenní geomorfologie* (Kirchner, K., Smolová, I., 2010).

Mezi další použité internetové zdroje patří například webové stránky *Obce Bouzov* (Obec Bouzov, online), *Města Litovel* (Město Litovel, online), *Místní akční skupiny Moravská cesta* (MAS Moravská cesta, online), *Spolku Bouzovská vrchovina* (Bouzovská vrchovina, online), *Olomouckého kraje* (Olomoucký kraj, online), *Českého statistického úřadu* (ČSÚ, online), *Obchodního rejstříku, rejstříku firem v ČR, vztahů a vazeb z justice.cz* (Kurzy.cz, online), databáze *Geologické lokality* (Geologické lokality, online) a dále mapové servery či podklady na nich dostupné: *Mapy.cz* (Mapy.cz, online), *Česká geologická služba* (ČGS, online), *Český úřad zeměměřičský a katastrální* (ČUZK, online) a *Česká informační agentura životního prostředí* (CENIA, online).

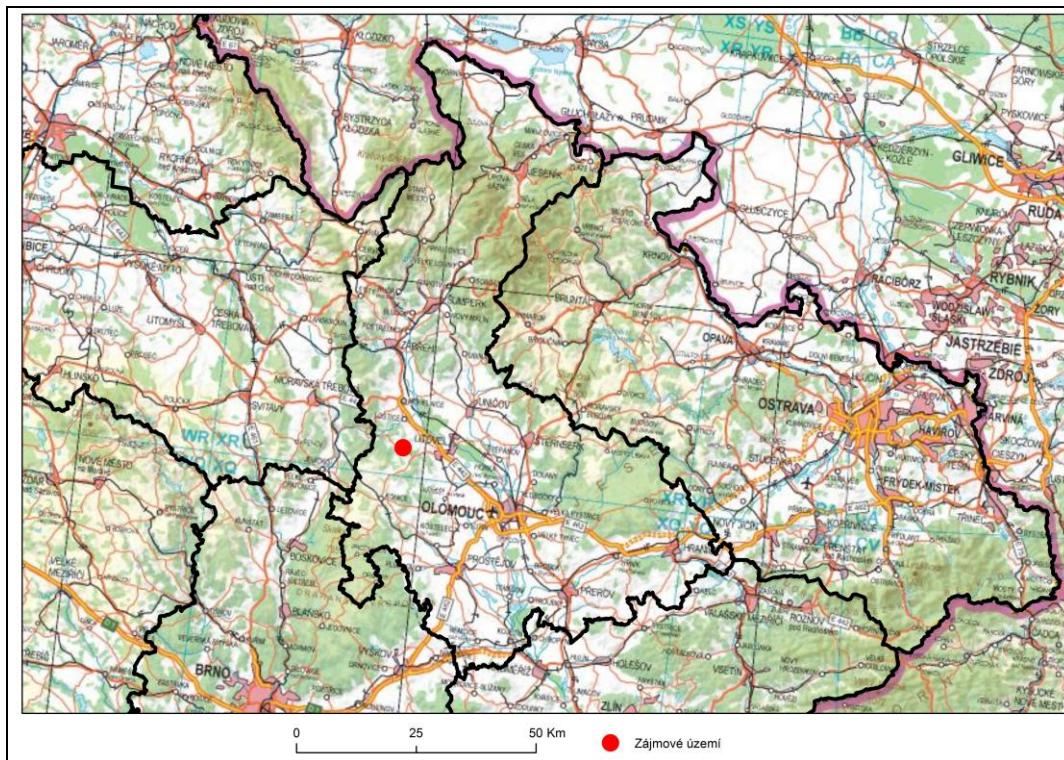
V textu práce se také objevují odkazy na: *Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), § 3.*, *Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, § 1*, *Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, Zákon Federálního shromáždění č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) § 16* a *Zákon Federálního shromáždění č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) § 25.*

4 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

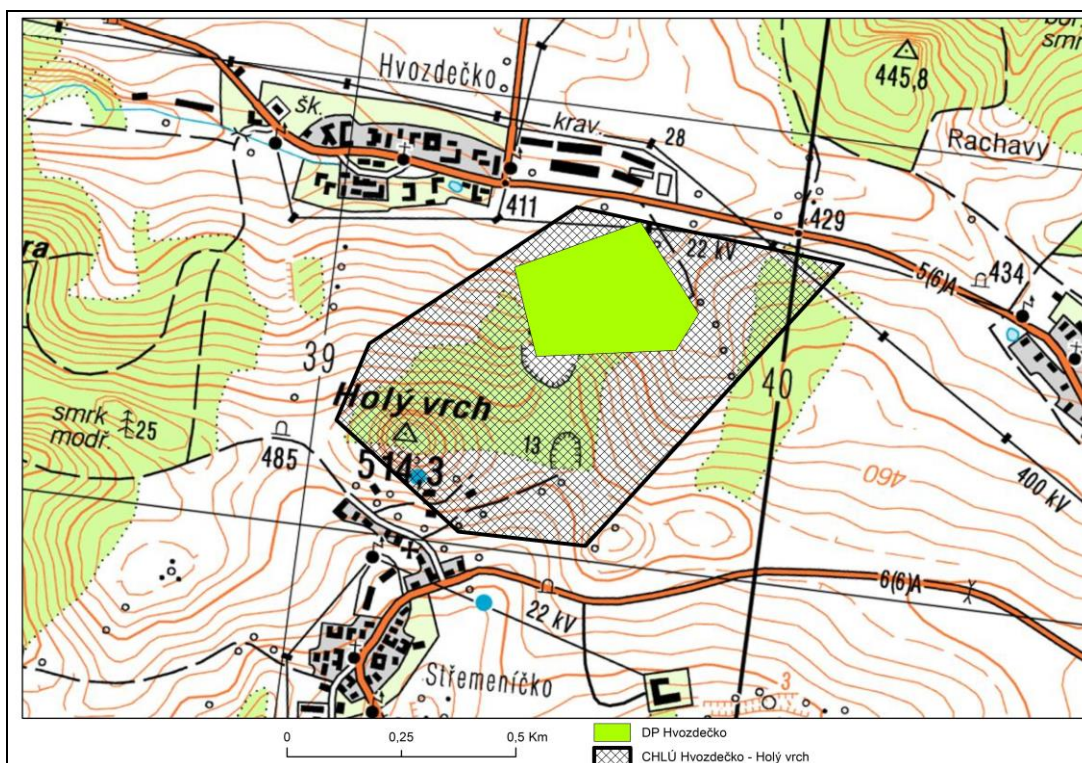
Zájmovým územím diplomové práce je **chráněné ložiskové území (CHLÚ) Hvozdečko-Holý Vrch v Bouzovské vrchovině**, ve kterém se nachází **dobývací prostor (DP) Hvozdečko, a jeho nejbližší okolí**. Zájmové území se nachází v Olomouckém kraji, okrese Olomouc, obci Bouzov, katastrálním území Hvozdečko a částečně také v obci Luká, katastrálním území Střemeničko. Ložisko je chráněno z důvodu nahromadění vysokoprocentního vápence, který byl vyhodnocen jako vápenec II–III. třídy s možností využití pro výrobu vápna a mletých vápenců. CHLÚ obecně definuje *Zákon Federálního shromáždění č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) § 16*. K ochraně ložiska došlo na základě stanovení CHLÚ Ministerstvem životního prostředí (MŽP) dne 3. 12. 2002. CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch bylo definováno jako polygon o šesti vrcholech a o výměře 47,42 ha s kódem B 3 180 100. Návrh na stanovení CHLÚ podala společnost **Agir spol. s r. o.**, která byla následně pověřena MŽP ochranou a evidencí tohoto ložiska (Charouzek, J. a kol., 2015a).

V ploše CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch byl dne 3. 6. 2013 stanoven na základě rozhodnutí Obvodního báňského úřadu pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého (OBÚ) DP Hvozdečko. Dne 23. 8. 2013 bylo pak OBÚ vydáno opravné rozhodnutí, které přidělilo DP Hvozdečko evidenční číslo 6 0379 (OBÚ, 2013). Dobývací prostor obecně definuje *Zákon Federálního shromáždění č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) § 25*. DP Hvozdečko je charakterizován uzavřeným geometrickým tvarem o pěti vrcholech a o ploše 8, 31 ha. Od jeho stanovení zde zatím nedošlo k těžbě.

Za nejbližší okolí zájmového území je považováno území o celkové ploše 52 ha (jedná se o rozšíření plochy CHLÚ do nejbližších přirozených hranic).

Obr. 2 Poloha zájmového území v rámci Olomouckého kraje, zdroj: www.geoportal.gov, vlastní zpracování v programu ArcMap

Obr. 3 Vymezení plochy CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch a DP Hvozdečko, zdroj: www.geoportal.gov, vlastní zpracování v programu ArcMap

5 ZÁKLADNÍ FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ A JEHO NEJBLIŽŠÍHO OKOLÍ

Podle **geomorfologického členění** spadá zájmové území a jeho nejbližší okolí do provincie Česká vysočina, která je součástí hercynského horstva, soustavy Krkonoško-jesenické, Jesenické podsoustavy a celku Zábřežská vrchovina. Zábřežská vrchovina se dále dělí na podcelek Mírovská vrchovina, Drozdovská vrchovina a Bouzovská vrchovina. Právě do podcelku Bouzovské vrchoviny spadá i zájmové území. Konkrétně do jeho okrsku Ludmírovská vrchovina.

Geomorfologické členění zájmového území (Demek, J., Mackovčín, P. a kol., 2006)

Hercynský systém

Provincie: Česká vysočina

Soustava: Krkonoško-Jesenická soustava

Podsoustava: Jesenická podsoustava

Celek: Zábřežská vrchovina

Podcelek: Bouzovská vrchovina

Okrsek: Ludmírovská vrchovina

Celek **Zábřežská vrchovina** je jedním z osmi celků Krkonoško-Jesenické podsoustavy. Jedná se o členitou plochu o rozloze 736,9 km² a střední výšce 426,5 m, která se nachází v SZ části Moravy. Tvoří ji pruh vrchovin. Tento pruh se táhne jižně od bušínské poruchy mezi Boskovickou brázdou a Hornomoravským úvalem, až k údolí řeky Romže (Demek, J. a kol., 1965).

Podcelek **Bouzovská vrchovina** se rozkládá na ploše 350 km² a jeho střední výška je 404 m. Jejím nejvyšším vrcholem jsou Zahálkovy skalky. Nejnižší polohu má pak Bouzovská vrchovina v nivě řeky Moravy a to 246 m. Střední sklon Bouzovské vrchoviny je 5°21' (Demek, J., Mackovčín, P. a kol., 2006). Plocha podcelku je omezena na S údolím řeky Třebůvky, na Z Jevíčskou kotlinou, na JZ pak tektonickou linií Chornice-Čechy pod Kosířem a na JV a V je ohraničena Hornomoravským úvalem (Demek, J. a kol., 1965). Podcelek se dělí na tři okrsky, z nichž velikostně nejvýznamnější je Ludmírovská vrchovina, ve které se nachází zájmové území diplomové práce. Dalším okrskem je Přemyslovická pahorkatina a hrástř Velký Kosíř (Demek, J., Mackovčín, P. a kol., 2006).

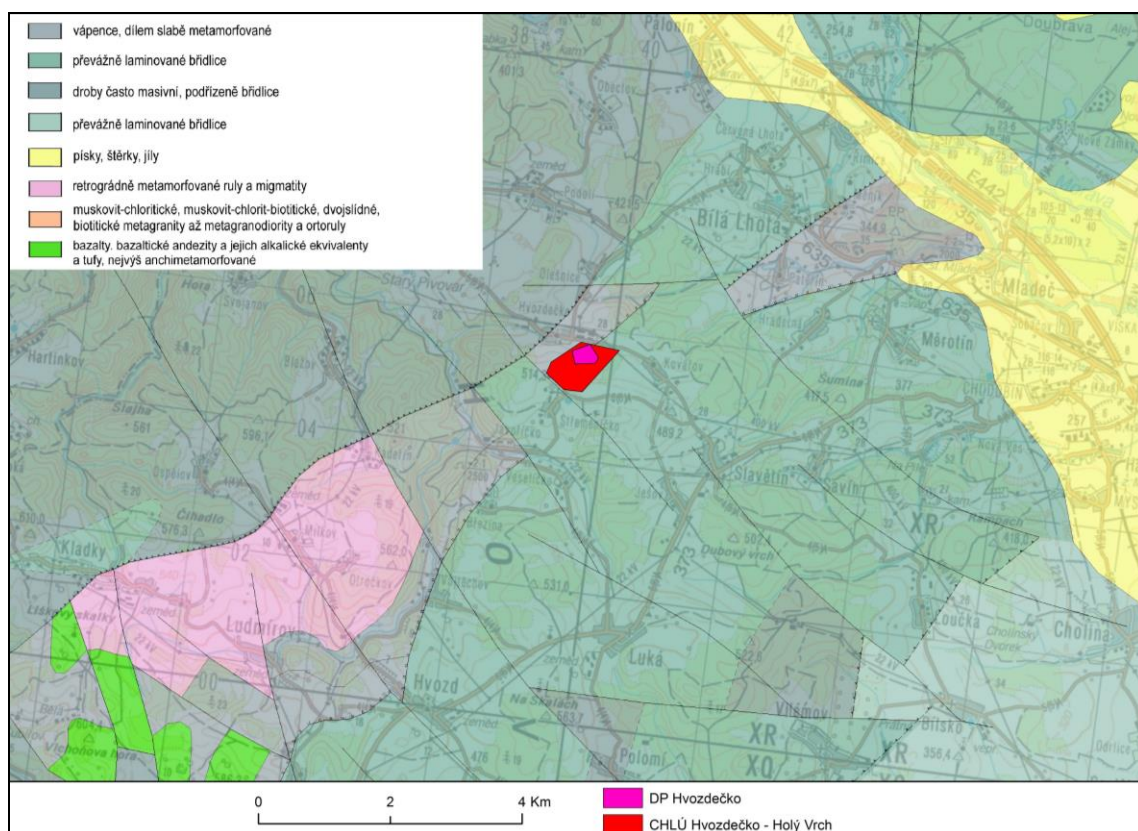
Okrsek **Ludmírovská vrchovina** je plošně nejrozlehlejším okrskem Bouzovské vrchoviny a tvoří její jádro. Jedná se o vrchovinu složenou převážně ze spodnokarbonských

zvrásněných usazenin s četnými ostrůvky devonských hornin – zejména vápenců. Povrch stěžených částí je plochý, okraje Ludmírovské vrchoviny prořezávají hluboké údolí přítoků řeky Třebůvky. Ostrůvky devonských vápenců jsou v této oblasti zkrasovatělé a vytváří hřbety kratších rozměrů a vrcholy se skalnatými svahy (Smolová, I., 2000; Pechar T. a kol., 2015). Na ploše vrchoviny se nachází několik zajímavých lokalit. Významné jsou zejména krasové jevy vyskytující se kolem potoka Špraněk. Nachází se zde například přírodní rezervace (PR) Průchodnice. Jedná se o skalisko devonských vápenců s průchozí jeskyní s délkou 60 m (Maloplošná chráněná území v Olomouckém kraji, 2012). Nachází se zde také dvě významné oblasti vápenců devonského stáří, a to přírodní rezervace (PR) Špraněk a přírodní památka (PP) Třesín. V obou oblastech se nachází jeskyně. Jedná se o Javoříčské jeskyně (v PR Špraněk), které jsou dominantou Javoříčského krasu a Mladečské jeskyně (v PP Třesín), které dominují v krasu mladečském (Demek, J., Mackovčín, P. a kol., 2006).

Zájmové území je součástí soustavy: Český masiv – krystalinikum a prevariské paleozoikum, oblasti Moravskoslezské, regionu Moravskoslezského paleozoika (prvohor), tvořeného **horninami devonského stáří konicko-mladečského pruhu** (jednotky: Dražanská vrchovina). Tektonicky je pak konicko-mladečský devonský pruh jednou z částí kry Hornomoravského úvalu. Pruh vápenců konicko-mladečského devonu se člení na 3 krasové oblasti – Javoříčský kras, Ludmírovský kras a Mladečský kras (Crha, J., 1979). Vývojově se jedná o velmi zajímavou oblast, protože zde lze pozorovat tři vývojové typy devonu – dražanský, vývoj Moravského krasu a ludmírovský. Dražanský vývoj lze pozorovat v jižní části oblasti. Nejnižší uložené vrstvy tvoří bazální klastika v podobě slepenců a pískovců, nad kterými se uložily tmavé fylitické břidlice. Nachází se zde také vulkanity, na které jsou vázány ložiska železné rudy. Vápence se v této části oblasti usazovaly až později a označují se jako vápence jesenecké. Pro střední část oblasti v okolí obce Ludmírov je typický vývoj ludmírovský, který je přechodným vývojem mezi vývojem dražanským a vývojem Moravského krasu. Bazální klastika jsou zde tvořena křemennými slepenci až písčitémi vápenci. Vulkanické horniny se zde nenachází a tmavé břidličné vrstvy jsou zde ztenčeny. Pro tuto oblast je charakteristický výskyt vápenců, jejichž mocnost severním směrem narůstá. Severní část je typickou oblastí vývoje Moravského krasu. Nachází se zde mocné vrstvy vápenců s krasovými jevy (Chlupáč, I. a kol., 2002; Morávek, R. a kol., 2013; Bouzovská vrchovina, online).

Tektonicky prodělal konicko-mladečský devon všechny procesy od assyntské ortogeneze přes variské vrásnění až po saxonskou tektoniku. Variské vrásnění a saxonská

tektonika v tomto území zanechaly největší stopy. Výsledkem prvního zmiňovaného procesu bylo mocné vyvrásnění antiklinálních částí a vyvělení devonských bradel do sedimentů kulmských. V tomto procesu také došlo k poruše předchozí stavby území radiálními zlomy, což bylo výchozí pro vznik pásma devonských bradel v širokém pruhu SV-JZ směru. Následovala období vzniku mladovariských radiálních zlomů SZ-JV směru. V zájmovém území byly tak variským vrásněním ukončeny nejdůležitější pochody utvářející geologickou stavbu podloží. Během saxonského vrásnění pak ještě došlo v konicko-mladečském devonu ke konečnému rozlámání území na několik tektonických ker různých rozměrů. Zlomy byly vedeny převážně SZ-JV směrem, a probíhaly přímo závisle na tektonický vývoj území mezi Přerovem, Olomoucí, Litovlí a Zábřehem na Moravě (neboli Hornomoravským úvalem a Mohelnickou brázdou). Pohyby nejmladšího stáří (v období třetihor a staršího kvartéru) zmíněných poruch pak byl ukončen vývoj Zábřežské vrchoviny v zájmovém území (Chlupáč, I. a kol., 2002; Morávek, R. a kol., 2013; Bouzovská vrchovina, online, Czudek, T., 2005).

Obr. 4 Geologická mapa zájmového území diplomové práce a jeho širšího okolí, zdroj: www.geoportal.gov, vlastní zpracování v programu ArcMap

Na základě **karsologického členění ČR** se zájmové území nachází v soustavě: Moravské krasové a pseudokrasové území, celku: Krasová a pseudokrasová území středního

bloku – Hornomoravský úval a okolí a mezi jednotkami: Javoříčský kras a Mladečský kras (Hromas, J., 2009). Vrchol Holého Vrchu se od dominanty Javoříčského krasu (vstupu do Javoříčských jeskyní) nachází ve vzdálenosti 3,7 km vzdušnou čarou. Vzdušná vzdálenost mezi vrcholem Holého Vrchu a vstupem do dominanty Mladečského krasu (Mladečských jeskyní) je potom cca 6,9 km (mapy.cz, online).

Javoříčský kras se rozprostírá mezi obcemi Konice a Džbel na J a Střemeníčkem, Holým Vrchem (514,3 m n. m.) a Paní Horou (485,5 m n. m.) na S v oblasti Ludmírovské a Bouzovské vrchoviny. Krasové území je vázáno na ostrovy vápenců devonského stáří. Reliéf se nevyznačuje velkou členitostí. Nejvýraznějšími vrcholy jsou, mimo již zmíněné, kopce Rudka (589 m), Špraněk (539 m) a Homole (514 m). Hlavním vodním tokem krasu je potok Špraněk. Podle O. Štencla (1971) řadíme Javoříčský kras do krasu tzv. rozptýleného v oblasti izolovaných ker. Tento typ krasu je charakteristický zkrasovatělými vápenci (Hromas, J., 2009; Morávek, R. a kol., 2013). Nejčastější tvary vyskytující se v tomto území byly definovaly dle Smolové, I. a Vítka, J. (2007) následovně:

- Škrapy = konkávní či konvexní tvary různých velikostí, které jsou často pravidelně uspořádané. Mají podobu zářezů, rýh, žlábků či jamek na povrchu skal. Vznik škrapů je dán fyzikálním či chemickým rozpouštěním matečných hornin nebo jejich tmelů.
- Škrapové pole = Nahromaděný soubor škrapů.
- Závrtý = jedná se o uzavřené sníženiny, které jsou vytvořeny v krasových horninách. Tvar sníženin je nejčastěji nálevkovitý, válcovitý nebo miskovitý.
- Ponory = místa, kde se vodní tok propadá do podzemí.
- Vyvěračky = místa, kde se vodní tok dostává zpátky na povrch.

Dominantou Javoříčského krasu jsou **Javoříčské jeskyně**. Jedná se o rozsáhlý třípatrový jeskynní systém, který v celkové délce měří asi 4 000 m. Nejprozkoumanějším patrem je patro horní, které je zpřístupněno o délce 790 m. Nejhlubším místem je tzv. Lví jáma, která je hluboká 64 m (Hromas, J., 2009).

Mladečský kras se rozprostírá na SV konicko-mladečského devonského pruhu. Jedná se o vápencové území s krasovými jevy v okolí obce Mladeč, které je tvořeno vápencovými ostrovy Třesína a Skalky. Dále zde patří také menší území mezi obcemi Kovářov a Olešnice, které je tvořeno vápencovou krou v údolí Rachavy. Dle O. Štencla (1971) řadíme Mladečský kras do tzv. rozptýleného krasu vrásno-zlomových struktur, který se vytvořil v oblasti izolovaných ker. Jedná se o území na povrch vystupujících vápenců jako izolovaných skalek.

Stejně tak jako v krasu Javoříčském se i zde vyskytují škrapy, které jsou ale nedokonale vyvinuté, dále závrtky, ponory a vyvěračky. Hlavní vodní tok je zde Rachava a Kovářovský potok. Dominantou Mladečského krasu jsou pak **Mladečské jeskyně** o celkové délce 1 250 m. Jeskyně mají zpřístupněno 330 m chodeb. Mladečské jeskyně jsou složitým systémem tří subhorizontálních pater. Nejznámější hloubka jeskynního systému je 30 m (Hromas, J., 2009; Morávek, R. a kol., 2013).

Z **hydrologického hlediska** je širší zájmové území velmi komplikované. Povrchové vody jsou zde silně ovlivňovány krasovými oblastmi devonských vápenců. Podzemní přítok vody je pak ovlivňován zejména vzdálenými ponornými toky povodí různých vzdáleností z centrální části Bouzovské vrchoviny. Obecně zájmové území patří do černomořského úmoří, do povodí I. řádu Morava, II. řádu Horní Morava, III. řádu Moravská Sázava a Morava. Přímo ložisko Hvozdečko-Holý Vrch spadá do povodí toku **Javoříčka** (4-10-02-111). Javoříčka pramení v katastrálním území obce Luká. Před vstupem na katastrální území obce Bouzov se do ní poblíž obce Javoříčko vlévá jako levostranný přítok potok Špraněk. Javoříčka dále pokračuje severozápadním směrem v katastru obce Bouzov, kde napájí tři rybníky. Do Javoříčky se na katastrálním území obce Bouzov vlévají bezejmenné pravostranné přítoky, které odvodňují zájmové území diplomové práce. Za místní částí Bouzova – Doly, se Javoříčka vlévá do řeky Třebůvky jako její pravostranný přítok. Třebůvka se pak u Moravičan zleva vlévá do řeky Moravy. Celková plocha povodí Javoříčky je 46 km². V okolí obce Javoříčko se část Javoříčky ztrácí v zakrytých ponorech (Morávek, R. a kol., 2013; mapy.cz, online; Elektronický povodňový digitální portál, online).

Na jih od ložiska vápenců se nachází území náležící k povodí **Březinského potoka**, který se nad obcí Veselíčko také vlévá do Javoříčky, jejíž průtok je popsán výše. Březinský potok je také charakteristický ponory – propadá se pod památníkem v obci Javoříčko (Morávek, R. a kol., 2013; mapy.cz, online; Elektronický povodňový digitální portál, online).

Severní část území od ložiska vápenců mezi Hvozdečkem, Hradečnou a Měrotínem odvodňují **Kovářovský potok, Hradečka a Rachavka**. Kovářovský potok pramení západně od obce Kovářov a krátce poté se na jižním okraji Rachavy propadá do zasutěných a zahliněných ponorů. Vodní tok Rachava pramení mezi obcemi Hvozdečko a Olešnice a v obci Mladeč je jedním z pravostranných přítoků Mlýnského potoka. Značná část vody z Rachavy se ztrácí ve zkrasovatělých puklinách do podzemí. Díky tomu bývá v letních měsících koryto Rachavy téměř vyschlé. Celková plocha povodí Rachavy je 17,5 km². Hradečka je pravostranným přítokem Rachavy a to mezi obcemi Pateřín a Mladeč. Hradečka pramení mezi obcemi Slavětín

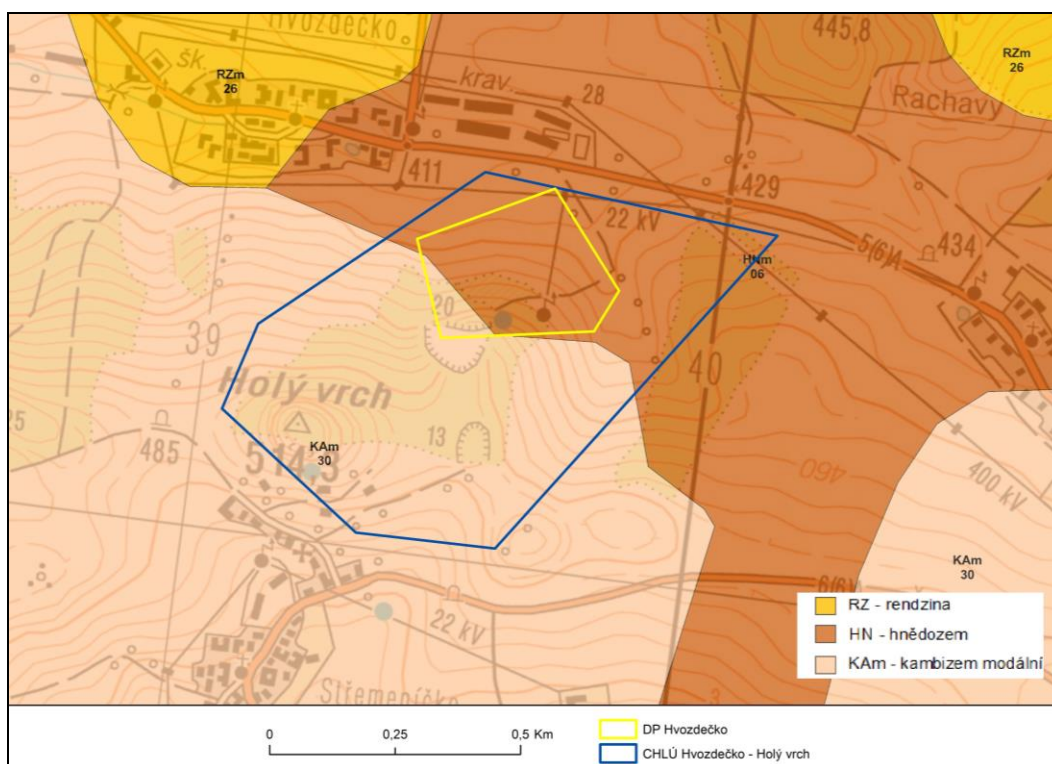
a Ješov. Těsně před vtečením Hradečky do Rachavy se nacházejí první zakryté ponory. Tyto ponory pak pokračují i po spojení obou toků (Morávek, R. a kol., 2013; mapy.cz, online; Elektronický povodňový digitální portál, online).

Dle Quittovy mapy **Klimatické oblasti** ČR spadá celé zájmové území do mírně teplé klimatické oblasti MT 9. Tato klimatická oblast je charakterizována dlouhým letním obdobím, které je teplé, suché až mírně suché. Období přechodu je krátké s mírným až mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem. Zima je v této klimatické oblasti krátká, mírná až suchá s krátkodobou sněhovou pokrývkou (Quitt, E., 1971). Mírně teplá klimatická oblast MT 9 je dále specifikována dle následujících průměrných charakteristik (Tolasz, R. a kol., 2007).

Počet letních dní	40–50
Počet dní s průměrnou teplotou 10 °C a více	140–160
Počet dní s mrazem	110–130
Počet ledových dní	30–40
Průměrná lednová teplota	-3 – -4
Průměrná červencová teplota	17–18
Průměrná dubnová teplota	6–7
Průměrná říjnová teplota	7–8
Průměrný počet dní se srážkami 1 mm a více	100–120
Suma srážek ve vegetačním období	400–450
Suma srážek v zimním období	250–300
Počet dní se sněhovou pokrývkou	60–80
Počet zatažených dní	120–150
Počet jasných dní	40–50

Z hlediska **pedologického** se v zájmovém území nachází dva hlavní půdní typy – kambizemě (subtyp: kambizem modální) a hnědozemě (subtyp: hnědozem oglejená). Tato skutečnost byla zjištěna na základě informací z Půdní mapy ČR 1 : 50 000 listu Jevíčko 24-21. Kambizemě neboli hnědé půdy, náleží do referenční třídy kambisoly a jsou nejrozšířenějším půdním typem v České republice. Jedná se o půdní typ, který se váže zejména na členitý reliéf mezi 450–800 m n. m. Hlavním půdotvorným procesem vzniku tohoto typu půd je vnitropůdní zvětrávání. Tento půdní typ je mělký a skeletovitý. Půdní reakce jsou obvykle slabě kyselé až kyselé. Kvalita hnědých půd je střední až nižší. Nejčastěji jsou využívány pro zemědělské účely. Vysazují se na nich brambory, méně náročné obiloviny a len. Jsou také využívány v lesnictví. Hnědozemě náleží do referenční třídy luvisoly. Jedná

se o typ půd, pro který je typický výskyt na plošinách nebo mírně zvlněných pahorkatinách i vrchovinách a nejvíce jsou rozšířeny mezi 200–450 m n. m. Jejich hlavním půdotvorným procesem je ilimerizace. Při ilimerizaci je svrchní část profilu půdy ochuzována o jílnaté části. Tyto části jsou vsakováním přemísťovány hlouběji do půdy. Obecně jsou to půdy středně těžké až těžké. Půdní reakce je kyselá. Hnědozemě jsou velmi kvalitními půdami pro zemědělské účely. Pěstují se na nich náročnější plodiny jako pšenice, ječmen, cukrovka nebo vojtěška (Tomášek, M., 2007; Taxonomický klasifikační systém půd ČR, online; Šarapatka, B., 2014).

Obr. 5 Půdní typy zájmového území diplomové práce a jeho širšího okolí, zdroj: www.geoportal.gov, vlastní zpracování v programu ArcMap

Podle **biogeografického členění ČR** (Culek, M., 1996) náleží zájmové území do biogeografické provincie středoevropských listnatých lesů, do biogeografické podprovincie hercynské a do Drahanského biogeografického regionu. Vegetaci tohoto regionu převážně tvoří bikové bučiny, v členitějších reliéfech pak květnaté bučiny. Dále se zde vyskytuje vegetace acidofilních doubrav (na sedimentech permu, na křídových pískovcích), vegetace dubohabrových hájů (na plošších reliéfech se sprašemi) a vegetace ostrůvků teplomilných doubrav (na strmých okrajových svazích na JV). Plošiny jsou většinou pokryty poli se zbytky vlhkých luk s úpolínem. Svahy jsou pak pokryty zbytky bučin, jedlin a kulturních smrčín (Culek, M., 2013).

V regionu se nachází dva vegetační stupně: dubobukový a jedlobukový. Obecně je dubobukový vegetační stupeň rozšířen v nadmořské výšce 300–500 m a je charakteristický pro středoevropské listnaté lesy. Převážně vyskytující se dřevinou je zde buk s příměsí dubu zimního a habru. V zájmovém území je tento typ vegetačního stupně dominantní. Jedlobukový vegetační stupeň je rozšířen v nadmořské výšce 600–1000 m a je charakteristický pro výše položené oblasti. Často bývá označován jako první horský stupeň. Převážně vyskytující se dřevinou je zde buk lesní a jedle bělokorá. Jako příměš se vyskytuje smrk. V zájmovém území je tento typ vegetačního stupně pouze jako doplňkový (Culek, M., 1996).

Zájmové území bylo v minulosti díky těžebním záměrům několikrát zkoumáno botaniky i zoology. **Botanické průzkumy** byly prováděny v letech 2004 a 2005 Ing. Vlachovou a následně v roce 2010 a 2013 Ing. Kosem. Botanické průzkumy Ing. Vlachové se vztahovaly na celé vápencové ložisko Hvozdečko-Holý Vrch. Nejvýznamnější zkoumanou lokalitou při výzkumech byl les pod vrcholem Holého Vrchu, kde z hustého podrostu vyčnívají balvany mocných sutí a významné zastoupení jako dřevina zde má jedle, doplněna smrkem, habrem, borovicí, dubem a jilmem. Ve vyšších partiích se objevuje i buk. JV směrem se les mění. Nachází se zde dřeviny jako habr obecný, duby a javor babyka. Jižně od lesního porostu bylo při botanických průzkumech nalezeno cca 30 jedinců ohrožené *okrotice bílé* (*Cephalanthera damasonium*). Ing. Kos botanicky zkoumal území v letech 2010 a 2013. Botanické průzkumy již byly zaměřeny pouze na plochu tehdy navrhovaného DP Hvozdečko. Bylo tedy zkoumáno území podstatně menší, než u botanických průzkumů Ing. Vlachové. Ing. Kos zjistil přítomnost 115 druhů rostlin včetně dřevin. Na území v tehdejší době navrhovaného DP (dnes již schváleného) nebyly nalezeny zvláště chráněné druhy rostlin a dřevin. Příkladem zjištěných botanických druhů v bylinném podrostu jsou *bažanka* (*Mercurialis perennis*), *svízel* (*Galium aparine*) a *pitulník* (*Galeobdolon luteum*). Příkladem zjištěných botanických druhů luk jsou *ostřava* (*Festuca pratensis*), *řebříček* (*Achillea millefolium*) a *jetel* (*Trifolium repens*) a příkladem zjištěných botanických druhů pastvin je *jetel* (*Trifolium repens*, *T. hybridum*), *sedmikráska* (*Bellis perennis*) či *kopretina* (*Leucanthemum ircutianum*) (Vlachová, B., Barotnička, T. a kol., 2004; Kos, V. a kol., 2013).

Zoologické průzkumy byly v zájmovém území prováděny v roce 2004 p. Barotničkou, a v roce 2010 a 2013 p. Kosem. Stejně tak jako v případě botanického

průzkumu bylo v roce 2004 zkoumáno celé území vápencového ložiska Hvozdečko-Holý Vrch, v letech dalších to bylo již území v tehdejší době navrhovaného DP (dnes již schváleného). Při posledním průzkumu byla ve sledovaném území zjištěna přítomnost 116 živočišných druhů (z toho 82 taxonů obratlovců a 34 taxonů bezobratlých). Z důvodu vysokého počtu živočichů vyskytujících se v zájmovém území se následující text zaměřuje pouze na ohrožené/silně ohrožené živočišné druhy, které zde byly zpozorovány. Příkladem živočichů z rodu obojživelníků je *Skokan ostronosý (Rana arvalis)* a *Skokan štíhlý (Rana dalmatina)*, z rodu plazů pak *Ještěrka živorodá (Zootoca vivipara)*, *Ještěrka obecná (Lacerta agilis)* a *Slepýš křehký (Anguis fragilis)*. Dále zde bylo zpozorováno 38 druhů ptáků, z nichž zvláště chráněná je *pěnice vlašská (Sylvia nisoria)* a *ťuhýk obecný (Lanius collurio)*. Z ohrožených savců se zde pak vyskytuje *plch lesní (Dryomys nitedula)*. Z ohrožených bezobratlých se zde vyskytuje *Čmelák (Bombus spp.)*, *Střevlík Scheidlerův (Carabus scheidleri)* a *Střevlík Ullrichův (Carabus ullrichii)* (Vlachová, B., Barotnička, T. a kol, 2004; Kos, V. a kol., 2013).

Z pohledu **územního systému ekologické stability (ÚSES)** se v zájmovém území nenachází žádné biocentrum ani biokoridor. V zájmovém území se však vyskytuje další ze základních skladebních částí ÚSES, a to interakční prvek. Jako interakčním prvek lokálního významu je definován vrchol Holého Vrchu.

V zájmovém území se na základě *zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny* nevyskytuje žádné **zvláště chráněné území (ZCHÚ)**, **přírodní park (PP)** ani **registrovaný významný krajinný prvek (VKP)**. Na SV od zájmového území se ve vzdálenosti 4,5 km nachází CHKO Litovelské Pomoraví (Kos, V. a kol., 2013; Charouzek, J. a kol., 2015a).

Nejbližším územím spadajícím do soustavy **NATURA 2000** je **evropsky významná lokalita (EVL) Špraněk**, vzdálená 1,3 km JZ směrem od zájmového území. EVL Špraněk se rozprostírá na ploše 271 ha. Její dominantou jsou Javoříčské jeskyně a okolní krasová oblast s přiléhajícími bučinami. Lokalita je významná zejména pro zachovalá vápnomilná společenstva vzácných druhů rostlin a živočichů. Dále se pak 4,5 km SV od zájmového území nachází **ptačí oblast (PO) Litovelské Pomoraví** o rozloze 9 319 ha. Předmětem její ochrany je zachování a obnova populace *ledňáčka říčního (Alcedo atthis)* a jeho biotopu, *strakapouda prostředního (Dendrocopos medius)* a jeho biotopu a *lejska bělokorého (Ficedula albicollis)* a jeho biotopu (AOPK ČR: Natura 2000, online). V zájmové lokalitě se nenachází žádný **památný strom**.

6 TĚŽBA VÁPENCŮ V ČESKÉ REPUBLICE PO ROCE 1989

6.1 Charakteristika vápenců, jejich využití a dělení

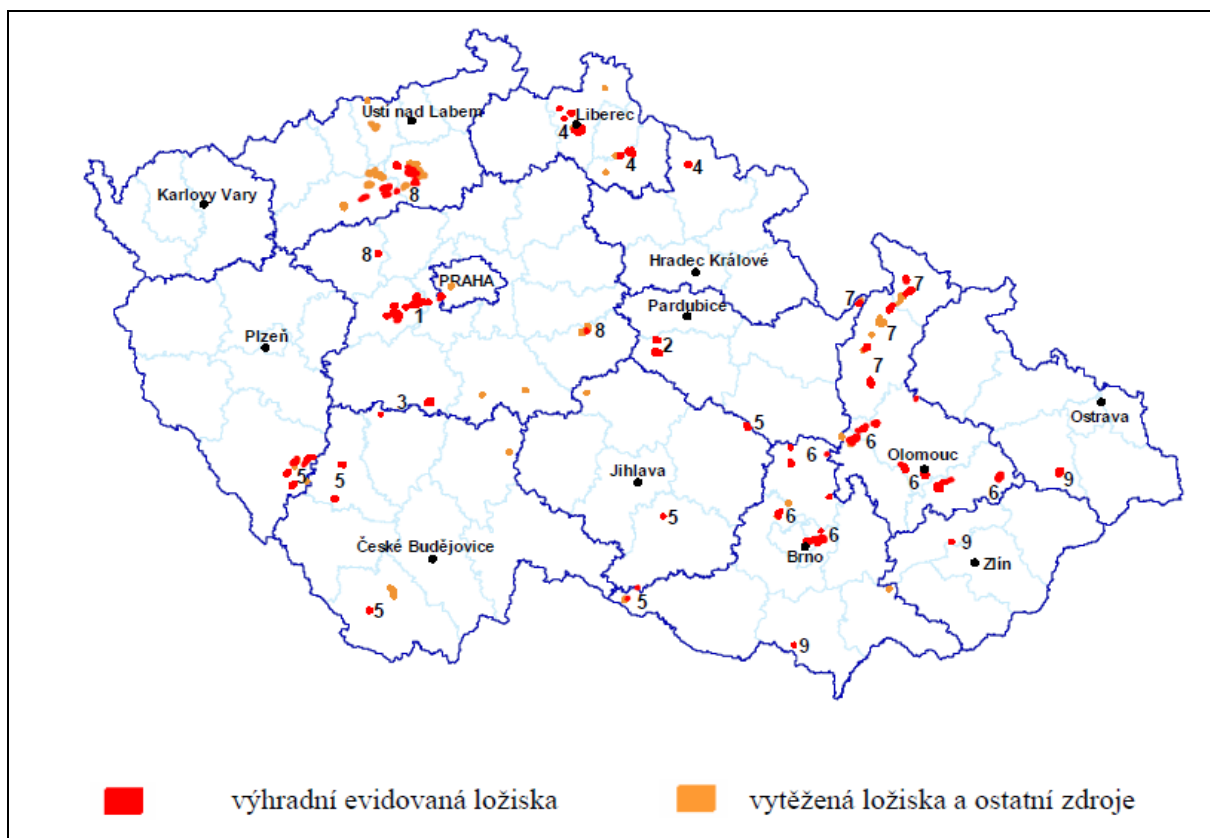
Vápence jsou nerudní horniny, které nalezneme v různých formách po celém světě. Jedná se o sedimentární horniny, jejichž významnou součástí je kalcit. Vápence obsahují i primární či sekundární příměsi, jejichž vznik probíhá na základě chemických, biogenních či mechanických procesů. Možná je ale i jejich kombinace. Barva vápence je dána jeho příměsí a jejím množstvím. Příměsi pyritu a organických hmot zbarvují vápence do černa, naopak vápence bez příměsi mají barvu světlou, až bílou. Zvláštním druhem vápenců jsou vápence krystalické, které vznikly tepelnou a tlakovou přeměnou. Využití vápence je velmi rozsáhlé. Používá se skoro ve všech odvětvích hospodářství. Vápence na základě jejich možného využití dělíme do čtyř základních skupin, a to podle obsahu karbonátových složek (ČGS: Publikace Surovinové zdroje České republiky – nerostné suroviny, online).

Tab. 2 Hlavní skupiny vápenců dle využití

Skupina vápenců	Obsah karbonátových složek	Využití
Vápence vysokoprocentní	96 % a více	Chemický průmysl, sklářství, potravinářský průmysl, keramický průmysl, hutnictví, výroba vápna
Vápence ostatní	80 % a více	Výroba cementu a vápna
Vápence jílovité	70 % a více (vyznačují se vyšší koncentrací SiO ₂ a Al ₂ O ₃)	Výroba cementu a vápna
Karbonáty pro zemědělské účely	70 % a více	Úprava zemědělské a lesní půdy

Zdroj: ČGS: Publikace Surovinové zdroje České republiky – nerostné suroviny, online, vlastní zpracování

V ČR se vyskytuje devět hlavních ložiskových oblastí vápenců. Jmenovitě se jedná o Devon Barrandienu, Paleozoikum Železných hor, Středočeské metamorfované ostrovy, Krkonošsko-jizerské krystalinikum, Moldanubikum, **Moravský devon**, Silezikum (skupina Branné): zábřežská skupina a orlicko-kladské krystalinikum, Česká křídová pánev (ohárecká a kolínská oblast) a Vnější bradlové pásmo Západních Karpat. Následující obrázek hlavní ložiskové oblasti označuje číslicemi 1–9. Jejich charakteristika je popsána dále v textu.

Obr. 6 Ložiska vápenců a cementářských surovin v ČR k 1. 1. 2015, zdroj: ČGS: Publikace Surovinové zdroje České republiky – nerostné suroviny, online.

Jak již bylo zmíněno, v ČR se vyskytuje devět hlavních ložiskových oblastí vápenců. Ložisková oblast **1. Devon Barrandienu** je největší a nejvíce důležitou ložiskovou oblastí vápenců v ČR. Vyskytují se zde všechny skupiny vápenců dle obsahu karbonátových složek. Nejvyšší kvality vápence v této oblasti jsou svrchní koněpruské, které průměrně obsahují 98 % CaCO_3 . Nejvýznamnějšími využívanými ložisky jsou v této oblasti například Koněprusy, Loděnice, Tetín nebo Trněný Újezd-Holý Vrch. Ložisková oblast **2. Paleozoikum Železných hor** je důležitou, i když malou ložiskovou oblastí vápenců. Nachází se zde krystalické vápence podolské (obsahující 95 % CaCO_3) a méně čisté tmavší krystalické vápence (obsahující 90 % CaCO_3). Nachází se zde ložisko Prachovice. Ložiskovou oblastí **3.** jsou **Středočeské metamorfované ostrovy**. Jedná se o oblast menšího rozsahu, kde se ale vyskytují poměrně čisté metamorfované vápence. Jejím nejdůležitějším ložiskem je ložisko Skoupý. Ložisková oblast **4. Krkonoško-jizerské krystalinikum** je převážně tvořena čočkami uloženými v xylitických a svorových horninách. Vápence jsou v této oblasti krystalické, často s proměnlivými obsahy MgCO_3 a SiO_2 . V této oblasti se nachází ložisko Lánov a Černý důl. Ložiskovou oblastí **5.** je **Moldanubikum**. Ložiska v této oblasti mají menší

rozměr a vyskytují se zde převážně vysokoprocentní vápence. Nejvíce zásob vápence v této oblasti je soustředěno v šumavském moldanubiku s důležitým ložiskem Velké Hydčice-Hejná.

Z hlediska diplomové práce je nejdůležitější ložiskovou oblastí oblast **6. Moravský devon**. Jedná se o nejrozšířenější vápencovou oblast na Moravě. Hlavní surovinou na většině ložisek v této oblasti jsou vápence vilémovické (obsahující 96–97 % CaCO_3). Dále jsou zde zastoupeny vápence křtinské, hádské a lažánecké, vyhodnocené většinou jako vápence pro cementářství. Největší a nejvýznamnější ložiska jsou soustředěna do dílčích oblastí Moravského krasu s velkým těženým ložiskem Mokrý u Brna a oblastí hranického devonu s velkým těženým ložiskem Hranice-Černotín. Další, většinou netěžená ložiska, jsou v konicko-mladečském devonu, čelechovicko-přerovském devonu a v devonu boskovické brázdy. CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch, je právě jedním z ložisek této oblasti a nachází se v konicko-mladečském devonu.

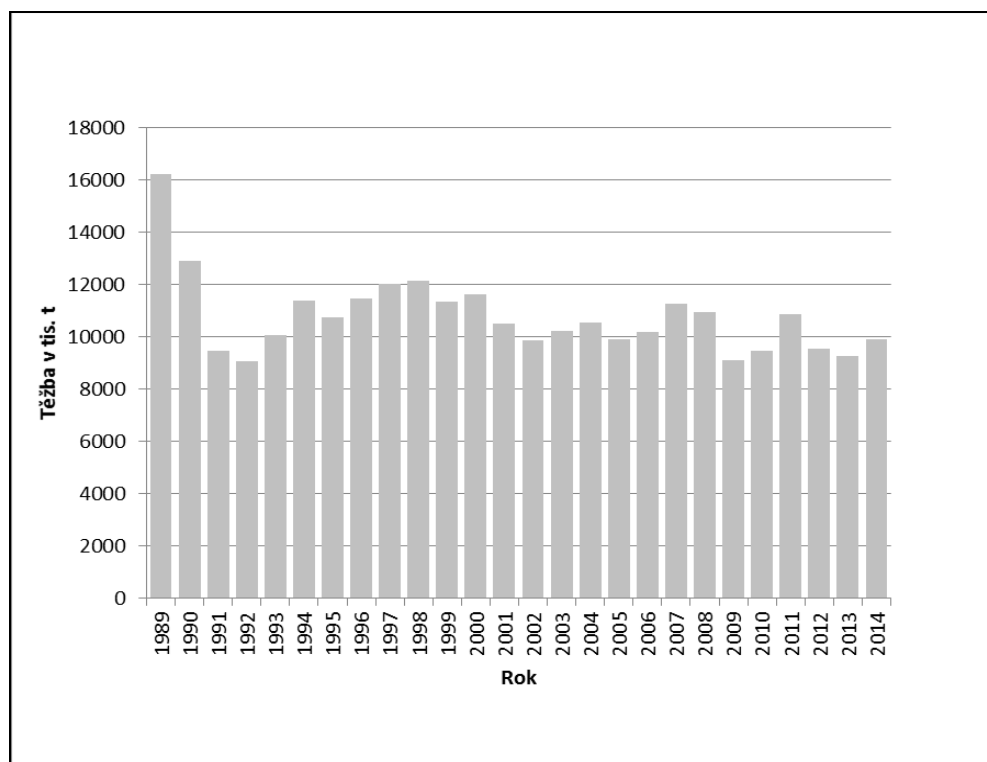
Další ložiskovou oblastí v ČR je **7. Silezikum (skupina Branné), zábřežská skupina a orlicko-kladské krystalinikum**. Oblast je charakteristická malými ložisky krystalických vápenců, které tvoří pruhy v metamorfovaných horninách. Vápence jsou zde velmi čisté (obsahují až 98 % CaCO_3) a v severní části území také použitelné pro kamenickou výrobu. Nejvýznamnějšími těženými ložisky jsou v této oblasti Horní a Dolní Lipová v sileziku a Vitošov, které leží na hranici desenské klenby a zábřežského krystalinika. **8. Česká křídová pánev (ohárecká a kolínská oblast)** je ložiskovou oblastí s velkými a středními ložisky. Hlavní surovinou jsou zde jílovité vápence a slínovce s obsahy CaCO_3 mezi 80–60 %. Stěžejní význam má zde ložisko Úpohlavy-Chotěšov. Ložisková oblast **9. Vnější bradlové pásmo Západních Karpat** je oblastí, kde vápence tvoří tektonicky izolované kry v okolních horninách (tzv. bradla). Nejdůležitějším těženým ložiskem je v této oblasti Štramberk.

6.2 Těžba vápenců v České republice po roce 1989 a její vývoj

Ve světovém žebříčku ČR nepatří mezi státy, které významně těží nerostné suroviny (kromě uranu a kaolinu). Těžební průmysl je zde ale jedním z nejdůležitějších průmyslových odvětví a těžební regiony ČR jsou těžbou výrazně poznamenány.

Po roce 1989, zejména pak po roce 1992, v souvislosti s aplikací nového zákona o ochraně přírody a krajiny, zde došlo v těžebním průmyslu k útlumu těžební činnosti právě s cílem ochránit neobnovitelné přírodní zdroje na našem území. Těžba karbonátů je na našem území i po roce 1989 významná. Od poloviny šedesátých let 20. století převládá

v těžbě karbonátů tzv. nová éra. Ta je charakteristická velkoobjemovou lomovou těžbou vápence, která má bohužel i dnes velmi negativní dopad na životní prostředí.

Obr. 7 Těžba vápenců v ČR – vývoj po roce 1989, zdroj: Státní báňská správa. Hornická ročenka 2014: Přehledné tabulky, online, vlastní zpracování

Z obr. 7 lze vyčíst, že těžba vápence na území ČR, ve srovnání s rokem 1989 výrazně poklesla. V roce 1989 se vytěžilo celkem 16,3 mil. tun vápence a v roce 2014 to bylo jen 9,9 mil. tun. Celkový pokles mezi rokem 1989 a rokem 2014 je 6,4 mil. tun (těžba tedy poklesla o 24 %). Z vývojového hlediska nastal nejvýraznější pokles těžby mezi roky 1989 a 1992 (celkem o 26,5 %). Po výrazném poklesu nastal rostoucí trend, který je mimo jiné spojen se vstupem nadnárodních koncernů, které do současné doby ovládají většinu produkce v tomto těžebním odvětví ČR.

Těžba vápence rok od roku neustále kolísá. V posledních letech se roční hranice pohybuje okolo 10 tis. tun. Kolísání za rok vytěžených tun vápence ovlivňuje zejména poptávka na trhu. Poklesy těžby jsou většinou dány snížením spotřeby cementu, vápna a dalších forem vápenců.

6.3 Největší těžební společnosti vápenců na území ČR a stanovené dobývací prostory pro jejich těžbu

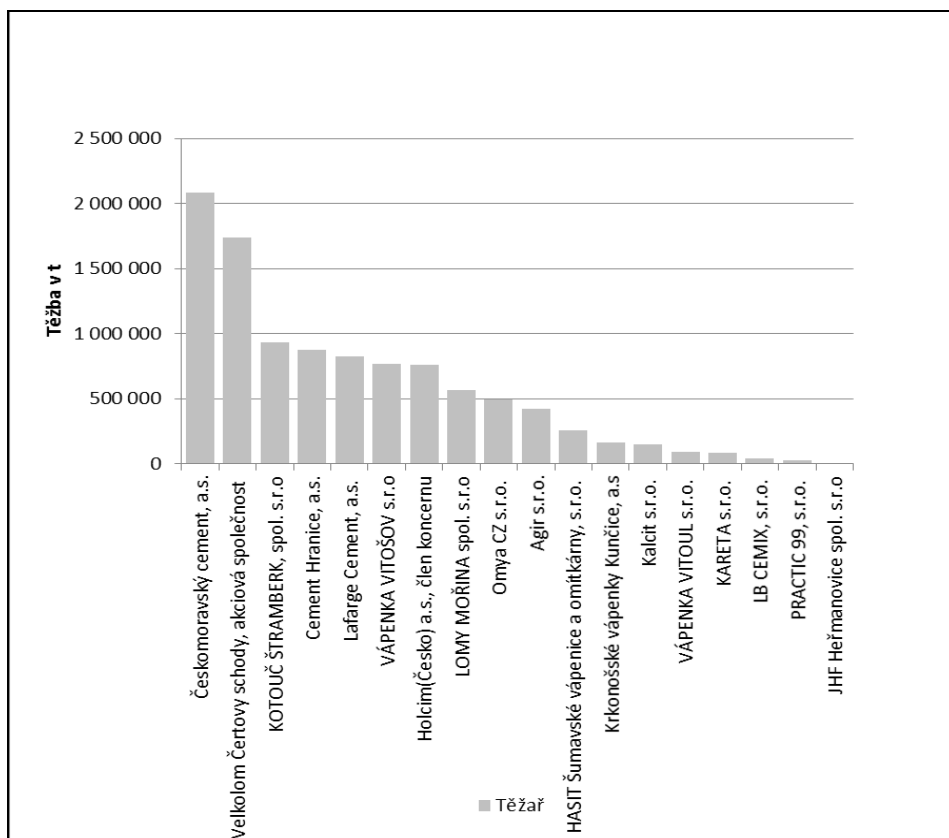
Na území ČR působilo k 31. 12. 2014 celkem 18 těžebních společností (*Státní báňská správa. Hornická ročenka 2014: Přehledné tabulky, online*), zabývajících se těžbou vápence. Následující tabulka uvádí názvy těchto společností, jejich roční těžbu a podíl na celkové těžbě vápenců v ČR.

Tab. 3 Těžební společnosti v ČR k 31. 12. 2014

Těžař	Těžba (v t)	Podíl na celkové těžbě (v %)
1 Českomoravský cement, a. s.	2 083 663	21,00
2 Velkolom Čertovy schody, a. s.	1 742 000	18,00
3 KOTOUČ ŠTRAMBERK, spol. s r. o.	932 500	9,00
4 Cement Hranice, a. s.	875 839	9,00
5 Lafarge Cement, a. s.	824 000	8,00
6 VÁPENKA VITOŠOV s. r. o.	767 700	8,00
7 Holcim (Česko) a. s., člen koncernu	762 699	8,00
8 LOMY MOŘINA spol. s r. o.	565 152	6,00
9 Omya CZ s. r. o.	495 171	5,00
10 Agir s.r.o.	420 009	4,00
11 HASIT Šumavské vápenice a omítkárny, s. r. o.	259 260	3,00
12 Krkonošské vápenky Kunčice, a. s.	160 000	2,00
13 Kalcit s. r. o.	151 210	2,00
14 VÁPENKA VITOUL s. r. o.	93 200	0,94
15 KARETA s. r. o.	85 000	0,86
16 LB CEMIX, s. r. o.	41 500	0,42
17 PRACTIC 99, s. r. o.	23 680	0,24
18 JHF Heřmanovice spol. s r. o.	6 770	0,07
Celkem	9 911 349	100,00

Zdroj: Státní báňská správa. Hornická ročenka 2014: Přehledné tabulky, online, vlastní zpracování

Výše uvedené společnosti jsou ve většině případů součástí nadnárodních koncernů a celkem vytěží 9 911 349 tun vápence ročně. Mezi nejvýznamnější společnosti v těžbě vápenců na území ČR patří zejména *Českomoravský cement, a. s.*, *Velkolom Čertovy schody, a. s.*, *KOTOUČ ŠTRAMBERK, spol. s r. o.*, *Cement Hranice, a. s.* a *Lafarge Cement, a. s.* Těchto pět společností se podílí na celkové těžbě vápence v ČR z 65 %.

Obr. 8 Těžební společnosti v ČR a jejich roční těžba vápence k 31. 12. 2014, zdroj: Státní báňská správa. Hornická ročenka 2014: Přehledné tabulky, online, vlastní zpracování

Největším těžářem vápence v ČR je společnost *Českomoravský cement, a. s.* (ročně vytěží 2 083 663 tun vápence, což je 21 % z celkové těžby vápenců v ČR). *Českomoravský cement, a. s.* je součástí nadnárodní společnosti *Heidelberg Cement Group*, která je jednou z největších výrobců stavebních hmot ve světě. Celá společnost se dělí na 4 oblasti a *Českomoravský cement, a. s.* patří do oblasti střední Evropa-východ, která sídlí v německém městě Heidelberg. V ČR působí od roku 1998 (společnost vznikla sloučením společností *Cement Bohemia a. s.* a *Cementárny a vápenky Mokrá a. s.*). Společnost se zaměřuje na těžbu ve dvou regionech, a to v regionu Moravského krasu a v regionu Českého krasu. Druhým největším těžářem vápenců v ČR je společnost *Velkolom Čertovy schody, a. s.* (ročně vytěží 1 742 000 tun vápence, což je 18 % z celkové těžby vápenců v ČR). *Velkolom Čertovy schody, a. s.* těží v lokalitě Českého krasu a od roku 1992 je součástí nadnárodní belgické společnosti *Lhoist Group*. Další v pořadí dle ročně vytěženého vápence v ČR je společnost *KOTOUČ ŠTRAMBERK, spol. s r. o.* (ročně vytěží 932 500 tun vápence, což je 9 % z celkové těžby vápenců v ČR). Tato společnost se specializuje na těžbu a úpravu vápenců pro odsiřování elektráren a tepláren, výrobu surovin pro hutnictví a pro cukrovary. Tato společnost těží v lokalitě Štramberské vrchoviny. Společnost vznikla v roce 1993

vyčleněním z *koncernového podniku Vítkovice*. Čtvrtým největším těžářem dle počtu vytěžené suroviny je *Cement Hranice, a. s.* (ročně vytěží 875 839 tun vápence, což je 9 % z celkové těžby vápenců v ČR). Tato společnost těží v oblasti Hranického krasu. Těžba cementu v Hranicích se datuje již od roku 1954. Od té doby prošel podnik několika výraznými změnami. V současné době je podnik od roku 1997 součástí cementářského koncernu *Dyckerhoff* (ten vlastní 98 % akcií), který je součástí italské skupiny *Buzzi*. Pátým největším těžářem vápence na našem území je *Lafarge Cement, a. s.* (ročně vytěží 824 000 tun vápence, což je 8 % z celkové těžby vápenců v ČR). Tato společnost se zabývá těžbou vápenců pro výrobu cementu a pro zemědělské účely. Těžba probíhá na Litoměřicku. Tato společnost je mateřskou společností společnosti *Lafarge S. A.* se sídlem v Paříži (Smolová I., 2008).

V následující tabulce je zvýrazněna těžební společnost ***Agir spol. s r. o.*** Právě tato společnost se snaží o otvírku a těžbu v DP Hvozdečko, které je součástí zájmového území diplomové práce. Jedná se o dceřinou společnost švýcarské společnosti AGIR AG se sídlem v Curychu. Společnost AGIR AG se zaměřuje na těžbu stavebních materiálů jako je kámen, písek, štěrk, vápenec, hlína a sůl (AGIR, online). Její dceřiná společnost ***Agir spol. s r. o.*** v ČR vytěží ročně cca 420 009 tun vápence, což představuje asi 4 % na celkové těžbě vápence ČR. Společnost je tak v rámci ČR řazena na desáté místo v celkovém objemu vytěženého vápence. V současné době společnost od roku 1994 těží v DP Skoupý, který se nachází v okrese Příbram. V posledních letech se společnost také snaží zahájit těžbu v DP Hvozdečko. Otvírka a zahájení těžby v tomto DP se společnosti doposud nepodařila.

Tab. 4 Dobývací prostory (DP) pro těžbu vápence v ČR k 15. 3. 2016

Název DP	Nerost	Název těžební organizace	Plocha DP (km ²)	Stanovná DP	Kód využití DP	Okres
Čebín	vápenec k výrobě vápna	LB CEMIX, s. r. o.	0,17	1959	12	Brno venkov
Černý Důl	vápenec	Krkonošské vápenky Kunčice, a. s.	0,20	1959	12	Trutnov
Dolní Bohdík	vápenec k technickému zpracování	Vápenka Čertovy schody, a. s.	0,09	1972	21	Šumperk
Dolní Lipová I	vápenec	Omya CZ s. r. o.	0,56	1967	12	Jeseník
Heřmanovice	krystalický a písčítý vápenec	JHF Heřmanovice spol. s r. o.	0,06	1966	12	Bruntál
Hvozdečko	vysokoprocentní vápenec	Agir spol. s r. o.	0,08	2013	12	Olomouc
Chotěšov	vápenec, vápenec jílovitý	Lafarge Cement, a. s.	2,20	2002	11	Litoměřice
Jesenný	vápenec	Lubomír Starý	0,04	1971	21	Semily
Koněprusy	vápenec	Velkolom Čertovy schody, a. s.	0,85	1963	12	Beroun
Lesnice-Vitošov	vápenec	VÁPENKA VITOŠOV, s. r. o.	0,49	1961	12	Šumperk
Líšeň II	vápenec	Kalcit, s. r. o.	0,07	2002	11	Brno město
Loděnice	vápenec	Českomoravský cement, a.s.	0,45	1961	12	Beroun
Měrotín	vápenec	VÁPENKA VITOUL, s.r.o.	0,09	1974	12	Olomouc
Mokrá	vápenec a břidlice	Českomoravský cement, a.s.	2,65	1959	12	Brno venkov
Mořina	vápenec	LOMY MOŘINA spol. s r. o.	1,29	1961	21	Beroun
Nerestce	vápenec	HASIT Šumavské vápenice a omítkárny, s. r. o.	0,09	1961	22	Písek
Ochoz u Brna	vápenec	Lom Skalka, s. r. o.	0,07	1970	23	Brno venkov
Ochoz u Brna I	vápenec	Lom Skalka, s. r. o.	0,19	1974	12	Brno venkov
Prachovice	vápenec, cementářské suroviny	CEMEX Cement, k. s.	1,11	1971	12	Chrudim
Prostřední Lánov	vápenec, mramor	Krkonošské vápenky Kunčice, a. s.	0,05	1978	22	Trutnov
Předmostí	vápenec pro výrobu vápna	Cement Hranice, a. s.	0,13	1972	21	Přerov
Roblín	karbonátové korekční cementářské suroviny	RENTAX CZ, s. r. o.	0,10	.1977	21	Praha – západ
Skoupý	vápenec pro technické zpracování	Agir spol. s r. o.	3,36	1961	12	Příbram
Suchomasty I	vápenec	Velkolom Čertovy schody, a. s.	3,10	1975	12	Beroun
Štramberk I	vápenec, slín	CEMEX Cement, k. s.	1,18	1964	12	Nový Jičín

Tetín-Hostím	vápenec	LOMY MOŘINA spol. s r. o.	0,26	1961	12	Beroun
Tetín-Nový Bílý Lom	vápenec k výrobě cementu	STAVTAS s. r.o.	0,05	1961	21	Beroun
Trněný Újezd	vápenec	LOMY MOŘINA spol. s r. o.	0,23	1988	13	Beroun
Úpohlavy	vápenec jílovitý	Lafarge Cement, a. s.	1,67	1967	12	Litoměřice
Úpohlavy I	vápenec jílovitý	Lafarge Cement, a. s.	0,53	1991	12	Litoměřice
Vápenná	vápenec k technickému zpracování	Omya CZ s. r. o.	0,17	1972	21	Jeseník
Vápenná I	vápenec k technickému zpracování	Omya CZ s. r. o.	0,16	1972	21	Jeseník
Vápenná II	vápenec k technickému zpracování	Omya CZ s. r. o.	0,11	1972	22	Jeseník
Vápenná III	vápenec k technickému zpracování	Omya CZ s. r. o.	0,01	1972	22	Jeseník
Zadní Kopanina I	vápenec k technickému zpracování	Českomoravský cement, a. s.	0,58	1959	12	Praha
Zblovice	vápenec dolomitický	PRACTIC99, s. r. o.	0,15	1977	12	Znojmo

Zdroj: Státní báňská správa ČR: Dobývací prostory, online, vlastní zpracování

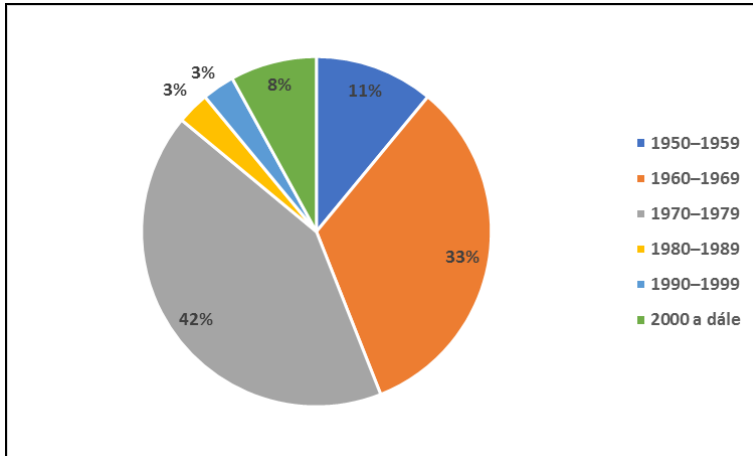
Tab. 5 Vysvětlivky pro sloupeček „Kód využití DP“ tabulky 4

11	Ložisko v průzkumu, otvírce
12	Ložisko těžené
13	Ložisko uzavírané
21	Zastavená těžba. Těžba neprobíhá dlouhodobě, DP v režimu zajištění
22	Rezervní ložisko – DP stanoven, případně povolena hornická činnost bez časového omezení, ale organizace ponechává jako rezervu, až dotěží stávající těžené lokality
23	Ukončená těžba, vytěžitelné zásoby 0, DP bude rekultivován
24	Ukončená likvidace, ale DP nezrušen, např. nevyřešené střety, nesouhlas vlastníka se způsobem rekultivace

Zdroj: Státní báňská správa ČR: Dobývací prostory, online, vlastní zpracování

V ČR bylo (k 15. 3. 2016) evidovaných celkem 36 DP pro těžbu vápence o ploše 22,66 km². Předchozí tabulka ukazuje všechny tyto schválené dobývací prostory a definuje základní informace o jejich stavu. Největším DP na našem území je *DP Skoupý* v okrese Příbram o výměře 3,36 km², který byl stanoven v roce 1961 *Obvodním báňským úřadem Praha*. Těžařem v tomto DP je společnost **Agir spol. s r. o.** a ložisko je v současné době těženo. Naopak nejmenším DP na našem území je *DP Vápenná III* v okrese Jeseník o výměře 0,01 km², který byl stanoven v roce 1972 *Obvodním báňským úřadem Ostrava*. Těžařem je zde společnost

Omya CZ s. r. o. Tento DP je stanoven jako rezervní ložisko. Ze všech 36 stanovených DP je jich celkem v současné době těženo 20, 2 DP jsou v průzkumu, jeden DP je již uzavřený, v 8 DP je zastavená těžba, 4 DP jsou stanoveny jako rezervní a jeden DP je již vytěžen a nyní bude rekultivován.

Obr. 9 Stanovené DP pro těžbu vápenců podle roku schválení (počty DP), zdroj: Státní báňská správa ČR: Dobývací prostory, online, vlastní zpracování

Nejstarším DP na našem území je *DP Černý důl*, který byl stanoven v roce 1959, v současné době v něm těží společnost *Krkonošské vápenky Kunčice, a. s.* a DP je stále v provozu. **Nejmladším DP je potom DP Hvozdečko, který vlastní společnost Agir spol. s r.o. a byl stanoven v roce 2013.** Na základě grafu je patrné, že nejvíce DP bylo stanoveno v 60. a 70. letech 20. století. V 60. letech to bylo 12 DP (33 % z jejich celkového počtu) a v 70. letech to bylo 15 DP (42 % z jejich celkového počtu). V 80. a 90. letech 20. století byly pak otevřeny 2 DP (6 % z celkového počtu DP). V současné době je stanovení DP zejména díky přísnému procesu posuzování záměru na životní prostředí stále složitější. Od roku 2000 byly stanoveny celkem 3 DP (8 % z jejich celkového počtu) a to DP Líseň II, DP Chotěšov (oba 2002) a **DP Hvozdečko (2013)**.

7 HISTORICKÁ TĚŽBA VÁPENCŮ V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ A JEHO NEJBLIŽŠÍ OKOLÍ

Vzhledem ke svým geologickým podmínkám bylo zájmové území a jeho nejbližší okolí již v minulosti místem těžby vápenců. Vápencové naleziště v okolí zájmového území lidé hojně využívali. **První zmínky o získávání vápna v této oblasti pocházejí již z dob středověku.** Dokladem jsou některé do dnešních dob zachovalé zbytky **domácích selských pecí**, které sloužily pro tzv. pálení vápna. Tyto pece se hojně vyskytovaly v katastrech vesnic nacházejících se blízko vápencových nalezišť. Místní obyvatelé nejdříve kusy vápenců sbírali ručně. S postupem doby se vápenec začal tzv. lámat. Následně byl využíván pro jeho zisk i střelný prach. Domácí selské pece se vyznačovaly částečným zapuštěním stavby do země. Důvodem zahloubení bylo udržení tepla. Pece se vyzdívaly z kulmské droby a většinou měly tvar elipsy. V pecích se topilo dřevem. O proces pálení vápna se starali tzv. paliči. Vypálení jedné pece vápence trvalo osm až dvanáct hodin a páliło se převážně v noci. **Vápno se v minulosti páliło v katastrech obcí Březina, Veselíčko, Bouzov, Blažov, Kadeřín, Hvozdečko, Obectov, Střemeníčko a Olešnice.** Všechny tyto obce se nacházejí v blízkosti zájmového území. Největší naleziště vápence, ve kterých se těžilo vápno pro pálení, byly u obcí **Kadeřín, Blažov a Hvozdečko.** Pálení vápna bylo hojné do dvacátých let dvacátého století (Kadlec, J., 2011; Papoušek, M., online).

Obr. 10 Domácí selská vápencová pec v Blažově – pohled na peciště, zdroj: Papoušek M., online

Obr. 11 Šachtová pec na vápno u obce Kovářov, v těsné blízkosti DP Hvozdečko, zdroj: Koutná, 2017

Pálení vápna v domácích selských pecích postupně ustalo díky konkurenční výrobě vápna **v šachtových a kruhových pecích.** Ty byly v blízkosti zájmového území vystavěny tři. Tento typ pecí v území vystavěly větší vápenické podniky. V roce 1908 to byl *Schrötterův*

vápenický podnik ve Dzbeli a Družstvo kladeckých vápenek v Nectavském údolí. V roce 1913 to byl pak Vitoulův vápenický podnik v Měrotíně. Dochovány jsou také záznamy o vzniku šachtové vápenky okolo roku 1925 a to u obce Kovářov, kde se pálilo vápno do roku 1940 (na obr. 11). Tato šachtová pec je zachovalá do dnešní doby a je chráněna jako nemovitá kulturní památka technického charakteru. Jedná se o pec, která se nachází v těsné blízkosti zájmového území (Kadlec, J., 2011; Papoušek, M., online).

V současné době jediným plně fungujícím podnikem zabývajícím se těžbou vápence v širším okolí zájmového území je *Vápenka Vitoul s. r. o.*, která těží v DP Měrotín, nacházejícím se v katastrálním území obce Měrotín. Vápencový lom DP Měrotín se nachází cca 11 km vzdušnou čarou od zájmového území a byl schválen v roce 1974. Od svého schválení byl již rozšiřován, žádný nový DP ale zde ani v jeho blízkém okolí nevznikl. Vápenec vytěžený z DP Měrotín pokryje poptávku vápence v daném regionu, proto zde otevření dalšího DP není nutné.

8 TĚŽBA VÁPENCŮ V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ VE STRATEGICKÝCH DOKUMENTECH

Strategickým dokumentem se rozumí dokument, který stanovuje vizi, cíl a opatření v určité oblasti. Takový dokument je vytvořen na základě definice konkrétních problémů, pro které jsou sesbírány nejrůznější podkladová data a analýzy.

8.1 Vymezení základních pojmů

Základními pojmy ve strategických dokumentech jsou: **vize, strategický cíl a opatření**. **Strategickým dokumentem** je myšlen dokument určité tematické oblasti, který stanovuje vizi, strategické cíle jejího naplnění a opatření. **Vize** určuje nasměrování strategického dokumentu jako celku. Popisuje budoucí stav, kterého je žádáno realizací strategie dosáhnout. Vize většinou naplňuje globální cíle. K jejímu naplnění dochází u strategických dokumentů ve střednědobém nebo dlouhodobém horizontu. **Strategické cíle** dokumentů jsou určeny tak, aby naplňovaly jejich vizi, která je obecná a jednotlivé cíle ji konkretizují. Charakterizují budoucí stav, jeho popis, v jednotlivých oblastech řešeného tématu, problému. Strategické cíle by měly být naplněny na konci realizace strategie, případně v krátkodobém až střednědobém horizontu po ukončení její realizace. Jednotlivé strategické cíle se potom dělí na **opatření**. Opatření jsou nástrojem pro implementaci strategie. Právě prostřednictvím nich, jsou naplňovány jednotlivé strategické cíle. Opatření mají podobu legislativních změn, programů nebo projektů, také se může jednat o investice či finanční nástroje, informační zdroje apod. (Metodická podpora regionálního rozvoje: Koncepční dokumenty, online).

Strategické dokumenty lze pro lepší přehlednost a také pro vymezení jejich působnosti nebo například přístupu k dané problematice kategorizovat. V ČR se tímto kategorizováním zabývá portál *Databáze strategií* (Databáze strategií, online), který je celostátním informačním systémem strategických a koncepčních dokumentů. Portál je přehledný a lze si s jeho pomocí zobrazovat odkazy na dokumenty, jejich cíle a opatření. Dokumenty jsou také propojeny na základě tématu či funkčnosti, a to spektrem všech hierarchických úrovní. Hierarchické úrovně strategických dokumentů usnadňují strategické plánování a řízení nejenom na území ČR, ale také na úrovni mezinárodní. Každý strategický dokument by měl obsahovat kapitolu, která odkazuje na návaznost na strategický dokument vyšší hierarchické úrovně, se kterým by měl být dokument nižší hierarchické úrovně v souladu.

8.2 Strategické dokumenty dle úrovně tvorby

Dle informačního portálu *Databáze strategií* (Databáze strategií, online) dělíme strategické dokumenty podle úrovně tvorby, na **strategické dokumenty na mezinárodní úrovni, národní úrovni, regionální úrovni, oblastní úrovni a místní úrovni**. Dokumenty na **mezinárodní úrovni** vytváří mezinárodní organizace jako je *Organizace spojených národů* (OSN), *Světová zdravotní organizace* (WHO), *Evropská Unie* (EU) a *Rada Evropy* (RE). Strategické dokumenty na **národní úrovni** vytváří vlády či ústřední orgány státní správy. Na území ČR se jedná například o tyto dokumenty: *Strategie regionálního rozvoje ČR*, *Státní energetická koncepce České republiky*, *Státní politika životního prostředí ČR* nebo *Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR*. **Regionální úroveň** strategických dokumentů vychází z Regionální a strukturální politiky EU, kterou určují operační programy. Tyto dokumenty jsou vytvářeny na úrovni kraje, například *Program rozvoje územního obvodu kraje* nebo *Koncepce ochrany přírody a krajiny pro území kraje*. Strategické dokumenty na **oblastní úrovni** jsou dokumenty, které jsou vytvářeny pro *Integrované území investic* (ITI), *Integrované plány rozvoje území* (IPRÚ), *Místní akční skupiny* (MAS) nebo Mikroregiony. Příkladem takových dokumentů jsou *Strategie ITI*, *Strategický plán MAS* nebo *Strategický plán udržitelného rozvoje Mikroregionu*. Nejnižším stupněm strategických dokumentů z hlediska územní působnosti jsou strategické dokumenty na **místní úrovni**. Tyto dokumenty jsou vytvořené pro jednotlivé obce či města, například *Program rozvoje města* nebo *Strategický rozvojový plán obce*.

8.3 Těžba vápence ve strategických dokumentech zájmového území

Na základě prostudování strategických dokumentů všech úrovní platných pro zájmové území práce z portálu *Databáze strategií* (Databáze strategií, online) byla vypracována následující tabulka. Cílem studovaného tématu bylo zjistit, zda se v některém strategickém dokumentu objevuje informace o těžbě vápenců v zájmovém území a pokud ano, jaký má charakter.

Tab. 6 Těžba vápence v zájmovém území ve strategických dokumentech dle úrovně

Úroveň	Těžba vápence v zájmovém území	Název dokumentu / odkaz na dokument	Zadavatel/Zhotovitel	Datum platnosti	Strana
Mezinárodní	Ne	x	x	x	x
Národní	Ne	x	x	x	x
Regionální	Ano	Koncepce ochrany přírody a krajiny pro území Olomouckého kraje/ https://www.kr-olomoucky.cz/koncepce-ochrany-prirody-a-krajiny-pro-uzemi-olomouckeho-kraje-cl-364.html	Olomoucký kraj/ Ecological Consulting, spol. s r.o.	2004– 2014	310
Oblastní	Ano	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje: Demě furt dopředů a necófnem/ http://www.moravska-cesta.cz/strategie-sclld/	MAS Moravská cesta, z.s.	2014– 2020	49, 55
Místní	Ano	Strategie území správního obvodu ORP Litovel v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu	Svaz měst a obcí České republiky/Koordinátor meziobecní spolupráce – Julie Zendulková	2014– 2023	29, 265
		Strategický plán rozvoje obce Bouzov/ http://www.obec-bouzov.cz/index.php?oid=3697730	Starosta obce ve spolupráci se zastupiteli obce	2014– 2020	12

Zdroj: Databáze strategií, online, vlastní zpracování

Vymezený DP Hvozdečko zaujímá 8,31 ha plochy a těžba v něm není stále povolena. Zejména to je důvodem, proč se ve většině strategických dokumentů, které jsou nyní platné, tento záměr neobjevuje. Strategické dokumenty, které se budou v příštích letech aktualizovat nebo nově vytvářet, by alespoň na úrovni regionální, oblastní a místní, měly skutečnost možnosti tohoto záměru zmiňovat a také uvádět případné dopady těžby vápence na obyvatele a přírodní prostředí.

Na úrovni **strategických mezinárodních a národních dokumentů** se DP Hvozdečko nezmiňuje. Tyto dokumenty jsou vytvářeny jako souhrnné informace, analýzy, vize, plány a opatření, které se vztahují buď na území několika států, nebo na jeden stát. Z důvodu rozsáhlých řešených témat se zde nevyskytují informace o jednotlivých CHLÚ, DP ani těžbě v nich. Hlavním strategickým dokumentem na úrovni našeho státu, který se zabývá těžbou nerostných surovin je dokument *Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů Ministerstva průmyslu a obchodu*. Dalším dokumentem, který se na úrovni ČR zabývá

nerostnými surovinami je publikace Surovinové zdroje české republiky – nerostné suroviny, kterou vydává *Ministerstvo životního prostředí a Česká geologická služby*. Tento dokument je vydáván od roku 1992 s cílem poskytovat informace o nerostných surovinách v ČR i v zahraničí.

Regionální úroveň strategických dokumentů již možnost těžby v zájmovém území diplomové práce uvádí. Jedná se o dokument na úrovni kraje s názvem Koncepce ochrany přírody a krajiny pro území Olomouckého kraje. Tento dokument je platný pro období 2004–2014, čili nyní by se měla chystat jeho aktualizace. Zadavatelem pro zpracování dokumentu byl *Olomoucký kraj* a zhotovila ho firma *Ecological Consulting, spol. s r. o.* Tento dokument určuje hlavní směr a cíl pro ochranu přírody na úrovni Olomouckého kraje pro zlepšení jejího stávajícího stavu. Dokument je rozdělen na část analytickou a koncepční, která obsahuje také veškeré přílohy. Informace o vápencovém ložisku Hvozdečko-Holý Vrch se v tomto dokumentu uvádí na straně 310 analytické části v rámci kapitoly „Nerostné bohatství a jeho využití – Nerudní suroviny“. Tato kapitola informuje o tom, že Olomoucký kraj má obrovský ložiskový potenciál karbonátových hornin, které byly v minulosti těženy na mnoha místech. Také se zde uvádí, že je v kraji několik nevyužívaných ložisek vysokoprocentních vápenců, ostatních vápenců, cementářských surovin, dolomitů i karbonátů pro zemědělství, která jsou převážně devonského stáří. V této souvislosti se v dokumentu konstatuje, že se v rámci kraje vyskytuje netěžené ložisko vysokoprocentního vápence Hvozdečko-Holý Vrch, které patří mezi ložiska větší zásoby a to mezi 50–100 mil. tun.

Strategické dokumenty **na úrovni oblastní** vytváří, jak již bylo zmíněno ITI, IPRÚ, MAS nebo Mikroregiony. IPRÚ žádný strategický dokument v rámci zájmového území nevytváří. ITI Olomoucké aglomerace vytváří na svém území strategii, kterou pro ITI Olomoucké aglomerace zpracovává *Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, s. r. o.* V rámci této strategie se o těžbě vápence v zájmovém území autoři nezmiňují. Na území, kde se nachází DP Hvozdečko, působí *Mikroregion Litovelsko* a *MAS Moravská cesta, z.s.* Dle dostupných informací *Mikroregion Litovelsko* vytváří Strategický plán (nyní pro období 2014–2020) a akční plány. V těchto dokumentech ale o těžbě vápence v DP Hvozdečko není žádná informace. *MAS Moravská cesta z. s.*, která působí v zájmovém území, ve svém dokumentu Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014–2020 s názvem Demê furt dopředô a necófnem, informuje o těžbě vápence v zájmovém území na straně 49 a 55. Dokument uvádí, že se poblíž zájmového území

nachází vápencová pec, ve které se vápenec zpracovával v období 1925–1940. Jedná se o významnou technickou památku, která se dochovala dodnes. V dokumentu je také možné se dočíst, jak pec fungovala a jak byla obsluhována.

Informace o DP Hvozdečko se **na místní úrovni** strategických dokumentů vyskytují pouze ve dvou případech. Prvním z těchto dokumentů je dokument s názvem *Strategie území správního obvodu ORP Litovel v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu*. Tato strategie má platnost pro období 2014–2023 a jejím zadavatelem byl Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Strategie byla vytvořena pod kontrolou koordinátorky meziobecní spolupráce pro ORP Litovel – Julií Zendulkovou, které je mimo jiné také předsedkyní již zmiňované MAS Moravské cesty, z. s. Z toho důvodu se v dokumentu také objevuje stejná zmínka související s dřívější těžkou vápence v zájmové oblasti, a to opět existence zachovalé technické památky – Vápencové pece (strana 265 dokumentu). Žádné bližší informace o vápencovém ložisku se zde nevyskytují.

Tab. 7 Těžba vápence v zájmovém území v dokumentech územního plánování

Typ dokumenty	Těžba vápence v zájmovém území	Název dokumentu/ odkaz na dokument	Zadavatel/Zhotovitel	Datum platnosti	Strana
Územně analytické podklady	Ano	Územně analytické podklady správního obvodu ORP Litovel/ https://www.litovel.eu/cs/urad/uzemne-analyticke-podklady.html	Město Litovel/Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o.	2016	19–23
Územní plán	Ano	Územní plán obce Bouzov/ http://www.obec-bouzov.cz/uzemni-plan-obce	Obec Bouzov/MěÚ Litovel	2010/ změna 2015	24, 39

Zdroj: Databáze strategií, online, vlastní zpracování

Mimo strategické dokumenty byly také prostudovány **dokumenty spadající pod kategorii územního plánování**, jako jsou Územně analytické podklady, Územní plány, Zásady územního rozvoje a Územní studie. Prvním dokumentem z této kategorie, kde se objevuje informace o vápencovém ložisku v zájmovém území je dokument Územně analytické podklady správního obvodu ORP Litovel (ÚAP). Cílem ÚAP je zjistit a vyhodnotit hodnoty území, limity využití území, záměry na provedení změn v území a problémy, které mají být řešeny a na jejich základě vypracovat rozbor udržitelného rozvoje území. Tyto

ÚAP byly naposledy aktualizovány v roce 2016 a byly zhotoveny *Urbanistickým střediskem Brno, spol. s r. o.* na žádost *Města Litovel*. Informace o ložisku vápence se zde vyskytuje v kapitole „Horninové prostředí a geologie – těžba nerostných surovin“, a to od strany 19 až po stranu 23. Objevuje se zde informace o tom, že v katastru obce Bouzov a Luká se nachází výhradní ložisko nerostných surovin s názvem Hvozdečko-Holý Vrch, ve kterém existují doklady povrchové těžby. Dále se zde objevuje informace, že ložisko je možné v případě potřeby těžít a je zde vymezena také plocha DP.

Dalším dokumentem z této kategorie je Územní plán obce Bouzov, který byl vypracován v roce 2010 a pozměněn v roce 2015. Pořizovatelem územního plánu obce Bouzov je *Městský úřad Litovel* a jeho hlavním projektantem byl *Ing. arch. Petr Malý*. V rámci tohoto dokumentu se objevuje kapitola věnující se vymezení ploch pro dobývání nerostů. Řeší se zde mimo jiné i možnost využití těchto ložisek. Dokument také seznamuje se skutečností, že některá chráněná ložisková území byla v minulosti již těžena. Územní plán obce Bouzova seznamuje se dvěma základními typy ložisek v katastru obce, které popisují následující tabulky.

Tab. 8 Ložiska v katastru obce Bouzov, které mohou být těžena při splnění určitých podmínek

Ložisko	Charakteristika	Problémy	Těžba je možná při dodržení těchto podmínek
Hvozdečko-Holý Vrch	Dosud netěžené ložisko vysokoprocentního vápence, plán těžby již existuje	1) Střety s významnými krajinnými prvky 2) Dopady na krajinný ráz a na výrazný geomorfologický bod v krajině 3) Vliv na krasovou javoříčko-litovelskou zvoděň 4) Vliv na exo-endokrasové jevy objektu	1) Objekt lze využít pro těžbu pouze v rozsahu plochy, do které nezasahuje chráněná cenná část přírody (fauna a flóra) 2) Nutnost dodržení limitu max. úrovně zahloubení na kótu 430 m n. m. s návrhem do průzkumu mocnosti vadózní vody 3) Nutnost vyřešení umístění výrobní technologie a nakládky v prostoru těžebny 4) Nutnost vyřešení dopravního napojení s rozložením expedice výrobků 5) Využití objektu upřesní posouzení vlivů na životní prostředí EIA 6) Nutno stanovit zásady pro částečné využití objektu
Loštice 2	Toto ložisko není těženo, těžba je možná až po ukončení těžby ložiska Loštice-Kozí vrch.	x	x

Zdroj: Obec Bouzov: Územní plán obce, online, vlastní zpracování

Tab. 9 Oblasti v katastru obce Bouzov, kde ložisko vápenců nelze využít komplexně

Ložisko	Charakteristika	Problémy	Komentář
Kovářov u Bouzova-Rachava	Netěžené ložisko	<ol style="list-style-type: none"> 1) Dopady na krajinný ráz a krajinou kulisu Bouzovska 2) Vliv na krasovou javořícko-litovelskou zvodeň 3) Vliv na exo-endokrasové jevy objektu 4) Objekt navazuje na USES-NRBK 5) Na objektu se nachází chráněná cenná část přírody (fauna a flóra) 	V budoucnu je nutno stanovit zásady pro budoucí částečné využití a ochranu objektu, které budou upřesněny.
Kadeřín	Netěžené ložisko	<ol style="list-style-type: none"> 1) Střety s významným krajinným prvkem 2) Dopady na krajinný ráz 3) Blízkost jímacích studní 4) Vliv na krasovou javořícko-litovelskou zvodeň 5) Vliv na exo-endokrasové jevy objektu 	Tento objekt nelze využít v plném rozsahu vzhledem ke kumulaci limitů vyplývajících z předpisů o ochraně životního prostředí znemožňujících racionální využití celého objektu

Zdroj: Obec Bouzov: Územní plán obce, online, vlastní zpracování

9 ZHODNOCENÍ LEGISLATIVNÍHO PROCESU STANOVENÍ DOBÝVACÍHO PROSTORU HVOZDEČKO A JEHO NÁSLEDNÉ TĚŽBY

Legislativní proces stanovení DP a následné hornické činnosti v zájmovém území byl řešen **od roku 2004 do roku 2016**. V tomto období byly podány dva záměry k vyhodnocení vlivů těžby vápence na životní prostředí a jeden návrh ke stanovení DP. Oba záměry i návrh podala těžební společnost **Agir spol. s r. o.**

9.1 Záměr: Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko-Holý Vrch (B3 180 100)

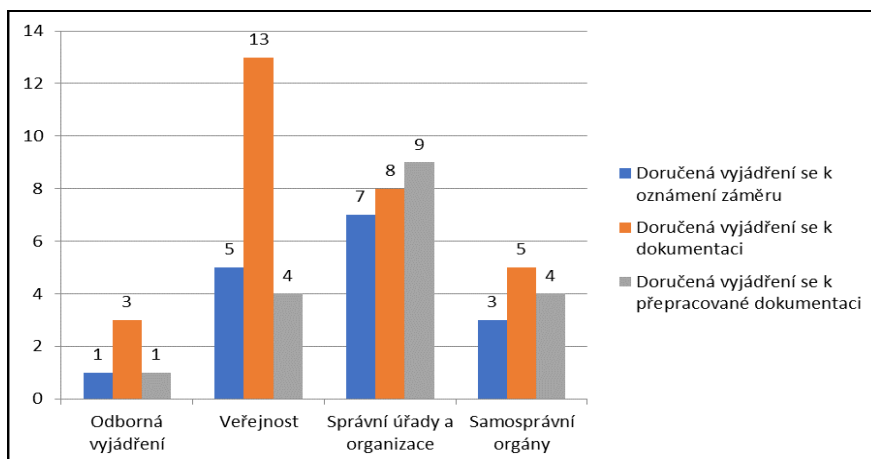
Tento záměr byl oznámen na Ministerstvo životního prostředí (MŽP) dne 16. 9. 2004. Odborný řešitel a zpracovatel oznámení byl *RNDr. Tomáš Pechar*. MŽP následně oznámení záměru zaslalo dotčeným správním úřadům, obcím a krajům. Tímto krokem bylo zahájeno zjišťovací řízení, na základě kterého bylo přijato celkem *16 vyjádření se k záměru*. Za zásadní připomínky zjišťovacího řízení byly považovány připomínky ohledně řádného posouzení vlivu záměru na podzemní vody (hydrogeologický posudek), krasové území a zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin, požadavkem bylo také zpracovat hlukovou a rozptylovou studii a dále zpracovat vliv těžby na statiku budov v nejbližších částech obcí a zjistit alternativní možnosti dopravy materiálu. Na základě těchto skutečností, vydal příslušný úřad navrhovateli záměru povinnost zpracovat dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí (ŽP) s důrazem na tyto vyjádření/připomínky. Dokumentaci zpracoval *Mgr. Jiří Bělohávek*. Dokumentace měla rozsah 124 stran a vycházela z 19 samostatných příloh. Tuto dokumentaci příslušný úřad odeslal ke zveřejnění a vyjádření se dotčeným správním úřadům, obcím a krajům. Celkem bylo přijato *29 vyjádření se k dokumentaci*. Nejvýznamnější podíl tvořily připomínky veřejnosti. Opět byly zásadními připomínkami vyjadřující nesouhlasného stanoviska s realizací záměrů zejména ve vlivu záměru na podzemní vody, krasové území, životní prostředí a druhy živočichů a rostlin, dopravu, blízkost zástavby a s ní související porušení statiky domů, hluk, prašnost a zhoršení životních podmínek místních obyvatel. Dále pověřil příslušný úřad *Jiřího Maňoura, CSc.* sepsáním posudku o posouzení vlivu záměru na ŽP. Posudek byl opět rozeslán k připomínkování/vyjádření a dne 15. 5. 2008 se konalo jeho veřejné projednání na Obecním úřadě Bouzov, kterého se účastnilo *30 osob*. Své připomínky a dotazy vznášeli zejména obyvatelé dotčených a okolních obcí. Dne 4. 6. 2008 předložilo MŽP návrh stanoviska k posouzení vlivu záměru na *Odbor*

posuzování vlivů na životní prostředí (OPVŽP). Tento odbor ale nemohl stanovit rozhodnutí, protože bylo zjištěno, že došlo k chybnému postupu v procesu předchozího vyhodnocování. Původně byl záměr oznámen na stanovení DP a následnou hornickou činnost. V dokumentaci byl však pozměň, a bylo zde řešeno pouze jeho stanovení. Dokumentace byla tak vrácena k přepracování dle požadovaných kritérií. Zpracovatel přepracované dokumentace byl Ing. Josef Charouzek ml. Dokumentace měla rozsah 180 stran a vycházela z 16 samostatných příloh. Tuto dokumentaci opět příslušný úřad odeslal ke zveřejnění a vyjádření se dotčeným správním úřadům, obcím a krajům. Tímto krokem bylo opět zahájeno zjišťovací řízení, kdy bylo přijato celkem 18 vyjádření. V posuzování tohoto záměru se ale již dále nepokračovalo. Společnost **Agir spol. s r.o.** požádala o ukončení posuzování vlivů záměru na ŽP. Proces byl ukončen dne 19. 5. 2014 bez vydání závazného stanoviska.

Tab. 10 Informace k záměru 1

Název záměru	Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko-Holý Vrch (B3 180 100)
Kód záměru	MZP238
Příslušný úřad	Ministerstvo životního prostředí (MŽP)
Oznamovatel záměru	Agir spol. s r. o., Lom Skoupý, 262 55 Petrovice
Zpracovatel oznámení	RNDr. Tomáš Pechar
Oznámení doručeno na MŽP	16. 9. 2004
Oznámení rozesláno dotčeným subjektům	4. 10. 2004
Zjišťovací řízení	Ukončeno 3. 11. 2004
Zpracovatel dokumentace	Mgr. Jiří Bělohávek
Dokumentace doručena na MŽP	23. 10. 2007
Dokumentace rozeslána dotčeným subjektům	30. 10. 2007
MŽP pověřilo zpracovatele posudku o vlivu záměru na ŽP	21. 12. 2007
Zpracovatel posudku	Jiří Maňour, CSc.
Posudek doručen na MŽP	21. 3. 2008
Posudek rozeslán dotčeným subjektům	28. 3. 2008
Veřejné projednání	Obecní úřad Bouzov – 15. 5. 2008
Předložení posudku na OPVŽP	4. 6. 2008 – vydali prohlášení o chybnosti postupu – vrácení k dopracování
Zpracovatel přepracované dokumentace	Charouzek Josef Ing. ml.
Přepracovaná dokumentace rozeslána dotčeným subjektům	11. 5. 2011
Oznamovatel požádal o ukončení posuzování	24. 3. 2014
Ukončení procesu	19. 5. 2014
Stanovisko	X

Zdroj: Informační systém EIA: Záměry na území ČR: Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko-Holý Vrch (B3 180 100), online, vlastní zpracování

Obr. 12 Počet doručených vyjádření se k jednotlivým dokumentům procesu EAI, Zdroj: *Informační systém EIA: Záměry na území ČR: Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko-Holý Vrch (B3 180 100), online, vlastní zpracování*

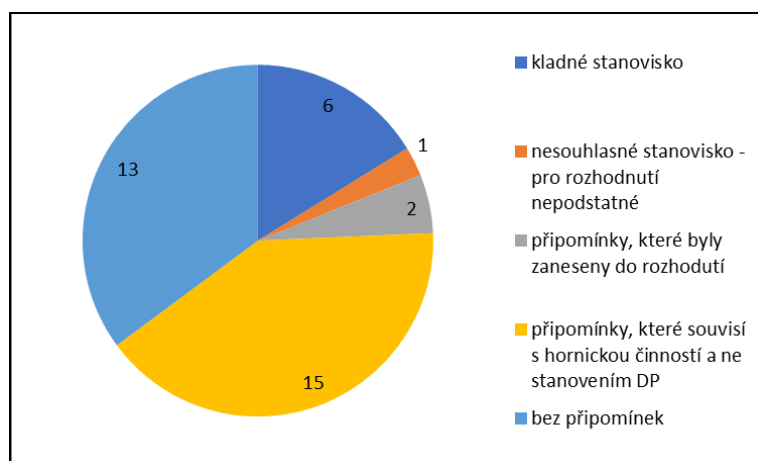
9.2 Návrh na stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko

Tento návrh obdržel *Obvodní Báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého (OBÚ)* dne 11. 9. 2012. Následně OBÚ písemně informoval všechny dotčené účastníky o zahájení řízení o návrhu. Termín řízení byl stanoven na 17. 10. 2012 v budově Obecního úřadu Bouzov. Protože se nepodařilo doručit tuto informaci všem účastníkům řízení, byl termín posunut na 7. 11. 2012. Za účastníky řízení o stanovení DP stanovil navrhovatel fyzické a právnické osoby, jejichž vlastnická a jiná práva k pozemkům nebo stavbám by mohla být rozhodnutím o stanovení DP přímo dotčena a obec, v jejímž územním obvodu se dobývací prostor nachází. V den konání neměl navrhovatel souhlasné stanovisko a vyjádření se k návrhu stanovení DP vydané orgánem územního plánování *Městského úřadu Litovel*. Proto bylo řízení pozastaveno na dobu nezbytně nutnou, maximálně však do 14. 12. 2012. V tomto termínu navrhovatel vyjádření nedodal. Dne 6. 5. 2013 navrhovatel požádal o *obnovu přerušného řízení* a návrh doplnil o závazné stanovisko *Městského úřadu Litovel*. Následně OBÚ informoval účastníky o pokračování řízení. Na základě vyjádření ze setkání se účastníků řízení dne 7. 11. 2012, které OBÚ vypořádal, nebylo zjištěno, že by připomínky bránily stanovení DP v požadovaném rozsahu návrhu. Celkem bylo vyhodnoceno vyjádření od 18 účastníků řízení a 9 dotčených orgánů státní správy. Na základě splnění všech kritérií pak dne 3. 6. 2013 OBÚ rozhodl o stanovení DP Hvozdečko dle předloženého návrhu. Dne 23. 8. 2013 pak bylo DP vydáno opravné rozhodnutí, kde mu bylo přiděleno evidenční číslo 6 0379.

Tab. 11 Informace k návrhu

Název návrhu	Návrh na stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko
OBÚ obdržel návrh	11. 9. 2012
Návrh byl zaevidován	12. 9. 2012
OBÚ uvědomil dotčené subjekty	24. 9. 2012
Žadatel návrhu	Agir spol. s r. o., Lom Skoupý, 262 55 Petrovice
Oznámení o zahájení správního řízení na stanovení DP dotčeným subjektům	10. 10. 2012
Sraz účastníků správního řízení – Obecní úřad Bouzov	7. 11. 2012
Přerušení řízení	12. 11. 2012
Žádost o obnovu přerušeného řízení – kladně přijata	6. 5. 2013
Rozhodnutí OBÚ	3. 6. 2013
Opravné rozhodnutí (přiřazení evidenčního čísla)	23. 8. 2013

Zdroj: OBÚ, 2013, vlastní zpracování

Obr. 13 Počet druhů vyjádření se/připomínek k návrhu stanovení DP ze strany dotčených, které byly vypořádány či zapracovány do rozhodnutí, Zdroj: OBÚ, 2013, vlastní zpracování

9.3 Záměr: Těžba vápence v dobývacím prostoru Hvozdečko

Tento záměr byl oznámen Krajskému úřadu Olomouckého kraje (KÚOLK) dne 13. 5. 2015. Odborný řešitel a zpracovatel oznámení byl *Ing. Josef Charouzek ml.* Příslušný úřad následně oznámení zaslal dotčeným správním úřadům, obcím a krajům. Následovalo zjišťovací řízení, ve kterém bylo přijato celkem 17 vyjádření se k oznámení, které byly odůvodněné. V těchto vyjádřeních bylo požadováno zejména další posuzování vlivu záměru na faunu a floru, na krasové území, místní obyvatelstvo, dopravní zatížení, negativní ovlivnění turistického ruchu a jeho ekonomické důsledky a ovlivnění krajinného rázu oblasti. Na základě připomínek, ve kterých byl čteně zastoupen hlas veřejnosti, KÚOLK v závěru zjišťovacího řízení oznámil významný vliv záměru na životní prostředí a požádal

oznamovatele o zpracování dokumentace vlivů záměru na životní prostředí s důrazem na tyto vyjádření/připomínky. Dokumentaci opět zpracoval *Ing. Josef Charouzek ml.* Dokumentace měla rozsah 148 stran a obsahovala 11 samostatných příloh. Tuto dokumentaci příslušný úřad odeslal ke zveřejnění a vyjádření se dotčeným správním úřadům, obcím a krajům a příslušným osobám. Celkem bylo přijato *19 vyjádření*, které byly odůvodněné. Opět velká část připomínek byla ze strany veřejnosti a připomínky se týkaly stejných témat jako u oznámení záměru. Dne 8. 12. 2008 pověřil KÚOLK zpracovatele posudku o posouzení vlivu záměru na ŽP *Ing. Aleše Calábka, MBA*. Ten vyhodnotil všechny připomínky a zapracoval je. Zpracovatel posudku navrhl KÚOLK přijetí kladného stanoviska k záměru. Posudek byl opět rozeslán k připomínkování/vyjádření a dne 9. 5. 2016 se konalo jeho veřejné projednání na Obecním úřadě Bouzov, kterého se účastnilo *154 osob*. Své připomínky a dotazy vznášeli zejména zástupci veřejnosti. Na základě velkého množství připomínek, které byly následně doručovány na KÚOLK a byly vždy proti povolení záměru, se zpracovatel posudku spolu s KÚOLK rozhodl změnit své stanovisko na nesouhlasné. Při připomínkování posudku bylo doručeno *569 připomínek* z řad veřejnosti, *953 osob* podepsalo tištěnou petici a *2 367 osob* podepsalo petici elektronickou. Dalším faktorem pro vydání nesouhlasného stanoviska bylo také posouzení vlivu na hydrogeologické poměry v dotčeném území ze strany *Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci*.

Tab. 12 Informace o záměru 2

Název záměru	Těžba vápence v DP Hvozdečko
Kód záměru	OLK739
Příslušný úřad	Krajský úřad Olomouckého kraje (KÚOLK)
Oznamovatel záměru	Agir spol. s r. o., Lom Skoupý, Skoupý 36, 262 55 Petrovice
Zpracovatel oznámení	Charouzek Josef Ing. ml.
Oznámení doručeno na MŽP	13. 5. 2015
Oznámení rozesláno dotčeným subjektům	18. 5. 2015
Zjišťovací řízení	Ukončeno – 2. 7. 2015
Zpracovatel dokumentace	Charouzek Josef Ing. ml.
Dokumentace doručena na KÚOLK	7. 10. 2015
Dokumentace rozeslána dotčeným subjektům	16. 10. 2015
Zpracovatel posudku	Calábek Aleš Ing., MBA
Posudek doručen na KÚOLK	8. 3. 2016
Posudek rozeslán dotčeným subjektům	29. 3. 2016
Veřejné projednání	Obecní úřad Bouzov – 9. 5. 2016
Stanovisko	Nesouhlasné 2. 6. 2016

Zdroj: Informační systém EIA: Záměry na území ČR: Těžba vápence v DP Hvozdečko, online, vlastní zpracování

9.4 Role veřejnosti v legislativním procesu

Veřejnost měla v legislativním procesu, jak již bylo výše zmíněno, velký vliv na vydání konečného nesouhlasného stanoviska se zahájením těžby ve stanoveném DP. Největší tlak ze strany veřejnosti byl zejména v posledních měsících legislativního procesu.

Vyjádření nesouhlasu s těžbou pomocí připomínek

Již od oznámení prvního záměru společnosti **Agir spol. s r. o.** v území veřejnost v zastoupení fyzických osob, zejména z okolních obcí, připomínkovala všechny překládané dokumenty v procesu posuzování vlivů na ŽP. Ve svých připomínkách poukazovala na vliv jednotlivých záměrů na životní prostředí i životy obyvatel. Za největší hrozby zástupci veřejnosti označovali:

- Negativní ovlivnění zdrojů pitné vody
- Negativní ovlivnění blízkého krasového území
- Zvýšenou prašnost a hluk v souvislosti s těžbou
- Dopravní zatížení místních komunikací
- Snížení cen nemovitostí
- Možnost narušení statiky budov
- Vliv na krajinný ráz
- Negativní vliv na turistický ruch

Rostoucí zájem veřejnosti je také viditelný v zaslání počtu připomínek/vyjádření se k jednotlivým záměrům. K posudku záměru těžby v DP Hvozdečko bylo doručeno *569 připomínek* z řad veřejnosti, což ve velké míře ovlivnilo vydání závěrečného stanoviska KÚOLK. Nutno podotknout, že připomínky nebyly zasílány pouze veřejností z okolí plánovaného záměru. Záměr vzbudil zájem celorepublikově.

Spolky a občanská sdružení vyjadřující nesouhlas s těžbou v DP Hvozdečko

V souvislosti s protahujícím se legislativním procesem začaly vznikat **spolky a občanská sdružení**, které vyjadřovaly své nesouhlasné stanovisko se zahájením těžby a zastupovaly širší veřejnost právě v tomto tématu. Některé spolky a občanská sdružení již existovaly a začaly se do tohoto tématu angažovat již v době své existence. Spolky a občanská sdružení pravidelně vyjadřovaly své názory na zveřejněné dokumenty procesu hodnocení vlivu záměrů na ŽP a podávaly připomínky v celé době trvání legislativního procesu. Stejně tak jako zástupci veřejnosti považovaly za největší hrozby možné těžby negativní ovlivnění zdrojů pitné vody, blízkého krasového území, zvýšenou prašnost a hluk

v souvislosti s těžbou, dopravní zatížení místních komunikací, snížení cen nemovitostí a vliv otřesů na statiku budov, vliv na krajinný ráz a negativní ovlivnění turistického ruchu.

Tab. 13 Spolky a občanská sdružení vyjadřující nesouhlas s těžbou v DP Hvozdečko

Název	Datum vzniku	Sídlo	Zástupce/předseda
ARCUS – onko centrum, z. s.	28. května 1993	Ješov	Jana Koželská
Bouzovská vrchovina, z. s.	30. ledna 2013	Luká	Ing. Daniel Spáčil, Ph.D.
Spolek Holý Vrch	25. května 2005	Hvozdečko	Ing. Martin Koukal
Občanské sdružení Střemeníčko	-	Střemeníčko	Zdeněk Bartl
Občanské sdružení Nové Javoříčko	23. července 2010	Javoříčko	Ing. Martin Vyhlídal

Zdroj: Kurzy.cz: Obchodní rejstřík, rejstřík firem v ČR, vztahy a vazby z justice.cz, online, vlastní zpracování

Petice

Jak již bylo zmíněno, spolky a občanská sdružení bojující proti zahájení těžby v DP Hvozdečko spolu s negativním postavením veřejnosti k tomuto tématu, zejména při podání záměru společnosti **Agir spol. s r. o.** k zahájení těžby, začaly velmi aktivně působit na vývoj legislativního procesu. Jednou z forem vyjádření názoru veřejnosti byla petice bojující proti zahájení těžby. Petice byla sepsána dne 4. 7. 2015 petičním výborem vytvořeným pro tuto událost. V čele petičního výboru stála p. Koželská a p. Vařeka, zastupující spolek ARCUS – onko centrum, kteří se věnovali její propagaci. Petice byla umístěna na několika veřejných místech (na obecních úřadech, v obchodech s potravinami nebo na společenských akcích). Pro velký zájem byla petice dne 17. 2. 2016 převedena do elektronické formy. Tištěnou petici podepsalo 953 osob a 2 367 osob vyplnilo petici elektronickou. Petice byly podepisovány celorepublikově. Následně byly petice doručeny KÚOLK, a to před vydáním konečného stanoviska záměru těžby.

Petice proti těžbě vápence na Bouzovsku

My, níže podepsaní občané, zděšení záměrem zdevastovat nádhernou krajinu Bouzovska zahájením těžby vápence, žádáme krajský úřad Olomouckého kraje, aby vydal zamítavé stanovisko k možnosti zahájení těžby a zpracování vápence v lokalitě DP Hvozdečko, a to ve všech řízeních, které o žádostech o stanoviska k zahájení těžby vápence v dané lokalitě z titulu svých kompetencí povede.

V Olomouci 4.7.2015 Za petiční výbor: *Jana Koželská, Ješov 24, 783 24 Luká,*
Vladimír Vařeka, Ješov 24, 783 24 Luká

Obr. 14 Text petice, zdroj: Vladimír Vařeka, 2016, vlastní úprava

Zájem médií

Petice proti těžbě vápence v DP Hvozdečko vyvolala velký zájem nejen v veřejnosti, ale upoutala také zájem médií. Informace o řešeném tématu se následně začaly objevovat jak v tištěných, tak v elektronických médiích. Po zveřejnění elektronické formy petice bylo natočeno několik reportáží, ze kterých bylo zřetelné, že lidé těžbu vápence v DP Hvozdečko striktně odmítají. Následně byl celý legislativní proces, až do vydání nesouhlasného stanoviska KÚOLK, mediálně sledován.

Příklad médií, která sledovala legislativní proces:

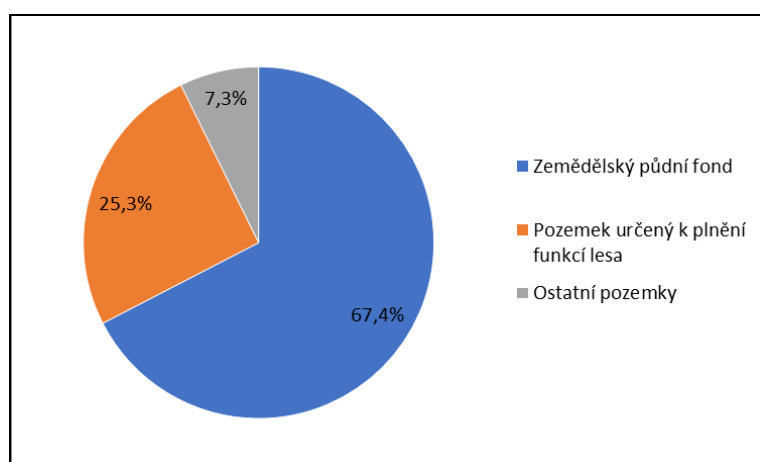
- Český rozhlas Olomouc
- Česká televize
- iDNES.cz
- Parlamentní listy.cz
- Olomoucký deník
- Obecní zpravodaje z území

10 SOUČASNÝ STAV KRAJINNÉ STRUKTURY ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ A JEHO NEJBLIŽŠÍHO OKOLÍ

Pro účely této kapitoly byly zkoumány **druhy pozemků** v zájmovém území a jeho nejbližším okolí, **typy povrchu a vegetace** a také **vlastnická struktura pozemků**. V případě, že by v budoucnu došlo k těžbě vápence ve stanoveném DP Hvozdečko, došlo by také ke změně krajinné struktury a dosud platnému využívání ploch v nejbližším okolí stanoveného DP. Celková zkoumaná plocha byla 52,00 ha (jedná se o plochu CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch rozšířenou do nejbližších přirozených hranic).

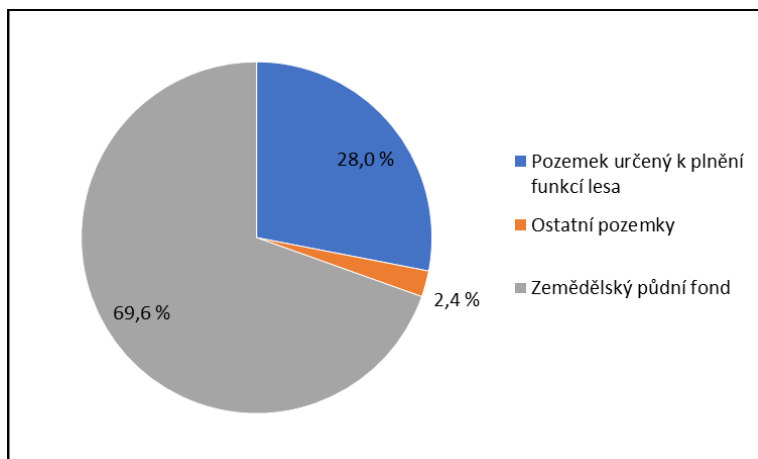
10.1 Druhy pozemků, typ povrchu a vegetace

Ve zkoumané ploše se nachází celkem tři výrazné **druhy pozemků**. Jedná se o **pozemky určené k plnění funkcí lesa, zemědělský půdní fond a ostatní pozemky**. Pozemky určené k plnění funkcí lesa jsou definovány *zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), § 3*. Ve zkoumané ploše se nachází celkem 13,14 ha (tj. 25,3 % zkoumané plochy) tohoto druhu pozemku. Zemědělský půdní fond je pak definován *zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, § 1*. Ve zkoumané ploše se nachází celkem 35,06 ha (tj. 67,4 % zkoumané plochy) tohoto druhu pozemku. Do ostatních pozemků jsou zařazeny zastavěné plochy, nádvoří a jiné plochy, definované na základě katastru nemovitostí (Nahlížení do katastru nemovitostí, online), jako plochy ostatní. Ve zkoumané ploše se nachází celkem 3,80 ha (tj. 7,3 % zkoumané plochy) tohoto druhu pozemku.

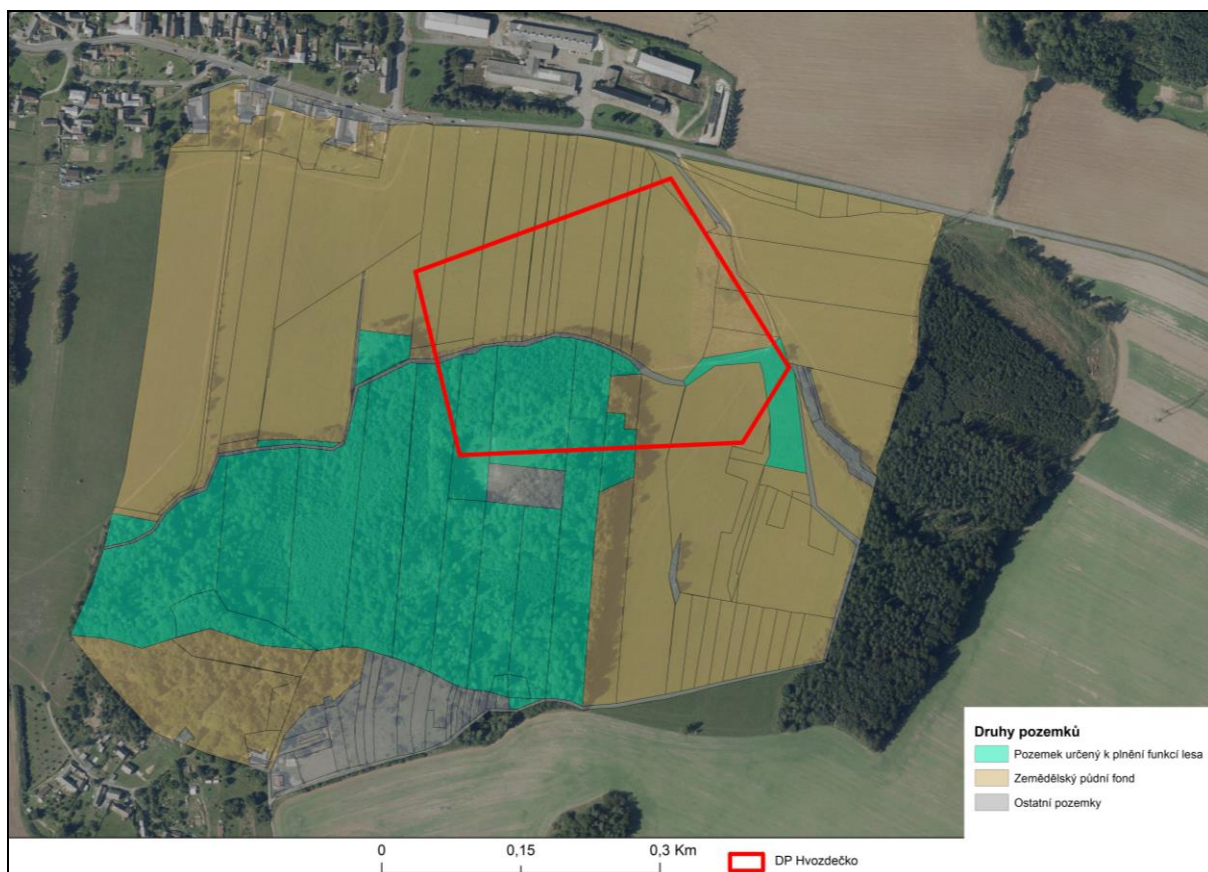

Ob. 15 Podíl druhů pozemků z celkové zkoumané plochy, zdroj: www.nahlizenidokn.cuzk.cz, vlastní zpracování

Z plochy DP Hvozdečko (8,31 ha) pozemky určené k plnění funkcí lesa tvoří 28,0 % (tj. 2,33 ha), zemědělský půdní fond pak tvoří z plochy DP 69,6 % (tj. 5,78 ha) a ostatní plochy tvoří 2,4 % (tj. 0,20 ha).

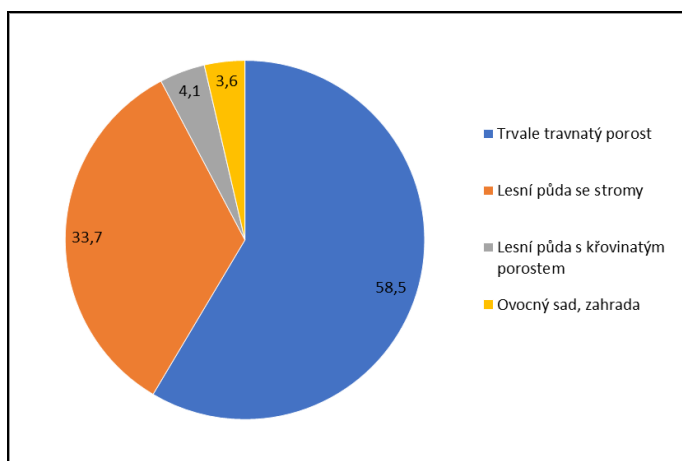

Obr. 16 Podíl druhů pozemků z celkové plochy DP, zdroj: www.nahlizenidokn.cuzk.cz, vlastní zpracování

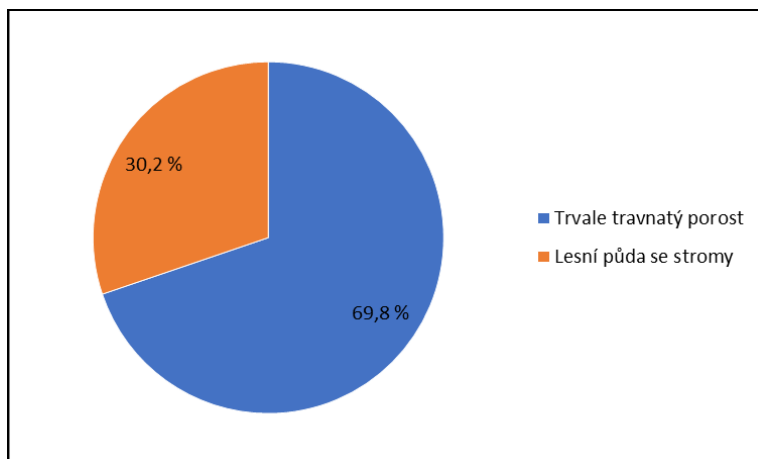
Obr. 17 Druhy pozemků zkoumané plochy, zdroj: www.geoportal.gov, www.nahlizenidokn.cuzk.cz, vlastní zpracování v programu ArcMap

Hlavní **typy povrchů a vegetace** se ve zkoumané ploše nachází celkem čtyři. Jedná se o **trvale travnatý porost, lesní půdu se stromy, lesní půdu s křovinatým porostem a ovocný sad, zahradu**. Ve zkoumané ploše se nachází celkem 30,44 ha (tj. 58,5 % zkoumané plochy) trvale travnatého porostu, 17,54 ha (tj. 33,7 % zkoumané plochy) lesní půdy se stromy, 2,13 ha (tj. 4,1 % zkoumané plochy) lesní půdy s křovinatým porostem a 1,89 ha (tj. 3,6 % zkoumané plochy) ovocného sadu, zahrad.

Obr. 18 Podíl typů povrchu a vegetace z celkové zkoumané plochy, zdroj: www.nahlizenidokn.cuzk.cz, vlastní zpracování

V ploše DP Hvozdečko (8,31 ha) se z těchto hlavních typů povrchů a vegetace nachází pouze trvale travnatý porost a lesní půda se stromy. Trvale travnatý porost tvoří 69,8 % (tj. 5,80 ha) plochy DP a lesní půda se stromy pak tvoří z plochy DP 30,2 % (tj. 2,51 ha).

Obr. 19 Podíl typů povrchu a vegetace z celkové plochy DP, zdroj: www.nahlizenidokn.cuzk.cz, vlastní zpracování

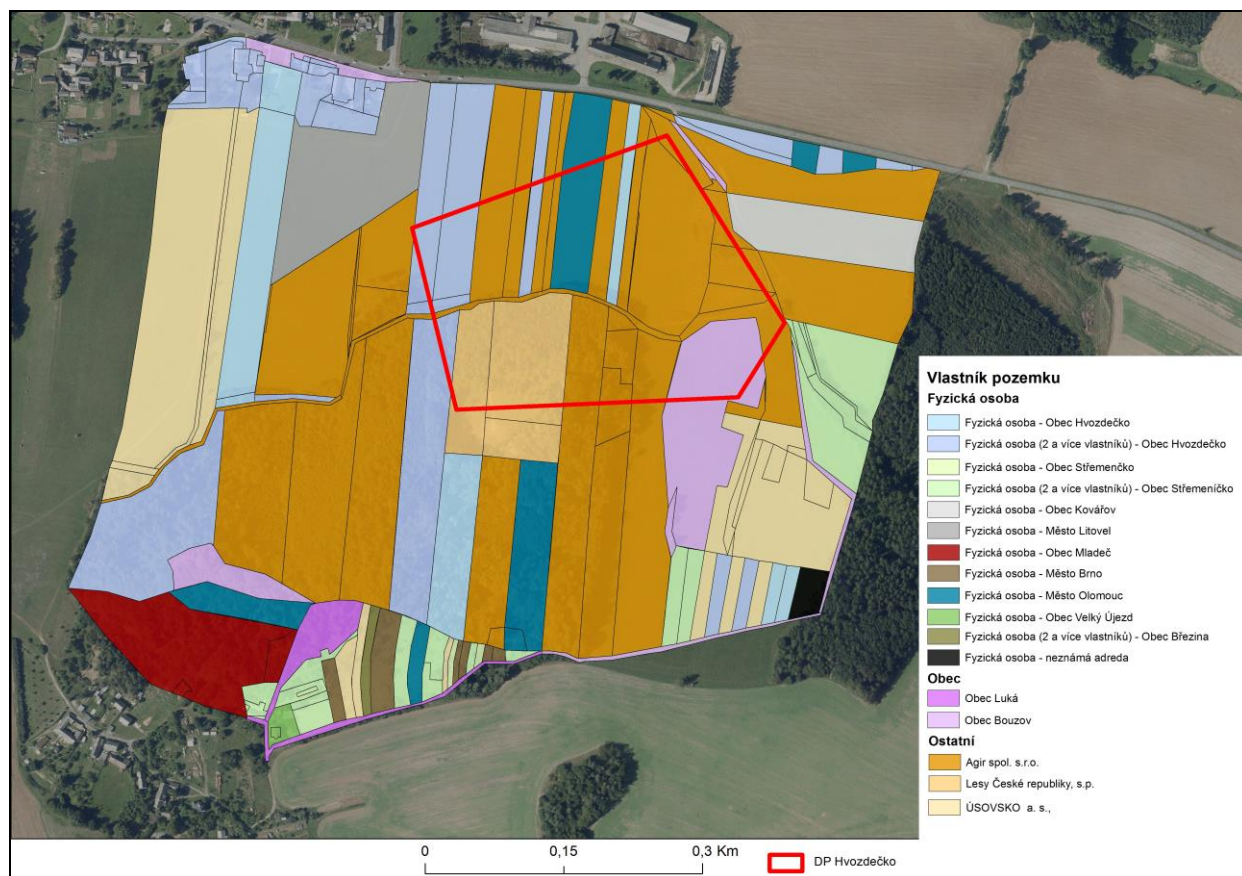
Obr. 20 Hlavní typy povrchu a vegetace zkoumané plochy, zdroj: www.geoportal.gov, www.nahlizenidokn.cuzk.cz, vlastní zpracování v programu ArcMap

10.2 Vlastnická struktura pozemků

Vlastnická struktura byla také zkoumána na 52,00 ha plochy. Jednotlivé zastoupení vlastníků ve zkoumaném území ukazuje obr. 21 a tab. 14. Zastoupení vlastníků ploch ve schváleném DP Hvozdečko ukazuje tab. 15.

Z celkem 52,00 ha zkoumané plochy vlastní největší podíl pozemků těžební společnost **Agir spol. s r. o.** a to 37,3 %. Těžební společnost tyto pozemky hromadně skupila právě pro účely budoucí těžby vápence. S poměrně velkým rozdílem (12,40 ha) druhý největší podíl pozemků ve zkoumané ploše připadá na dva a více vlastníků (fyzických osob) s trvalým pobytem v obci Hvozdečko. Jedná se o 13,5 % plochy. Poměrně významný podíl zkoumané plochy vlastní akciová společnost Úsovsko (12,3 %) se sídlem v obci Klopina, která se zabývá zemědělskou výrobou. Další vlastníci ploch ve zkoumaném území s procentuálním podílem větším než 5 % jsou: fyzické osoby (jeden vlastník) s trvalým pobytem v obci Hvozdečko (tj. 5,3 % plochy) a obec Bouzov (tj. 5,1 % plochy). Vlastníky ploch s procentuálním podílem nižším než 5 % pak zobrazuje následující tabulka. Celkově vlastní ve zkoumané ploše 21,00 ha (tj. 40 % zkoumané plochy) fyzické osoby, 19,40 ha (tj. 37,3 % zkoumané plochy)

těžební společnost, 6,40 ha (tj. 12,3 % zkoumané plochy) zemědělský subjekt, 3,30 ha (tj. 6,3 % zkoumané plochy) obce a 2,10 ha (tj. 4 % zkoumané plochy) státní podnik Lesy ČR.

Obr. 21 Vlastnická struktura pozemků zkoumané plochy, zdroj: www.geoportal.gov, www.nahlizenidokn.cuzk.cz, vlastní zpracování v programu ArcMap

Tab. 14 Vlastnická struktura pozemků zkoumané plochy

Vlastník	Plocha v ha	% z celkové zkoumané plochy
Agir spol. s r. o.	19,40	37,3
Fyzická osoba (2 a více vlastníků) – Obec Hvozdečko	7,00	13,5
ÚSOVSKO a.s.	6,40	12,3
Fyzická osoba – Obec Hvozdečko	2,80	5,3
Obec Bouzov	2,70	5,1
Fyzická osoba – Obec Střemeničko	2,50	4,8
Fyzická osoba – Město Olomouc	2,40	4,7
Lesy České republiky, s. p.	2,10	4,0
Fyzická osoba – Město Litovel	2,00	3,8
Fyzická osoba – Obec Mladeč	1,80	3,4
Fyzická osoba – Obec Kovářov	1,20	2,2
Fyzická osoba – Město Brno	0,70	1,4
Obec Luká	0,60	1,1
Fyzická osoba – Obec Střemeničko	0,20	0,4
Fyzická osoba – neznámá adresa	0,20	0,3

Fyzická osoba (2 a více vlastníků) – Obec Březina	0,10	0,2
Fyzická osoba – Obec Velký Újezd	0,10	0,2
Plocha celkem (ha)	52,00	100,0

Zdroj: www.geoportal.gov, vlastní výpočet v programu ArcMap

Ze stanovené plochy DP Hvozdečko vlastní 4,60 ha (tj. 55,4 % jeho plochy) těžební společnost, 1,41 ha (tj. 17,0 % z jeho plochy) státní podnik, 0,70 ha (tj. 8,4 % z jeho plochy) obec a 1,60 ha (tj. 19,2 % z jeho plochy) fyzické osoby.

Tab. 15 Vlastnická struktura pozemků plochy DP Hvozdečko

Vlastník	Plocha v ha	% z celkové plochy DP
Agir spol. s r. o.	4,60	55,4
Lesy České republiky, s. p.	1,41	17,0
Fyzická osoba (2 a více vlastníků) – Obec Hvozdečko	0,80	9,6
Obec Bouzov	0,70	8,4
Fyzická osoba – Olomouc	0,60	7,2
Fyzická osoba – Obec Hvozdečko	0,20	2,4
Plocha DP celkem (ha)	8,31	100,0

Zdroj: www.geoportal.gov, vlastní výpočet v programu ArcMap

11 TVARY RELIÉFU V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ A JEJICH MOŽNÉ OVLIVNĚNÍ TĚŽEBNÍ ČINNOSTÍ

Tvary reliéfu nacházející se v zájmovém území byly inventarizovány a jejich dokumentace vychází z vlastního terénního výzkumu. V území jsou čteně zastoupeny, fluvialní, krasové, kryogenní a antropogenní tvary reliéfu. Z hlediska možného ovlivnění území těžební činností by došlo k výrazným změnám těchto tvarů, které by mohly ovlivnit i geomorfologické podmínky širšího území. Následující text popisuje současné tvary reliéfu zájmového území. Případným zahájením těžby by v území došlo k úbytku těchto tvarů, které byly vytvořeny přírodními procesy a zvýšil by se počet tvarů antropogenních (došlo by k rozšíření plochy lomu pro těžbu vápence, vznikaly by nové poklesové sníženiny, výsypka, technologické a administrativní plochy, komunikace atd.)

Nejvyšším bodem ve zkoumaném území je **vrchol Holého Vrchu**, který se nachází v nadmořské výšce 514 m n. m. Jeho vrcholová část je pokryta řadou **vápencových bloků a výchozů**. Svahy vrcholové části jsou čteně rozčleněny nejrůznějšími tvary reliéfu. Jedná se zejména o **výškové stupně**, které odkrývají vápencové výchozy, na kterých lze pozorovat škrapy. Na jižním svahu Holého Vrchu se nachází malé škrapové pole.

Obr. 22 Vrcholová část Holého Vrchu s vápencovými bloky, Zdroj: Koutná, 2017

Obr. 23 Plochy výškových stupňů v území, zdroj: www.geoportal.gov, vlastní zpracování

Na obr. 23 jsou vyznačeny tři oblasti výskytu největších **výškových stupňů** v zájmovém území, které mohou být místy dřívější těžby vápence.

Nejvýraznějším výškovým stupněm v oblasti je bývalý lom. Na obr. 23 je označen jako **plocha 1**. Jedná se o plochu spadající do území CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch a jako jediná ze tří vyznačených ploch je také součástí stanoveného DP Hvozdečko. Výškový stupeň se nachází 330 m od vrcholu Holého Vrchu v nadmořské výšce 485 m n. m. Výška stupně

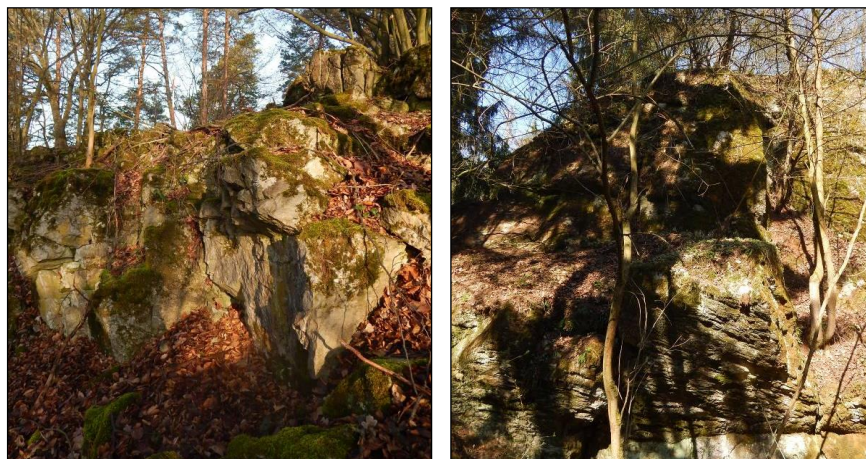
od úpatí k jeho vrcholu je v nejvyšším bodě 29,3 m. V současné době je plocha starého lomu využívána zejména jako odpočinkové místo a byla také využita pro jednu z otázek dotazníkového šetření pro municipality a klíčové aktéry rozvoje obcí v kapitole 12.1 diplomové práce.

Obr. 24 Fotografie k ploše 1 obr. 23, starý lom, zdroj: Koutná, 2014

Obr. 25 Fotografie k ploše 1 obr. 23, starý lom, detailnější pohled, zdroj: Koutná, 2014

Plochu 2 na obr. 23 tvoří několik nižších výškových stupňů na JV svahu Holého Vrchu. Výškové stupně se nachází v různých nadmořských výškách, a to v rozmezí 495–485 m n. m. Jedná se o území spadající do plochy CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch. Tato plocha je díky svažitému terénu, vysoké členitosti a kleslí špatně dostupná.

Obr. 26 Fotografie k ploše 2 obr. 23, výškový stupeň v oblasti, zdroj: Koutná, 2014

Obr. 27 Fotografie k ploše 3 obr. 23, výškový stupeň v oblasti, zdroj: Koutná, 2014

Plochu 3 na obr. 23 tvoří také několik výškových stupňů. Tyto výškové stupně se nacházejí v rozmezí 475–465 m n. m. Stejně tak jako u předchozí plochy, není snadné se k těmto výškovým stupňům dostat, díky svažitému terénu a kleslí. Jedná se také o území spadající do plochy CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch.

Dalším tvarem zdokumentovaným v území jsou **škrapy**. Jedná se o krasové tvary reliéfu definované jako zářezy, rýhy, jamky či žlábký na skalním povrchu. Vznikají díky rozpustnosti matečných hornin srážkovou či půdní vodou. Škrapy jsou často pokryty vegetací, půdou či sedimenty. Typ škrápů je dán složením horniny, typem klimatu (množstvím srážek, teplotou, vlhkostí), sklonem a půdním a vegetačním pokryvem (Smolová, I., Víték, J., 2007). Ve zkoumaném území se škrapy nachází zejména na výchozech, skalních blocích a stěnách starého lomu. Soubor škrápů na větší ploše se pak nazývá **škrapové pole**. Menší škrapové pole se nachází na jižním svahu Holého Vrchu.

Obr. 28 Škrapy na stěně lomu ve zkoumaném území, zdroj: Koutná, 2017

Obr. 29 Část menšího škrapového pole na jižním svahu Holého Vrchu, zdroj: Koutná, 2017

Ve zkoumané ploše bylo zaznamenáno několik **poklesových sníženin**. Většina z nich měla průměr cca 1,5 m a hloubku okolo 50 cm. Protože podkladem v území jsou vápence, je možné některé poklesové sníženiny charakterizovat jako závrty či pseudozávrty. V obou případech se jedná o krasové tvary reliéfu kruhového tvaru (mohou mít ale i nepravidelný půdorys). Závrty vzniká v krasových horninách, a to jejich rozpouštěním. Pseudozávrty vznikají pak sufózními procesy v horninách, které jsou dobře propustné. Vzhledem tomu, že geneze poklesových sníženin v území nebyla podrobně zkoumána a ve zkoumaném území byl v minulosti těžen vápenec, je možné, že se jedná o poklesové sníženiny antropogenního charakteru, které vznikly poklesem povrchu při dřívější těžbě (Smolová, I., Víték, J., 2007).

Obr. 30 Poklesová sníženina ve zkoumaném území, zdroj: Koutná, 2017

Území Holého Vrchu je obklopeno údolním tvarem ve tvaru V. Tento typ údolí vznikl díky působení hloubkové eroze a svahové modelace. **Údolí** je základním fluviálním tvarem. Jedná se o protáhlou sníženinu zemského povrchu, která vznikla činností vodního toku a je ukloněná ve směru jeho spádu (Smolová, I., Vítek, J., 2007).

Obr. 31 Pohled dolů do údolí na část obce Hvozdečko, v pozadí Hrad Bouzov, zdroj: Koutná, 2017

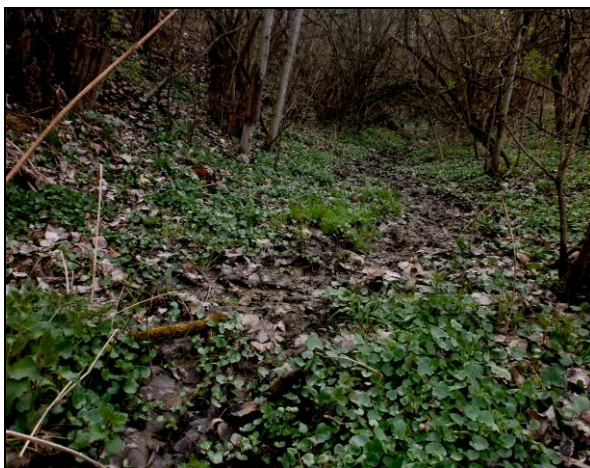
Dalším fluviálním tvarem v území jsou **strže**. Strž je definována jako erozní rýha, která vzniká v sybkých materiálech nebo sopečných uloženinách, a to hloubkovou erozí. Vývoj strží je poměrně rychlý a jejich příčný profil má tvar písmene V (Smolová, I., Vítek, J., 2007). Díky sklonitosti reliéfu v území a srážkám jsou strže jedním z nejčastěji vyskytujících se tvarů reliéfu ve zkoumané ploše. Strže jsou nejvíce rozšířeny v zalesněném území nad obcí Střemeníčko, které je stržemi velmi rozčleněno.

Obr. 32 Největší strž v zalesněném území nad obcí Střemeníčko, zdroj: Koutná 2017

Obr. 33 Strž v zalesněném území nad obcí Střemeníčko, zdroj: Koutná 2017

V území byla také zmapována **erozní rýha**, která patří opět mezi fluviální tvary reliéfu a je definována jako výrazná rýha na povrchu svažitého terénu, která vznikla erozí stékající vody (Smolová, I., Vítek, J., 2007). Přímo ve zkoumané ploše se nevyskytuje koryto vodního toku. Nachází se zde pouze tato erozní rýha (jedná se spíše o její počáteční stádium – **stružku**), kterou voda protéká pouze při přívalových deštích anebo pokud je půda na svahu dostatečně nasycena. Voda stružkou protéká z vrcholové části směrem dolů do údolí a následně se vsakuje do zemského povrchu nebo se rozlévá do okolní krajiny. V době fotodokumentace byl tvar zanesen spadeným listím a vegetací.

Obr. 34 Občasně protékaná erozní rýha (stružka) ve zkoumané ploše, zdroj: Koutná, 2017

Mrazové sruby patří mezi kryogenní tvary reliéfu a jsou definovány jako skalní stupně, které vznikají mrazovým zvětráváním a následným odnosem materiálu. Stěny mrazového srubu jsou většinou svislé, téměř svislé, případně až převislé. Jejich vzhled se odvíjí od struktury horniny (Smolová, I., Vítek, J., 2007).

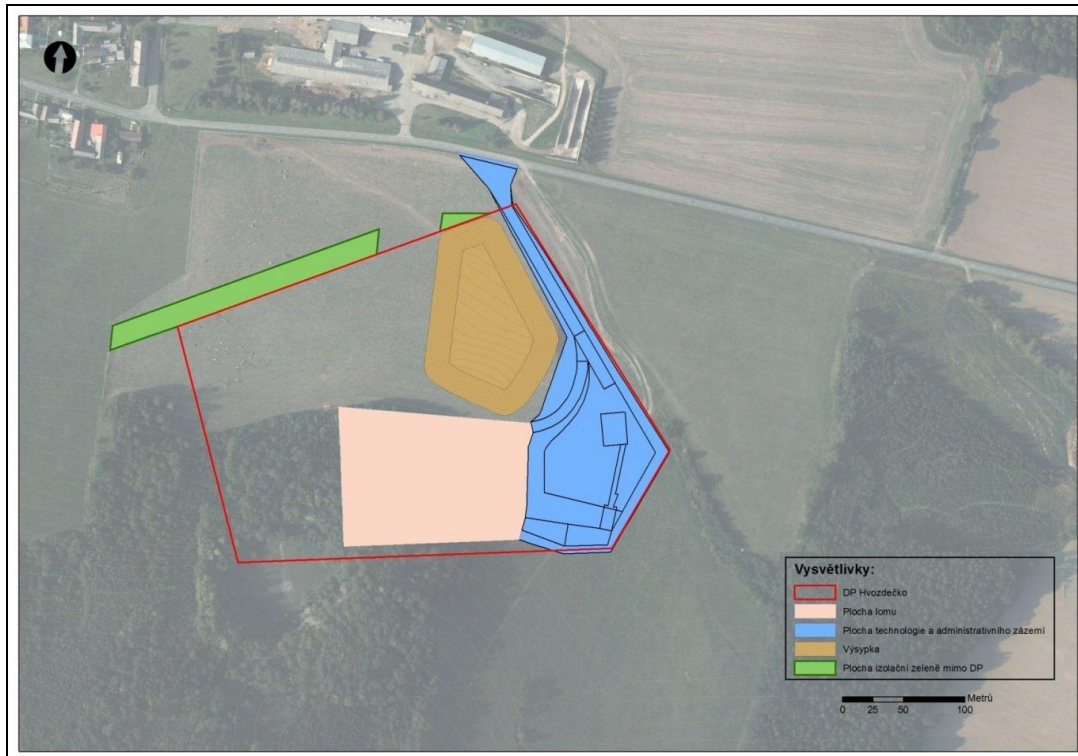
Dalším čteně se vyskytujícím tvarem v území jsou **výchozy**. Výchoz je místem, kde se dostává podloží na zemský povrch. Vápencové výchozy v území jsou poznamenané mrazovým zvětráváním.

Obr. 35 Mrazový srub ve zkoumané ploše, zdroj: Koutná, 2017

Obr. 36 Vápencové výchozy v zalesněné části zkoumané plochy nad obcí Střemeníčko, zdroj: Koutná, 2017

Následující obrázek zobrazuje možné rozložení ploch v DP Hvozdečko při zahájení těžební činnosti. Jedná se o návrh rozložení těžebních ploch, který byl zveřejněn v dokumentaci k záměru těžby vápence v DP Hvozdečko při posuzování vlivů na životní prostředí (Charouzek, J. a kol, 2015a). Při zahájení těžby by došlo k nárůstu antropogenních tvarů reliéfu v území – byla by rozšířena plocha lomu, vystavěna výsypka, velkým zásahem by byla také výstavba technologických a administrativních ploch, došlo by také na výstavbu nových komunikačních ploch, aby se nákladní automobily dostaly k lomu. Ve vyznačené ploše na následujícím obrázku, která by byla nejvíce antropogenně zasažena, se z dokumentovaných tvarů reliéfu při terénním výzkumu nacházely zejména škrapy, poklesové sníženiny, strže, mrazový srub a vápencové výchozy. Tyto tvary by při zahájení těžební činnosti v zájmovém území byly nenávratně porušeny.

Obr. 37 Schéma rozložení těžebních ploch DP Hvozdečko, tak jak bylo znázorněno v poslední dokumentaci k posouzení vlivu záměru těžby na životní prostředí, zdroj: Chrouzek, J. a kol., 2015a

12 PERCEPCE AKTÉRY ROZVOJE A OBYVATELI ROZŠÍŘENÉHO ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ NA MOŽNÉ ZAHÁJENÍ TĚŽBY VÁPENCE V DOBÝVACÍM PROSTORU HVOZDEČKO

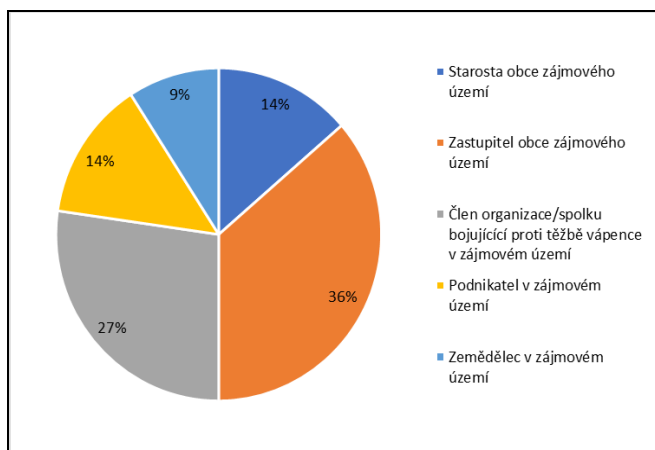
Jedním z klíčových výstupů diplomové práce je vyhodnocení dotazníkového šetření. Stěžejním tématem při tvorbě dotazníků bylo zjištění a zhodnocení postojů municipalit, klíčových aktérů rozvoje a obyvatel obcí širšího zájmového území na možné zahájení těžby vápence. Dotazníkové šetření bylo naplánováno ve dvou základních liniích tak, jak bylo popsáno v metodické části diplomové práce (kapitola 2.3).

12.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro municipalitu a klíčové aktéry rozvoje obcí

Tato linie dotazníkového šetření probíhala pouze v elektronické podobě. Dotazníky byly určeny pro municipalitu a klíčové aktéry rozvoje obcí širšího zájmového území práce. Širší zájmové území bylo vymezeno v kapitole 2.2 diplomové práce, kde je také popsán důvod jeho rozšíření. Pod pojmem municipalita byli myšleni vedoucí obecních samospráv (starostové obcí) a také členové obecních zastupitelstev. Pod pojmem klíčoví aktéři rozvoje byli myšleni zejména podnikatelé, zemědělci a v neposlední řadě vedoucí a členové spolků a občanských sdružení bojujících proti těžbě vápence v zájmové lokalitě. V této linii dotazování bylo sesbíráno 22 vyplněných dotazníků. Respondenti odpovídali na 9 otázek vztahujících se k danému tématu. Otázky byly jak uzavřené, tak otevřené. Dotazník je součástí příloh. Odpovědi na položené otázky a jejich zhodnocení je zpracováno níže.

Otázka 1: Tento dotazník vyplňuji jako

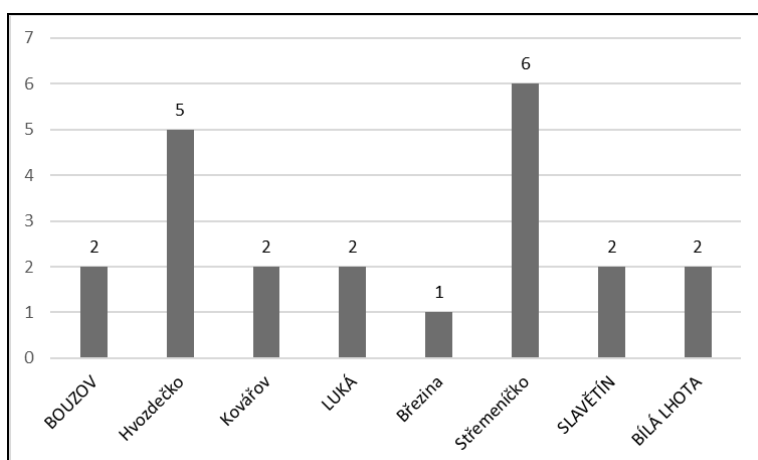
Jak již bylo zmíněno, tento dotazník byl určen pro municipalitu a klíčové aktéry rozvoje obcí. Vyplnilo ho 8 zastupitelů obcí (tj. 36 % dotazovaných), 6 členů spolků a sdružení působících proti těžbě vápence v zájmovém území (tj. 27 % dotazovaných), 3 starostové obcí (tj. 14 % dotazovaných), 3 podnikatelé (tj. 14 % dotazovaných) a 2 zemědělci (tj. 9 % dotazovaných).

Obr. 38 Odpovědi na otázku 1, dotazníkové šetření mezi municipalitami a klíčovými aktéry rozvoje obcí, vlastní zpracování

Otázka 2: Ve které z obcí žijete/podnikáte/provozujete zemědělskou činnost?

Výběr respondentů omezovalo místo pobytu, podnikání či vykonávání zemědělské činnosti. Největší počet respondentů, celkem 6, zvolil v této otázce odpověď „v obci Střemeničko“. Jedná se o místní část obce Luká. V malé části katastru obce Střemeničko prochází DP Hvozdečko a CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch. Otvírka lomu a těžba vápence by na obyvatele Střemenička měla velký vliv. Stejně tak jako na obyvatele obce Hvozdečko. Dotazník vyplnilo celkem 5 respondentů z této obce. Jedná se o místní část obce Bouzov a v jejím katastru se nachází většina plochy DP Hvozdečko a CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch. Dále dotazník vyplnili 2 respondenti přímo z obce Bouzov, 2 respondenti z obce Kovářov (místní části obce Bouzov), 2 respondenti přímo z obce Luká, 1 respondent z obce Březina (místní části obce Luká), 2 respondenti z obce Slavětín a 2 respondenti přímo z obce Bílá Lhota.

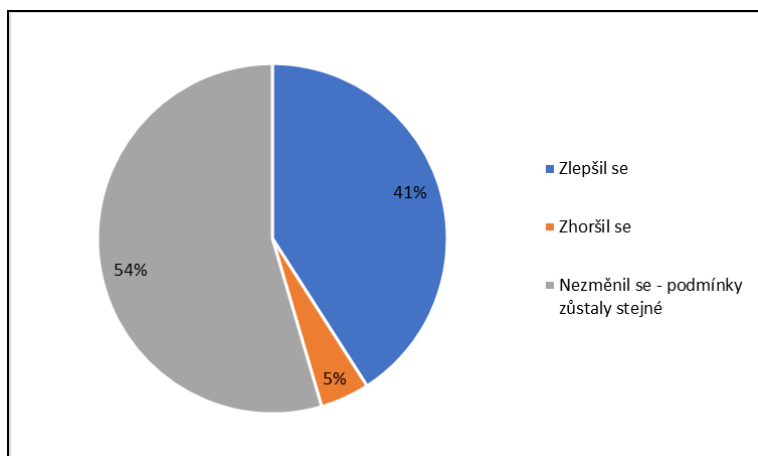

Obr. 39 Odpovědi na otázku 2, dotazníkové šetření mezi municipalitami a klíčovými aktéry rozvoje obcí, vlastní zpracování

Otázka 3: Jak vnímáte rozvoj obce, ve smyslu zlepšení podmínek pro život nebo podnikání, zemědělskou činnost v horizontu posledních 10 let?

Další otázka byla do dotazníkového šetření vložena proto, aby se respondenti zamysleli nad posunem, stagnací či zhoršením podmínek pro život, podnikání či zemědělskou činnost v obci, kterou reprezentují. Z celkového počtu 22 respondentů na tuto otázku 54 % (12) z nich odpovědělo, že za posledních 10 let nedošlo v obci k žádnému rozvoji (ke zlepšení podmínek pro život, podnikání či zemědělskou činnost). Jeden respondent (5 % z dotazovaných) z řad podnikatelů pak odpověděl, že došlo ke zhoršení podmínek pro život v obci. Respondenti odpovídající na tuto otázku odpovědí „nezměnil se – podmínky zůstaly stejné“ nebo „zhoršil se“ reprezentovali především obce Březina, Kovářov, Střemeníčko a Slavětín. Kladnou odpověď – zlepšení se podmínek pro život, podnikání či zemědělskou činnost, označilo 41 % respondentů (9 osob). Tito respondenti v převážné míře reprezentovali obce Bouzov, Luká, Bílá Lhota a Hvozdečko.

Na tyto odpovědi navazovala další otázka dotazníkového šetření, a to **otázka číslo 4: Pokud jste v předchozí otázce odpověděli, že se podmínky zlepšily, uveďte v čem.** V této otázce odpovídali respondenti, v čem došlo ke zlepšení podmínek pro život, podnikání či zemědělskou činnost v obci. Otázka byla otevřená, což znamenalo, že respondenti mohli odpovídat jak slovy, tak větami a mohli uvádět několik příkladů, které vnímají tak, že za posledních 10 let posunuly obec vpřed a došlo tak k jejímu rozvoji. Nejvíce respondenti uváděli, že k rozvoji obcí docházelo v posledních deseti letech zejména díky *státním, krajským a obecním investicím, kdy bylo opraveno několik kulturních památek, odpočinkových míst a byly také opraveny nebo vystavěny nové komunikace.* Nejčastěji zmiňovaným příkladem opravy kulturní památky byla úprava pietního areálu v obci Javoříčko, nejčastějším příkladem výstavby nové komunikace byla cyklostezka mezi obcí Javoříčko a Bouzov. Dále respondenti také uváděli jako významné pro rozvoj obcí *opravy inženýrských sítí (vodovodu, elektřiny a kanalizace).* Důležitá pro rozvoj obcí je podle respondentů také *nabídka nových stavebních parcel.* Pokud v obci není stavební místo, mladí lidé jsou nuceni odcházet a v obci tak dochází ke stárnutí populace. Příkladem dobré praxe je obec Luká nebo Hvozdečko, kde v posledních letech došlo díky nabídce pozemků pro stavbu rodinných domů k přílivu mladých lidí a zvýšení se počtu dětí. Jako další faktor rozvoje obcí byl uváděn společenský život a s ním související *fungování místních spolků a organizací.*

Obr. 40 Odpovědi na otázku 3, dotazníkové šetření mezi municipalitami a klíčovými aktéry rozvoje obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 5: Navrhněte alespoň 1 silnou stránku, slabou stránku, příležitost a hrozbu pro Vaši obec.

Na předchozí otázky (zejména na otázku číslo 3 a 4) volně navazovala otázka číslo 5. Cílem otázky bylo na základě jejího vyhodnocení sestavit SWOT-3 analýzu představující nejčastěji zmiňované tři silné stránky, tři hrozby, tři příležitosti a tři slabé stránky obcí. Výsledkem vyhodnocení této otázky je následující tabulka.

Tab. 16 SWOT-3 analýza vytvořená na základě odpovědí na otázku 5, dotazníkové šetření mezi municipalitami a klíčovými aktéry rozvoje obcí

Silné stránky	Slabé stránky
Zachovalá příroda a turisticky zajímavá oblast	Špatná dopravní dostupnost
Aktivní leadeři	Neatraktivní prostředí pro mladé
Fungující spolky	Nedostatek služeb
Příležitosti	Hrozby
Rozvoj nových forem trávení volného času	Zahájení těžby
Rozvoj kulturního života	Zhoršení podmínek pro život/podnikání/zemědělství
Další rozvoj obcí	Stárnutí populace

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Respondenti měli v této otázce napsat alespoň jednu silnou stránku, jednu slabou stránku, jednu příležitost a jednu hrozbu pro obec, kterou reprezentovali. Nejvíce příkladů uváděli respondenti za obce Hvozdečko a Střemeníčko. Obyvatelé Hvozdečka a Střemeníčka by totiž případným zahájením těžby vápence v lokalitě Hvozdečko-Holý Vrch byli nejvíce zasaženi a jsou si vědomi možných hrozeb s touto tematikou spojených. Jako **silnou stránku**

obcí uváděli respondenti nejčastěji *zachovalé přírodní podmínky a jejich zajímavost z hlediska turistiky*. Jako příklad respondenti uváděli Javoříčské jeskyně, okolí hradu Bouzov, naučné stezky v okolí zájmového území a celkově nedotčenou přírodu okolních lesů, luk a polí. Za další silnou stránku považovali respondenti *aktivní leadery* v území. Jako příklad uváděli aktivní postoj starostů obcí k celkovému životu v obci (snaha o obnovení komunikací, inženýrských sítí, vytváření podmínek pro rodinný život s dětmi, nabídka pozemků pro výstavbu domů). Pod pojem leadeři respondenti také zahrnuli vedoucí osoby spolků, které aktivně vyjadřovali nesouhlas v legislativním procesu možného zahájení těžby vápence ve stanoveném DP Hvozdečko. Dále respondenti jako silnou stránku uváděli *fungující spolky*. Mezi aktivní spolky v území označili zejména místní sbory dobrovolných hasičů a tělovýchovné jednoty, dále také zmiňovali aktivity církve, seniorů a myslivců.

Jako **nejslabší stránku** obcí širšího zájmového území respondenti nejčastěji uváděli *špatnou dopravní dostupnost, z hlediska veřejné dopravy*. Jako příklad respondenti uváděli zejména autobusové spojení, které je pro žáky dojíždějící do škol nebo pro osoby dojíždějící do zaměstnání nedostačující. V území není pro vysokou členitost terénu zavedena železniční doprava. Jako další slabou stránku uváděli respondenti *neatraktivnost obcí pro mladé*. Respondenti často označovali za hlavní příčinu odchodu mladých lidí do větších obcí/měst zejména nedostatek pracovních míst a nižší platové ohodnocení. Dále zmiňovali jako příčinu odchodu mladých lidí, klidné prostředí bez akce a nedostatek služeb. Samotný *nedostatek služeb* uváděli respondenti v pořadí jako třetí nejslabší stránku obcí. Respondenti nejčastěji uváděli, že v obcích chybí výběr z širší nabídky potravin, je zde nedostatek restaurací, pohostinství a ubytovacích služeb. Nabídka volnočasových aktivit je v tomto území také značně omezená.

Jako největší **příležitost** pro obce respondenti vidí právě *rozvoj nových forem trávení volného času*. Díky zachovalé přírodě a turistickým lákadlům by zde mohly být vybudovány další cyklotrasy nebo pěší túry, na které by mohly navazovat nově vybudované zázemí pro pohostinství nebo ubytování. Díky tomuto kroku by mohlo dojít k navýšení služeb v obcích a ty by se mohly stát atraktivnější pro mladé lidi. Respondenti zde zmiňovali i rozvoj agroturistiky. V území se nachází farmy a statky, které by tuto službu mohly nabízet. V posledních letech je tato forma trávení volného času velmi žádaná a mohla by se v regionu uchytit. Díky aktivním leaderům a fungujícím spolkům v území respondenti jako další příležitost pro obce vidí v *rozvoji kulturního života a dalším rozvoji obcí*. Ve spolupráci s obcemi a aktivními spolky by v obcích mohly vznikat nové kulturní akce

a programy, které by obohatily společenských život místních obyvatel. Stejně tak aktivní vedení obcí, pokud bude pokračovat ve svých aktivitách, může dosáhnout dalšího rozvoje obcí.

Jako největší **hrozbu** pro obce respondenti uvedli možné *zahájení těžby vápence*. I když záměr těžby vápence společnosti **Agir spol. s r. o.** byl zamítnut, v území stále existuje možnost, že k těžbě dojde. Je zde stanoveno CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch i DP Hvozdečko. Jak již bylo v práci několikrát zmíněno, největší hrozbou je zahájení těžby v této lokalitě právě pro obyvatele obcí Střemeníčko a Hvozdečko. Případná těžba by ovlivnila i další obce. Na tuto skutečnost navazuje i v pořadí druhá nejčastěji zmiňovaná hrozba pro obce, a to *zhoršení podmínek pro život/podnikání/zemědělství*. Respondenti v této souvislosti zmiňovali zejména ztrátu kvalitní podzemní vody, zvýšení dopravy, hluk, prašnost, zábor úrodných pozemků, devastaci přírody a narušení celkového vzhledu krajiny. Jako další v pořadí respondenti za významnou hrozbou pro obce v území vnímají *stárnutí populace*, které souvisí již s několikrát zmíněným odchodem mladých lidí za lepší práci, platovými podmínkami nebo atraktivnějším společenským životem.

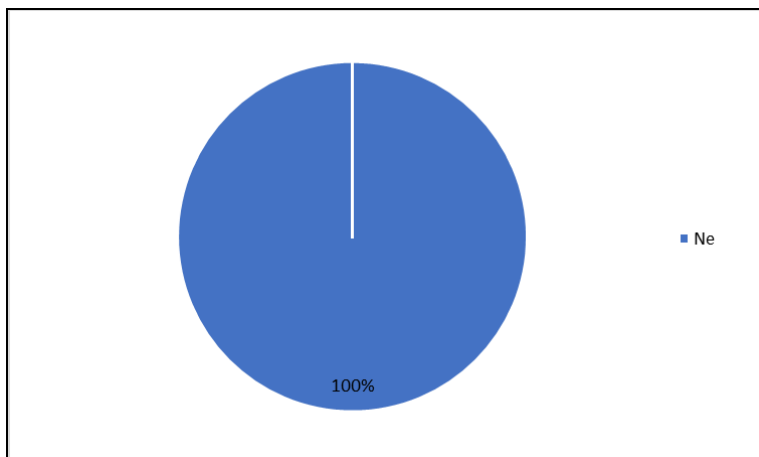
Následují otázky dotazníkového šetření, se již přímo zaměřovaly na lokalitu Hvozdečko-Holý Vrch.

Otázka číslo 6: Diplomová práce je zaměřena na lokalitu Holý Vrch, navštívili jste ji?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda municipality a další aktéři rozvoje obcí, kteří byli osloveni a vyplnili dotazník, znají lokalitu pouze z tématu řešení možného zahájení těžby, nebo jestli ji i osobně navštívili. Podobně byla položena i **otázka číslo 7: Víte, v čem je lokalita významná?** Na obě otázky všichni respondenti odpověděli ano. To znamená, že 100 % respondentů lokalitu osobně navštívilo a 100 % respondentů ví, v čem je lokalita významná.

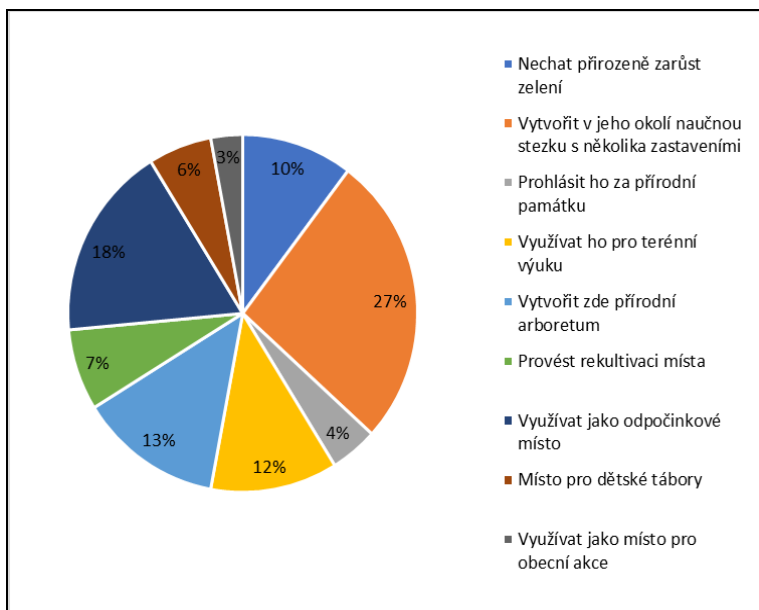
Otázka číslo 8: Souhlasili byste s těžbou v této lokalitě?

Otázka číslo 8 byla spíše informativní. Všichni respondenti na tuto otázku odpověděli, že by s těžbou v lokalitě Hvozdečko-Holý Vrch nesouhlasili. Zhodnocení této odpovědi se dalo předpokládat. Zástupci obcí i zástupci významných aktérů rozvoje se účastnili všech veřejných projednání posudků záměru těžby, aktivně propagovali nesouhlas se záměrem těžební společnosti **Agir spol. s r. o.** a podepisovali a šířili petice proti zahájení těžby v DP Hvozdečko v rámci celé ČR.

Obr. 41 Odpovědi na otázku 8, dotazníkové šetření mezi municipalitami a klíčovými aktéry rozvoje obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 9: Na následující fotografii vidíte starý lom v této lokalitě. Lom je opuštěný. Dovedete si představit, jak by se mohl tento starý lom do budoucna využít?

Obr. 42 Odpovědi na otázku 9, dotazníkové šetření mezi municipalitami a klíčovými aktéry rozvoje obcí, vlastní zpracování

Respondenti měli k dispozici fotografii starého lomu nacházejícího se poblíž obce Hvozdečko. Tento lom je součástí nově stanoveného DP Hvozdečko a v současné době je opuštěn. Nachází se zde travnatý porost. V době mé návštěvy zde bylo postaveno ohniště a lavičky. Místo tak nejspíše slouží jako odpočinkové místo pro místní občany. V rámci této otázky dotazníkového šetření jsem se respondentů tázala, zda mají nějaký návrh,

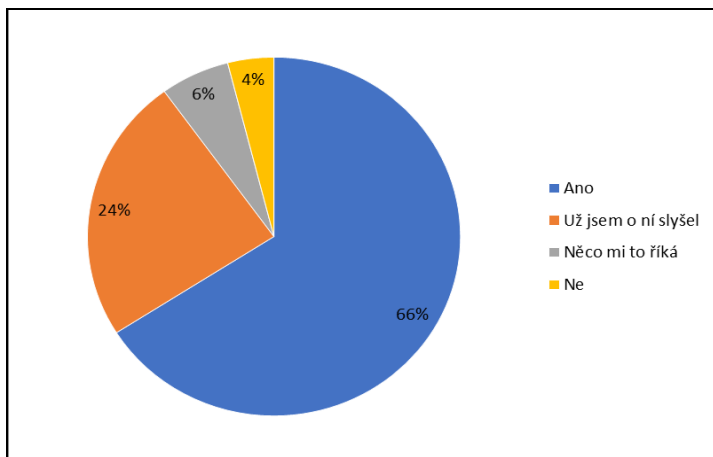
jak by bylo možného opuštěného místa do budoucna využít. Navrhla jsem několik možných způsobů využití. Respondenti ale měli možnost navrhnout i své řešení. Respondenti mohli vybrat více návrhů. Z mých stanovených návrhů respondenti vybrali tyto možnosti v této míře: 27 % hlasů získala možnost vytvořit v okolí lomu naučnou stezku s několika zastaveními, 13 % získala možnost vytvořit v místě lomu přírodní arboretum, 12 % získala možnost využívat ho pro terénní výuku a 4 % hlasů získala možnost prohlásit lom za přírodní památku. Další návrhy vznesli přímo respondenti: 18 % návrhů tvořily odpovědi – využívat lom dále jako odpočinkové místo, 7 % pak provést rekultivaci místa, 6 % využívat místo pro dětské tábory a 3 % využívat lom jako místo pro obecní akce.

12.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro obyvatele

Jak již bylo popsáno v metodické části diplomové práce (kapitola 2.3), tato linie dotazníkového šetření probíhala jak v elektronické podobě, tak na základě náhodného dotazování se občanů v obcích. Celkem bylo získáno 50 odpovědí. Respondenti odpovídali na 16 otázek, vztahujících se k danému tématu. Otázky byly jak uzavřené, tak otevřené. Dotazník pro obyvatele obcí je součástí příloh. Odpovědi na položené otázky a jejich zhodnocení je zpracováno níže.

Otázka číslo 1: Znáte lokalitu Hvozdečko-Holý Vrch?

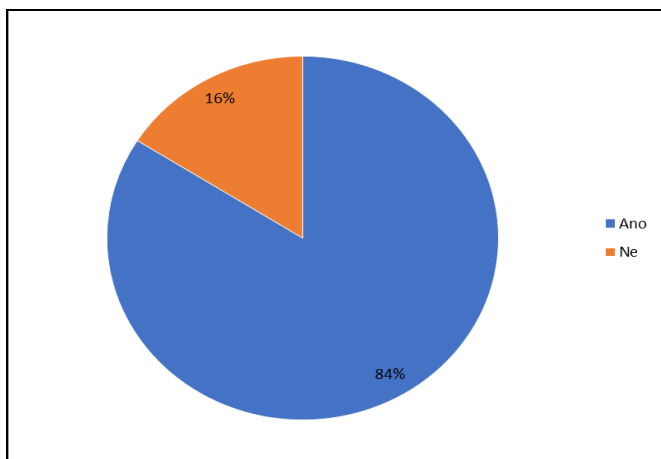
Cílem této otázky bylo zjištění povědomí obyvatel o dané lokalitě, která je v posledních letech velmi často zmiňována, zejména na místních zastupitelských setkáních či v tištěných nebo elektronických médiích. Dotazník byl určen pro širší zájmové území lokality Hvozdečko-Holý Vrch. I tak ale většina dotazovaných lokalitu znala velmi dobře. Z 50 respondentů 66 % (33 osob) odpovědělo, že lokalitu zná, 24 % (12 osob) odpovědělo, že o lokalitě již slyšelo, 6 % (3 osoby) odpovědělo, že jim název lokality něco říká a 4 % (2 osoby) odpověděli, že lokalitu neznají. Poslední dvě odpovědi, které získaly nejméně procent hlasů, byly odpovědi respondentů, kteří žijí ve vzdálenějších obcích od dané lokality (Slavětín, Bílá Lhota) a neznají tak podrobný místopisný název oblasti (pozn. stanovený DP nese název DP Hvozdečko, stejně tak jako obec Hvozdečko, proto je také možné, že lidé si Holý Vrch s těžbou vápence nespojí).

Obr. 43 Odpovědi na otázku 1, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 2: Víte o ložisku vysokoprocentního vápence, které se zde ukrývá?

Odpověď na tuto otázku nepřímou navazovala na otázku 1. Cílem bylo zjistit, jak jsou lidé seznámeni s výskytem vápencového ložiska v této lokalitě. Většina respondentů, kteří v otázce 1 odpověděli, že znají lokalitu, už o ní slyšeli nebo jim název něco říká, odpověděli v této otázce, že vědí o ložisku vysokoprocentního vápence, které se zde ukrývá (takto odpovědělo 84 %, tj. 42 osob). Respondenti, kteří bydlí ve větší vzdálenosti od lokality a v otázce 1 odpověděli, že jim lokalita něco říká, už o ní slyšeli nebo že ji neznají, odpověděli v této otázce, že neví o ložisku vysokoprocentního vápence (16 %, tj. 8 osob).

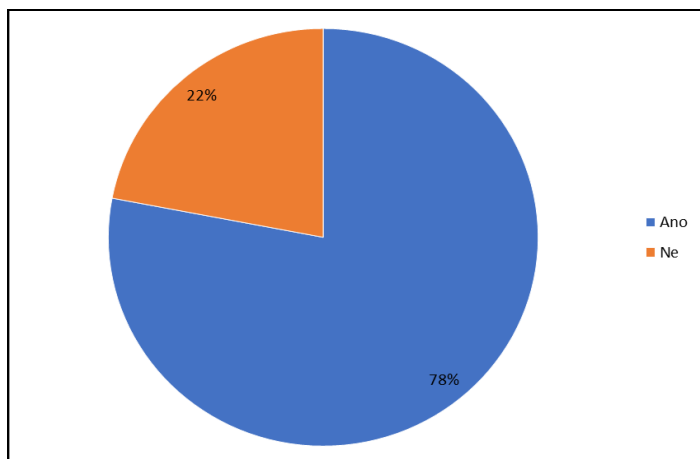

Obr. 44 Odpovědi na otázku 2, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 3: Víte, že zde byl schválen dobývací prostor?

Tato otázka opět navazuje na odpovědi z otázky 1 a otázky 2 a prohlubuje povědomí respondentů o dané lokalitě a řešeném tématu. Na otázku odpovědělo 78 % (tj. 39 respondentů), že o schválení DP vědí, 22 % (tj. 11 respondentů) pak odpovědělo, že o schválení DP nevědí. Zajímavé je v tomto případě porovnání s předchozí otázkou,

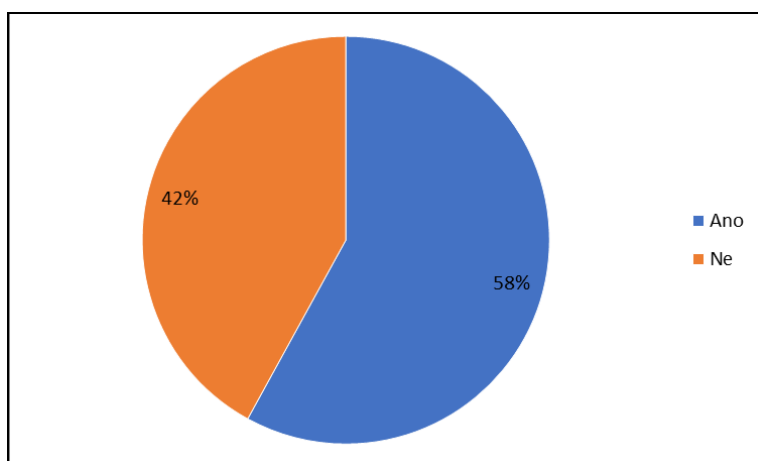
kdy můžeme podle grafů zjistit, že někteří respondenti sice znají lokalitu a vědí, že se zde nachází ložisko vysokoprocentního vápence, nevědí ale, že zde byl schválen DP (o ložisku vysokoprocentního vápence ví 84 % respondentů, o schválení DP ví pouze 78 %). Tento paradox nejspíše lze vysvětlit tím, že schválení DP je poměrně čerstvou záležitostí.

Obr. 45 Odpovědi na otázku 3, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 4: Angažujete se do dění ohledně možné těžby?

Místní obyvatelé v zásadě nesouhlasí s těžbou v DP Hvozdečko. Proto zde také byla zařazena tato otázka, aby bylo možné zjistit, jak tento nesouhlas dávají najevo. Nadpoloviční většina (58 %, tj. 29 respondentů) odpověděla, že se do dění ohledně možné těžby aktivně angažuje. Zbývajících 42 % tj. 21 respondentů odpovědělo, že se do dění ohledně možné těžby neangažuje.

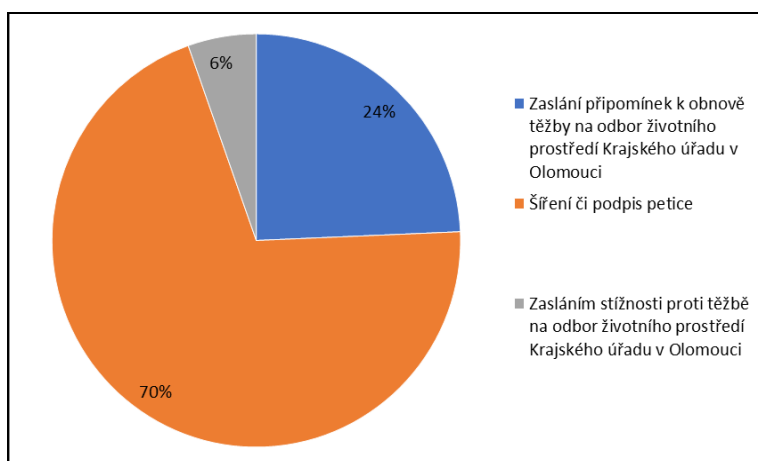

Obr. 46 Odpovědi na otázku 4, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 5: Pokud ano, jak?

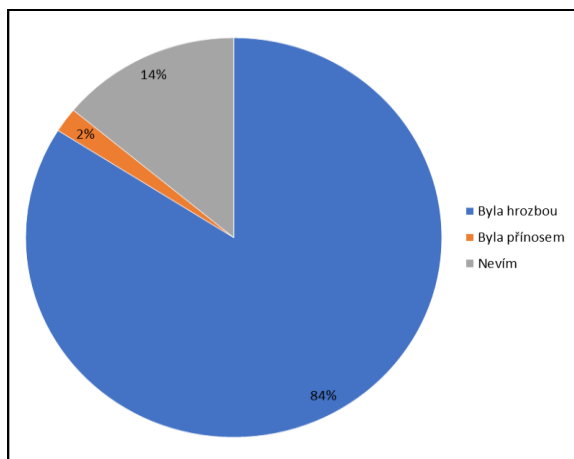
Tato otázka navazuje na otázku 4. Pokud se respondenti angažují do dění ohledně možné těžby, odpověděli i na tuto otázku. Na tuto otázku odpovídalo tedy 58 %

respondentů (tj. 29 osob). Bylo možné zvolit více odpovědí. Jak již bylo v práci zmíněno, možnost těžby vápence v dané lokalitě vyvolala velký nesouhlas veřejnosti. Za podpory aktivních občanů v tomto tématu vznikla petice a petiční výbor, který se zabýval jejím šířením. Z celkem 29 respondentů 70 % (tj. 26 osob) uvedlo, že tuto petici šířili nebo ji sami podepsali, 24 % (tj. 9 osob) z dotazovaných pak zaslalo připomínky k dokumentaci ohledně možné těžby na odbor životního prostředí Krajského úřadu v Olomouci a 6 % (tj. 2 osoby) dotazovaných zaslalo stížnost proti těžbě na odbor životního prostředí Krajského úřadu v Olomouci.

Obr. 47 odpovědi na otázku 5, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 6: Myslíte si, že těžba by v budoucnosti znamenala pro danou lokalitu hrozbu či by byla přínosem?

Obr. 48 Odpovědi na otázku 6, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Většina z 50 respondentů se v rámci této otázky shodla na závěru, že těžba vápence by v budoucnu pro tuto lokalitu byla hrozbou (odpovědělo tak 84 % respondentů, tj. 42 osob). Následně 14 % respondentů, tj. 7 osob, odpovědělo, že neví či bude, nebude těžba hrozbou a pouze 1 člověk, tj. 2 % z celkového počtu respondentů odpověděl, že těžba

by v budoucnu pro danou lokalitu hrozbou nebyla. Odpovědi na tuto otázku jsou jasně dány informovaností o chystaném záměru společnosti **Agir spol. s r. o.** Respondenti, kteří se o tuto problematiku zajímají bez váhání odpověděli, že těžba bude hrozbou. Naopak respondenti, kteří nemají o těžbě dostatek informací odpovídali, že neví, popřípadě, že ne (v jednom případě).

Otázka číslo 7: Napište alespoň 3 klady a 3 zápory těžby

Odpověď na tuto otázku je zprůměrovaná. Respondenti měli uvést alespoň 3 klady a 3 zápory těžby vápence. Někteří uvedly jen jeden příklad (zejména ve skupině klady těžby), někteří respondenti ale vypsali příkladů více než 3. Na tuto otázku odpovědělo všech 50 respondentů a podíl odpovědí je následující.

Tab. 17 Klady těžby – výsledky dotazníkového šetření mezi obyvateli obcí

Klady	Počet odpovědí	Procentuální vyjádření (%)
Žádné	30	48
Nové pracovní místa	17	27
Peníze pro obec	11	18
Zájem investorů o oblast	2	3
Nové ložisko pro těžbu vápence	1	2
Odchod společnosti po vytěžení ložiska	1	2

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Na otázku týkající se kladů těžby vápence v dané lokalitě byli respondenti velmi skeptičtí. Celkem 30 x se objevila odpověď, že klady nebude mít těžba žádné (tj. 48 % odpovědí). Nicméně respondenti uvedli i několik odpovědí, které by mohly znamenat přínos pro danou lokalitu. Bouzovsko je oblastí, kde se nevyskytuje dostatek pracovních míst. Odpověď, že otevření lomu přinese nová pracovní místa, se objevila 17 x (odpovědělo tak 27 % respondentů). Dále se 11 x (tj. 18 % odpovědí) objevilo, že otevření lomu přinese peníze ze strany investora pro obec jako odškodné, 2 x se objevila odpověď, že díky těžbě se zvýší zájem investorů o tuto oblast a 1 x se pak objevila odpověď, že zahájení těžby vápence bude znamenat pro ČR možnost těžby v novém ložisku a dále, že kladem je také odchod investora z oblasti po vytěžení ložiska.

Tab. 18 Zápory těžby – výsledky dotazníkového šetření mezi obyvateli obcí

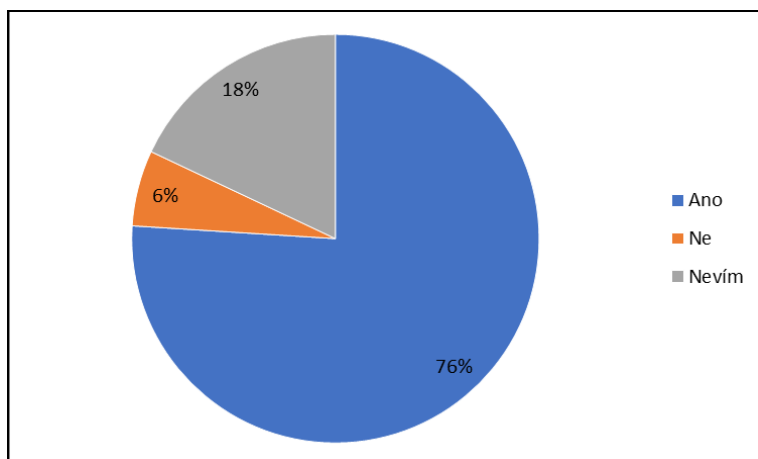
Zápory	Počet odpovědí	Procentuální vyjádření (%)
Zničení přírody	44	29
Nepříznivý vliv na lidské zdraví	24	16
Zvýšení dopravy	22	14
Znečištění ovzduší	14	9
Ohrožení statiky domů	12	8
Hluk	11	7
Prašnost	8	5
Ztráta kvalitní podzemní vody	6	4
Ohrožení Javoříčských jeskyní	5	3
Možné rozšíření těžby mimo schválený dobývací prostor	2	1
Ohrožení BIO a EKO farem v okolí	1	1
Odliv obyvatel	1	1
Snížení ceny pozemků	1	1
Ložisko je bezvýznamné	1	1

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Na otázku týkající se záporů těžby vápence v dané lokalitě respondenti odpovídali velmi rozrůzněně. Na základě jejich odpovědí bylo stanoveno 14 oblastí, které jsou zobrazeny v předchozí tabulce. Nejčastěji respondenti jmenovali jako největší zápor těžby zničení přírody, jejíž krásou je Bouzovsko známo. Zničení přírody označilo jako zápor 44 respondentů, dále 24 respondentů uvedlo jako zápor nepříznivý vliv těžby na lidské zdraví, 22 respondentů pak považuje za problém navýšení dopravy. Další odpovědi se odvíjí od těchto tří hlavních oblastí. Případná těžba by měla vliv na znečištění ovzduší, prašnost, hluk, ohrožení podzemní vody nebo blízkých krasových útvarů (Javoříčské jeskyně), měla by také vliv na statiku domů, snížení cen pozemků a odliv obyvatel z oblasti.

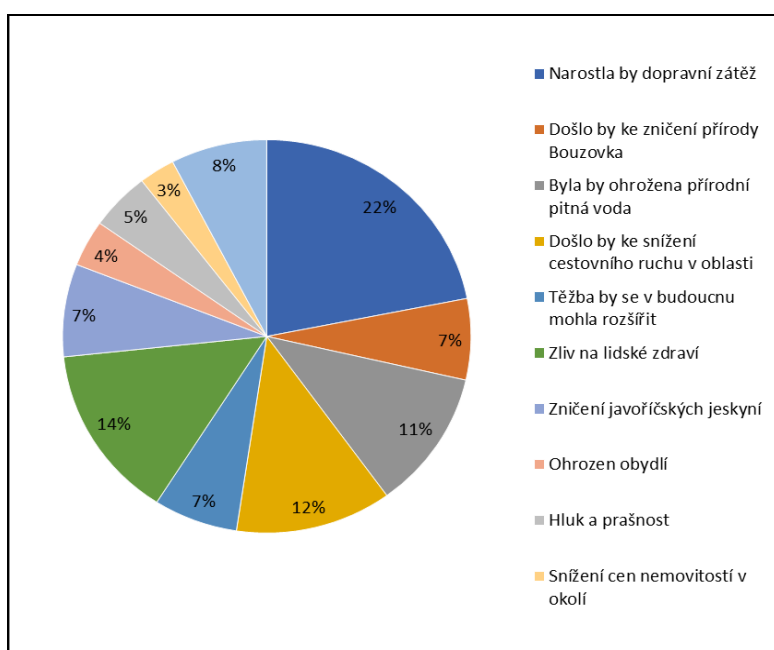
Otázka číslo 8: Myslíte si, že by těžba v budoucnu ovlivnila i okolní obce?

Cílem otázky bylo zjistit, jak obyvatelé širšího zájmového území vnímají možný vliv na okolní obce. S výrokem, že těžba by okolní obce ovlivnila, souhlasí 76 % z dotazovaných (tj. 38 osob), 18 % (tj. 9 osob) na tuto otázku nezná odpověď a 6 % (tj. 3 osoby) si myslí, že těžba by okolní obce neovlivnila.

Obr. 49 Odpovědi na otázku 8, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 9: Pokud ano, jak?

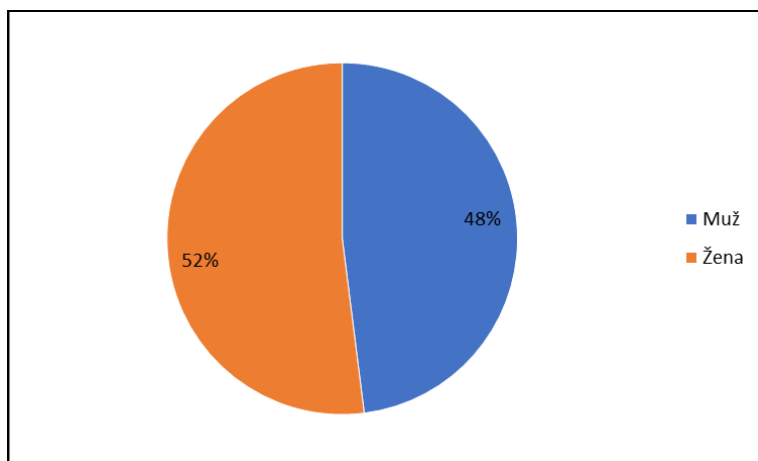
Obr. 50 Odpovědi na otázku 9, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Odpovědi na otázku 9 navazují na odpovědi z otázky 8. Na otázku, jestli si respondenti myslí, že by těžba vápence v budoucnu ovlivnila okolní obce, odpovědělo 39 osob, že ano (tj. 76 % respondentů). Tito respondenti pak odpovídali i na otázku 9. Nejvíce se lidé obávají, že by okolní obce ovlivnila zvýšená dopravní zátěž (22 % odpovědí), dále se obávají vlivu těžby na lidské zdraví (14 % odpovědí), lidé z Bouzova se bojí zejména vlivu těžby na cestovní ruch (12 % odpovědí), dále obyvatele všech obcí mají strach o znečištění přírodní pitné vody vlivem těžby (11 % odpovědí), zničení Javoříčských jeskyní (8 % odpovědí) a zničení Bouzovska jako takového (7 % odpovědí) a také se obávají rozrůstání těžby (7 % odpovědí), což by mohlo znamenat těžbu i v katastru jiné obce.

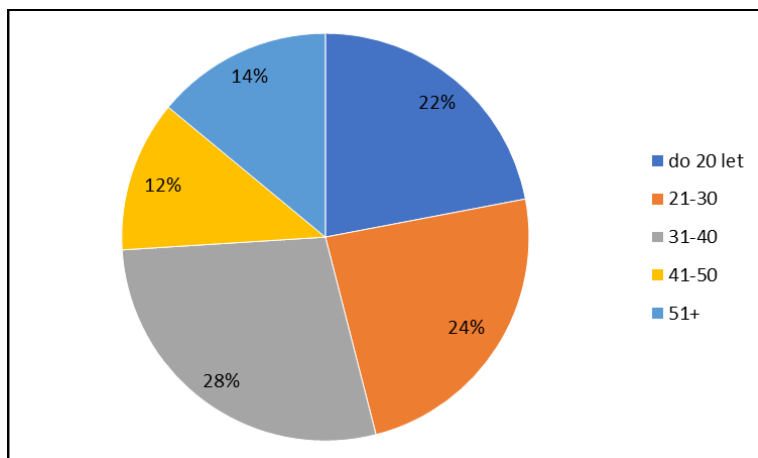
Dále se objevovaly v dotazníkovém šetření odpovědi jako strach ze zvýšení hluku a prašnosti a také ohrožení obydlí (statiky domů).

Otázka číslo 10: Pohlaví, otázka číslo 11: Věk

Otázka 10 a 11 byla zaměřena na identifikaci respondentů. Z celkem 50 dotazovaných se jednalo o 52 % žen (tj. 26 dotazovaných) a 48 % mužů (tj. 24 dotazovaných). Věková struktura respondentů byla poměrně vyrovnaná stejně tak jako pohlaví respondentů. Nejvíce dotazovaných (28 %) se pohybovalo ve věkovém rozmezí 31–40 let, 24 % dotazovaných se pohybovalo ve věkovém rozmezí 21–30 let a 22 % dotazovaných ve věku do 20 let. Mladší věková struktura obyvatel je dána zejména tím, že dotazníky bylo možné vyplnit i elektronicky, což je mladším generacím bližší. Respondentů ve věku 41–50 let odpovědělo 12 % a respondentů 51 a více let pak 14 %.

Obr. 51 Odpovědi na otázku 10, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

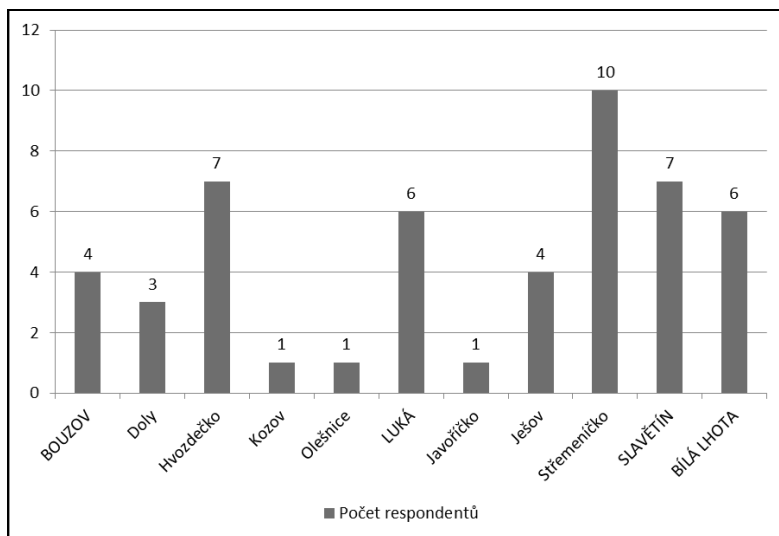

Obr. 52 Odpovědi na otázku 11, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 12: Ve které z obcí, či její místní části, žijete?

Respondenti byli omezeni na základě trvalého místa pobytu v některé z obcí, či její

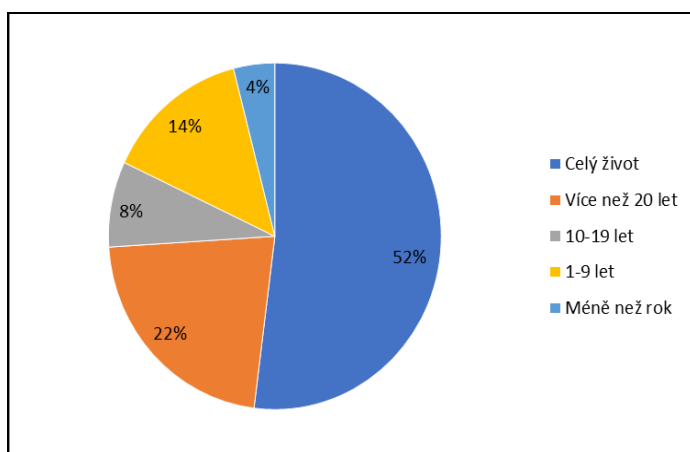
místní části, v širším zájmovém území diplomové práce, které bylo předem vymezeno. Nejvíce respondentů, kteří vyplnili dotazník, pocházelo z obce Střemeníčko (20 %), dále z obce Hvozdečko (14 %), Slavětín (14 %), Bílá Lhota (12 %) a Luká (12 %), z obce Ješov i Bouzov 8 % z dotazovaných a z obce Doly 6 % dotazovaných. Z obcí Kozov, Olešnice a Javoříčko pak pocházeli vždy 2 % respondentů.

Obr. 53 Odpovědi na otázku 12, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 13: Jak dlouho zde žijete?

Navazující otázkou na otázku 12 je otázka 13, jejíž cílem je zjistit, jak dlouho dotazovaní v daných obcích žijí. Dle grafu je patrné, že 52 % (tj. 26 osob) z nich žije v dané obci celý život, a proto k ní mají také osobní vztah. Největší hrozbou je těžba právě pro tyto obyvatele, protože se bojí obrovské změny, která po zahájení těžby nastane.

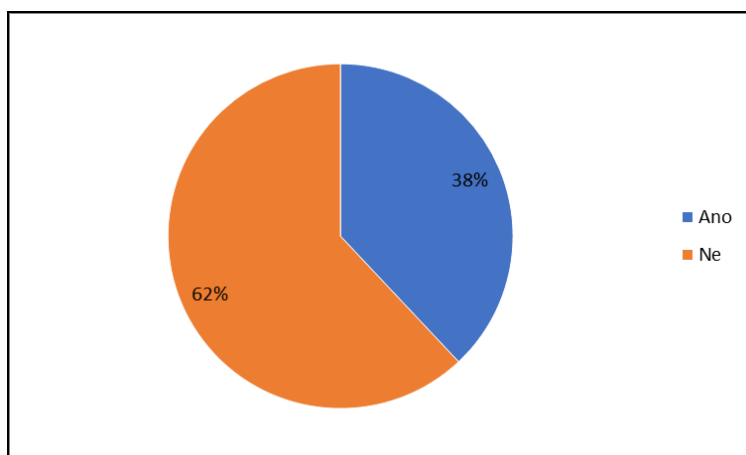

Obr. 54 Odpovědi na otázku 13, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 14: Zvažujete se z obce vystěhovat?

Otázka 14 opět navazuje na otázky 12 a 13. Jejím cílem je zjistit, zda při zahájení

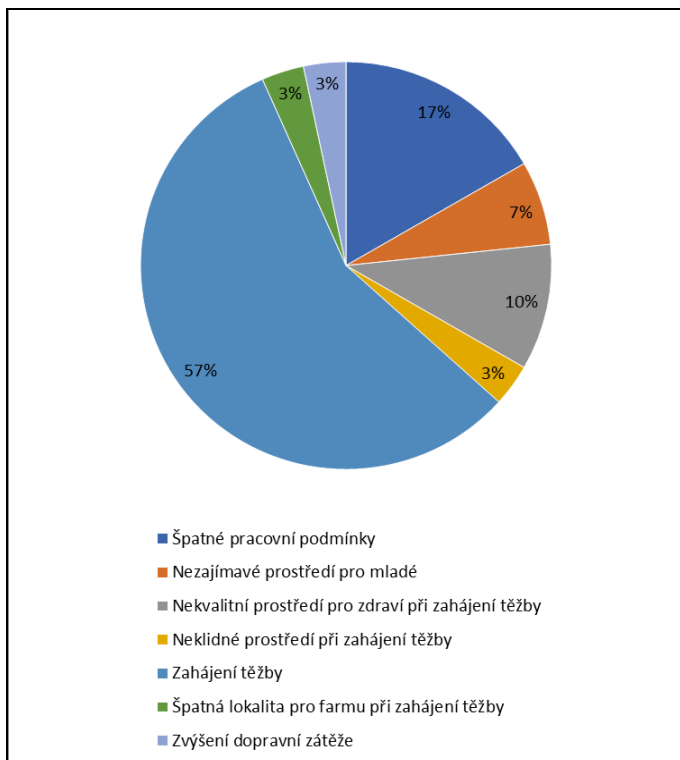
těžby vápence zvažují z obce se vystěhovat. Výsledek je překvapivě zajímavý. Z 50 respondentů jich 19 (tj. 38 %) odpovědělo, že tuto možnost vystěhování se zvažují. Jednalo se převážně o mladé lidi do 30 let, kteří žijí v blízkosti schváleného DP. Většina respondentů ale odpověděla, že nemají v plánu se při zahájení těžby odstěhovat (62 %, tj. 31 respondentů). Jednalo se převážně o respondenty starší 30 let, kteří žijí ve větší vzdálenosti od DP Hvozdečko anebo kteří již mají v obci rodiny a vybudované zázemí.

Obr. 55 Odpovědi na otázku 14, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka číslo 15: Pokud ano, jaké k tomu máte důvody?

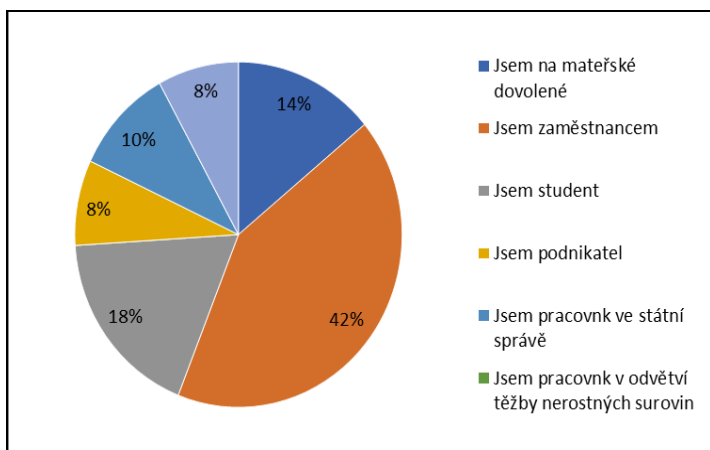
Otázka 15 navazuje na otázku 14. Na otázku, zda se respondenti zvažují ze své obce vystěhovat při zahájení těžby, odpovědělo 38 % z nich, že ano. Tito respondenti pak odpovídali i na otázku, jaké mají k vystěhování důvody. Hlavním důvodem je zahájení těžby (57 % odpovědí). Mezi další důvody vystěhování se z obce patří také špatné pracovní podmínky (17 % odpovědí), obava ze zdravotních potíží (10 % odpovědí) a neatraktivní prostředí pro mladé (7 % odpovědí). Dalšími důvody vystěhování může být také neklidné prostředí, špatná lokalita pro provoz farem (kterých je v okolí několik) nebo již zmiňované dopravní zatížení.

Obr. 56 Odpovědi na otázku 15, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

Otázka 16: Jaké je vaše současné zaměstnání?

Poslední otázka se týkala zaměstnání respondentů. Většina odpovídajících (42 %, tj. 21 osob) je zaměstnancem. Podíly dalších odpovědí ukazuje následující obrázek.

Obr. 57 Odpovědi na otázku 16, dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí, vlastní zpracování

13 ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývá problematikou těžby vápenců v zájmové lokalitě Holý Vrch v Bouzovské vrchovině z několika úhlů pohledu. Motivací pro zpracování diplomové práce bylo rozhodnutí o možném ovlivnění blízké krasové kraji těžbou vápenců. Prvním krokem bylo v roce 2002 stanovení plochy CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch o rozloze 47,42 ha a následně v roce 2013 stanovení plochy DP Hvozdečko o výměře 8,31 ha. Zájmovým územím řešené diplomové práce bylo území vymezeného CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch a jeho nejbližší okolí. Ke schválení DP došlo i přes to, že po roce 1989, zejména pak po roce 1992, v souvislosti s aplikací nového zákona o ochraně přírody a krajiny, došlo v těžebním průmyslu k útlumu těžební činnosti právě s cílem ochránit neobnovitelné přírodní zdroje na našem území. V současné době na území ČR převládá u karbonátových hornin velkoobjemová těžba, která má velmi negativní vliv na životní prostředí. Nyní je v ČR evidováno 36 DP určených pro těžbu vápenců. Největším z nich je DP Skoupý v okrese Příbram o celkové ploše 336 ha. V tomto DP těží od roku 1994 společnost Agir spol. s r. o. (dceřiná společnost švýcarské AGIR AG). Stejná společnost spravuje CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch a má zájem o zahájení těžební činnosti v této lokalitě. Ve vzdálenosti 11 km vzdušnou čarou se od stanoveného DP Hvozdečko nachází DP Měrotín, který byl schválen v roce 1974 a těží zde VÁPENKA VITOUL, s. r. o. DP Měrotín byl od svého schválení rozšiřován, žádný nový DP ale zde ani v blízkém okolí nevznikl. Vápenec vytěžený z DP Měrotín pokryje poptávku vápence v regionu, proto zde otevření dalšího DP není nutné.

V průběhu zpracování diplomové práce došlo v legislativním procesu možné těžby vápence na tomto území k několika důležitým změnám. Společnost Agir spol. s r. o. oznámila v roce 2004 záměr na stanovení DP na CHLÚ Hvozdečko-Holý Vrch a následnou hornickou činnost. Už od počátku dotčené orgány, subjekty, ale ani veřejnost s tímto záměrem nesouhlasili. V rámci posuzování vlivu záměru na životní prostředí (procesu EIA) byl tento první pokus společnosti nezdařilý. V procesu EIA byl v roce 2008 zjištěn chybný postup a dokumentace záměru musela být přepracována. Protože zájmové území se nachází v blízkosti Mladečského a Javoříčského krasu, odborníci, ale i veřejnost, vznášeli v průběhu celého procesu stále častěji připomínky, které souvisely s ovlivněním přírodních poměrů daného území antropogenní činností. Místní obyvatelé se také obávali zhoršení podmínek pro život. V připomínkách procesu se požadovalo zejména další posuzování vlivu záměru na faunu a floru, na krasové území, místní obyvatelstvo, dopravní zatížení, ovlivnění turistického ruchu a jeho ekonomické důsledky a ovlivnění krajinného rázu oblasti.

Agir spol. s r. o. proces EIA v roce 2014 na základě svého rozhodnutí ukončila. Nebylo tedy vydáno žádné stanovisko. Mezitím v roce 2012 společnost Agir podala návrh na OBÚ Moravskoslezského a Olomouckého kraje na stanovení DP Hvozdečko. Tento návrh byl přijat a v roce 2013, kdy OBÚ rozhodl o jeho stanovení v požadovaném rozsahu. Stanovení DP vyvolalo zejména v řadách místních obyvatel a veřejnosti obavy. V roce 2015 oznámila společnost Agir nový záměr, který se týkal již pouze těžby vápence ve stanoveném DP. Tento záměr opět rozpoutal dlouhé diskuze a připomínkové řízení procesu EIA. V průběhu celého procesu několik spolků a občanských sdružení veřejně propagovalo svůj nesouhlas se zahájením těžby. V souvislosti s nesouhlasem zahájení těžby vznikly také spolky nové, které se zaměřily přímo na toto téma. O téma se začaly zajímat i média. V roce 2016 bylo Krajským úřadem Olomouckého kraje vydáno na základě posudku o vlivu záměru na životní prostředí nesouhlasné stanovisko se zahájením těžby vápence v DP Hvozdečko.

V ploše DP Hvozdečko tvoří pozemky určené k plnění funkcí lesa 28,0 %, zemědělský půdní fond 69,6 % a ostatní plochy 2,4 %. Dále se plocha DP dělí z 69,8 % na trvale travnatý porost a lesní půdu se stromy pak tvoří 30,2 % plochy. Při zahájení těžby vápence by došlo ve stanovené ploše DP ke snížení počtů ploch označených jako zemědělský půdní fond a byl by také snížen počet ploch které tvoří lesní půda se stromy (pozemky k plnění funkcí lesa). Z hlediska tvarů reliéfu by při případném zahájení těžby došlo ke snížení počtu tvarů reliéfu vzniklých na základě přírodních procesů a v území by narostl počet tvarů antropogenních (došlo by k rozšíření lomu pro těžbu vápence, vznikaly by nové poklesové sníženiny, výsypka, technologické a administrativní plochy, komunikace atd.)

Jedním z klíčových výstupů práce bylo i zhodnocení názorů na možné zahájení těžby municipalit, klíčových aktérů rozvoje a obyvatel obcí rozšířeného zájmového území. Lidé mají na zahájení těžby v území jasně negativní názor. Nejvíce se obávají zničení přírodního prostředí, se kterým souvisí také znečištěné ovzduší, zvýšená prašnost, ztráta kvalitní podzemní vody nebo vliv na blízké krasové oblasti. Dále mají obavy ze zvýšené dopravní zátěže a hluku nebo porušení statiky domů v blízkosti těžebního prostoru. Obavu mají také z ekonomických důsledků, které souvisí s možným odchodem obyvatel, snížením cen pozemků a odlivem turistů. Další možnou hrozbou při zahájení těžby je také její rozšíření mimo stanovený DP. Naopak při současném stavu vidí lidé rozvoj území v tom, že se jedná o zachovalou přírodní a turisticky zajímavou oblast a mohly by se zde rozvíjet nové formy trávení volného času. Jsou zde aktivní spolky a leadeři, kteří by mohli dále rozvíjet kulturní a společenský život v obcích.

14 SUMMARY

This diploma thesis deals with the issue of limestone mining in the locality Holy Vrch in Bouzovska highlands from several angles of view. The motivation for the diploma thesis was the decision on the possible influence of limestone extraction on the nearby landscape of the Javorický Karst. The first step was the approval of the protected deposit area Hvozdecko-Holy Vrch with an area of 47,42 ha in 2002 and then in 2013 the approval of the Hvozdecko mine area with an area of 8,31 ha. The area of interest of this diploma thesis is the protected deposit area Hvozdecko-Holy Vrch and its closest surroundings.

About the mining of limestone in the mining area Hvozdecko is interested Swiss company AGIR spol. s r. o. This company manages the protected deposit area Hvozdecko-Holy Vrch and the mining area Hvozdečko. In this region, the limestone is mined in the mining area Měrotín. The mining area Měrotín is located 11 km from the mining area Hvozdečko. So there is enough limestone in the region and there is no need to open another quarry.

During the elaboration of the diploma thesis, there were several changes in the limestone mining process in this area. Environmental impact assessment was dealt with between 2004 and 2016. Agir Inc. presented in 2004 the intention to define the mining area and then to commence mining activities in the protected deposit area Hvozdecko-Holy Vrch. In 2014, the company ended the process without issuing an opinion. In 2012, the company filed a proposal to establish the mining area Hvozdecko. This proposal was accepted in 2013. In 2015, the company announced a new proposal that involved limestone mining in the mining area Hvozdecko. There were founded several associations and civil associations against limestone mining in this area. The media also became interested in the topic. The mining permit was finally rejected.

If the mining activity started, the area of forest land and the area of the agricultural land would reduce. Mining would reduce the number of relief shapes created by natural processes, and the number of anthropogenic shapes would increase in this area (limestone quarry would expand, new surface reductions, hopper, technological and administrative areas, roads, etc. would emerge).

The questionnaire survey shows that people have a clear negative opinion about the launch of limestone mining in the area. They are concerned about the possible destruction of the natural environment, which is also associated with polluted air, increased

dustiness, loss of fertile soil and the destruction of nearby karst areas. Furthermore, they are concerned about the possible increase in traffic and the noise or disturbance of vibrations of houses near the mining area. They also worry about the economic consequences related to the possible migration of inhabitants, the reduction of land prices and the outflow of tourists. Another possible threat is the expansion of mining outside the mining area. On the contrary, people see the preserved natural and tourist area as an opportunity for the emergence of a new form of leisure activities. There are also active associations and leaders who can further develop cultural and social life in municipalities.

15 POUŽITÁ LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE

Literární a tištěné zdroje

BĚLOHLÁVEK, J. a kol. (2007): *Dokumentace podle § 8 zákona č. 100 / 2001 sb., zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění s obsahem a rozsahem podle přílohy č. 4: Stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko pro dobývání výhradního ložiska vysokoprocenních vápenců Hvozdečko-Holý Vrch*. Praha.

BOSÁK, P., BÍLKOVÁ, D., STÁRKA, L. (1995): *Karsologické členění ČR*. In.: CÍLEK, V. (ed.): *Sborník příspěvků z 1. Národního speleologického kongresu ČSS v Jedovnici*. ČSS, s. 14–18.

CALÁBEK, A. (2016): *Posudek o vlivech záměru na životní prostředí podle §9 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), v platném znění: Těžba vápence v DP Hvozdečko*. Olomouc.

CULEK, M. (1996): *Biogeografické členění České republiky*. Praha: Enigma. ISBN 80-85368-80-3.

CULEK, M. (2013): *Biogeografické regiony České republiky*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 9788021066939.

CRHA, J. (1979): *Devon konicko-mladečského pruhu a jeho ložiskový význam*. Sborník GPO, 19, Ostrava, s. 77–91.

CZUDEK, T. (2005): *Vývoj reliéfu krajiny České republiky v kvartéru*. Brno: Moravské zemské studium. ISBN 80-7028-270-3.

DEMEK, J., MACKOVČIN, P. a kol. (2006): *Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny*. 2. vyd. Brno: AOPK ČR. ISBN 80-86064-99-9.

DEMEK, J. a kol. (1965): *Geomorfologie Českých zemí*. Praha: ČSAV.

HROMAS, J. (2009): *Jeskyně*. In: Mackovčín, P. a Sedláček, M.: *Chráněná území ČR, svazek XIV*. Praha: AOPK. ISBN 978-80-87051-17-7.

CHAROUZEK, J. a kol. (2011): *Dokumentace podle § 8 zákona č. 100 / 2001 sb., zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění s obsahem a rozsahem podle přílohy č. 4: Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko – Holý vrch (B3 180 100)*. Praha.

CHAROUZEK, J. a kol. (2015a): *Dokumentace podle § 8 zákona č. 100 / 2001 sb., zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění s obsahem a rozsahem podle přílohy č. 4: Těžba vápence v DP Hvozdečko*. Praha.

CHAROUZEK, J. a kol. (2015b): *Oznámení záměru podle § 6 zákona č. 100 / 2001 sb., zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění s obsahem a rozsahem podle přílohy č. 4: Těžba vápence v DP Hvozdečko*. Praha.

CHAROUZEK, J. a kol. (2015c): *Vypořádání připomínek: Těžba vápence v DP Hvozdečko*. Praha.

CHLUPÁČ, I., a kol. (2002): *Geologická minulost České republiky*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0914-0.

KADLEC, J. (2011): *Moravskou cestou po technických památkách: od Bouzova přes Litovel k Olomouci*. Červenka: Moravská cesta. ISBN 9788026015499.

KIRCHNER, K., SMOLOVÁ, I. (2010): *Základy antropogenní geomorfologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-802-4423-760.

KOROŠ, I. a kol. (2013): *Hvozdečko – Holý vrch: Aktualizované hydrogeologické posouzení otvírky a těžby ložiska vápenců na kótu 430 a 415 m n.m.* Praha.

KOS, V. a kol. (2013): *Biologické posouzení: Botanický a zoologický inventarizační průzkum lokality Hvozdečko-Holý Vrch*. Praha.

KÚOLK. (2015a): *Zahájení zjišťovacího řízení a zveřejnění informace o zahájení zjišťovacího řízení záměru „Těžba vápence v DP Hvozdečko“, zařazeného v kategorii II, ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů*. Olomouc.

KÚOLK. (2015b): *Závěr zjišťovacího řízení podle § 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů: Těžba vápence v DP Hvozdečko*. Olomouc.

KÚOLK. (2015c): *Zveřejnění dokumentace o hodnocení vlivů záměru "Těžba vápence v DP Hvozdečko" na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů*. Olomouc.

KÚOLK. (2016a): *Posuzování vlivů na ŽP podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů – oznámení veřejného projednání posudku a současně dokumentace k záměru "Těžba vápence v DP Hvozdečko"*. Olomouc.

KÚOLK. (2016b): *Zápis z veřejného projednání posudku a současně dokumentace podle ustanovení § 17 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů: Těžba vápence v DP Hvozdečko*. Olomouc.

KÚOLK. (2016c): *Závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle § 9a odst. 1 až 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů: Těžba vápence v DP Hvozdečko*. Olomouc.

KÚOLK. (2016d): *Zveřejnění posudku o vlivech záměru "Těžba vápence v DP Hvozdečko" na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů*. Olomouc.

Maloplošná chráněná území v Olomouckém kraji. (2012): Olomouc: Olomoucký kraj. ISBN 978-80-87535-46-2.

MAŇOUR, J. (2008): *Posudek o vlivech záměru stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko pro dobývání výhradního ložiska vysokoprocentních vápenců Hvozdečko-Holý Vrch podle zákona č.*

100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů. Praha.

MORÁVEK, R. a kol. (2013): *Karsologické poměry území mezi Javoříčským a Rachavským krasem s posouzením možných vlivů těžby vápence na krasové jevy v tomto území, jako součást komplexního přírodovědného hodnocení pro těžbu vápence v DP Hvozdečko. Hněvotín.*

MŽP. (2004a): *Posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění zák. č. 93/2004 Sb. – zahájení zjišťovacího řízení záměru zařazeného v kategorii I: Stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko na ložisku vápence Hvozdečko – Holý Vrch a povolení hornické činnosti. Olomouc.*

MŽP. (2004b): *Závěr zjišťovacího řízení podle § 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zák. č. 93/2004 Sb. (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí): Stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko na ložisku vápence Hvozdečko – Holý Vrch a povolení hornické činnosti. Olomouc.*

MŽP. (2008a): *Dopracování dokumentace vlivů záměrů na životní prostředí. Praha.*

MŽP. (2008b): *Zápis z veřejného projednání posudku a současně dokumentace podle ustanovení § 17 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů: Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko – Holý vrch (B3 180 100). Olomouc.*

MŽP. (2014): *Ukončení procesu posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů: Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko – Holý vrch (B3 180 100). Praha.*

OBÚ. (2013): *Rozhodnutí o stanovení DP Hvozdečko. Ostrava.*

PANOŠ, V. (1964): *Geomorfologický vývoj severní části Hornomoravského úvalu mezi Litovlí a Zábřehem na Moravě. Sborník Československé společnosti zeměpisné, roč. 69, š. 2, Praha: ČSAV, s.99–112.*

PECHAR, T. a kol. (2015): *Oznámení záměru podle § 6 zákona č. 100 / 2001 sb., zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění s obsahem a rozsahem podle přílohy č. 3: Stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko na ložisku vápence Hvozdečko – Holý Vrch a povolení hornické činnosti. Praha.*

QUITT, E. (1971): *Klimatické oblasti Československa. Praha: Academia.*

SMOLOVÁ, I. (2000): *Geomorphological analysis of the karst relief in surroundings of Taramka in the Highland of Ludmírov. In: Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Geographica 36. Olomouc: Univerzita Palackého, s.71–79. ISSN 0231-9721.*

SMOLOVÁ, I. (2008): *Těžba nerostných surovin na území ČR a její geografické aspekty. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 9788024421254.*

SMOLOVÁ, I., J. VÍTEK. (2007): *Základy geomorfologie: Vybrané tvary reliéfu. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-1749-3.*

ŠARAPATKA, B. (2014): *Pedologie a ochrana půdy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 9788024437361.

ŠTENCL, O. (1971): *Typologie krasu ČSSR*. Československý kras. ročník XXIII, 112-119. ISSN 0373-7179.

TOLASZ, R. a kol. (2007): *Atlas podnebí Česka: Climate atlas of Czechia*. Praha: Český hydrometeorologický ústav. ISBN 978-80-244-1626-7.

TOMÁŠEK, M. (2007): *Půdy České republiky*. Praha: Česká geologická služba. ISBN 9788070756881.

VLACHOVÁ, B., BAROTNIČKA, T. a kol. (2004): *Botanický a zoologický průzkum lokality Hvozdečko ve vztahu k plánovanému stanovení dobývacího prostoru Hvozdečko*. Praha.

Internetové zdroje

AGIR [online]. 2017. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://www.agir-as.cz/>

AOPK ČR [online]. 2017. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/>

AOPK ČR. *Natura 2000* [online]. 2006. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php>

BOUZOVSKÁ VRCHOVINA [online]. 2017 [cit. 2017-01-2]. Dostupné z: <http://www.bouzovskavrchovina.cz/>

ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA. Publikace Surovinové zdroje České republiky – nerostné suroviny [online]. 2016. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: http://www.geology.cz/extranet/publikace/online/surovinove-zdroje/surovinove-zdroje-ceske-republiky-2016_m.pdf

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Olomoucký kraj [online]. 2017 [cit. 2017-01-2]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xm/kraj>

DATABÁZE STRATEGIÍ [online]. 2017. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/>

ELEKTRONICKÝ POVODŇOVÝ DIGITÁLNÍ PORTÁL. Povodňový plán obce Bouzov [online]. 2016. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <https://www.edpp.cz/povodnovy-plan/bouzov/>

GEOLOGICKÉ LOKALITY [online]. 2016. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://lokality.geology.cz/d.pl>

INFORMAČNÍ SYSTÉM EIA. Záměry na území ČR: Těžba vápence v DP Hvozdečko [online]. 2015. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OLK739

INFORMAČNÍ SYSTÉM EIA: Záměry na území ČR: Stanovení dobývacího prostoru a následná hornická činnost na ložisku Hvozdečko-Holý Vrch (B3 180 100) [online]. 2004. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_MZP238

MAS MORAVSKÁ CESTA. *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014–2020: Demě furt dopředô a necófnem* [online]. 2014 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.moravska-cesta.cz/strategie-sclld/>

METODICKÁ PODPORA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE. Koncepční dokumenty [online]. 2000-2017. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/koncepcni-dokumenty.html>

MĚSTO LITOVEL. Územně analytické podklady [online]. 2017. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <https://www.litovel.eu/cs/urad/uzemne-analyticke-podklady.html>

OBEC BOUZOV. Strategický plán rozvoje obce [online]. 2017. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://www.obec-bouzov.cz/index.php?oid=3697730>

OBEC BOUZOV: Územní plán obce [online]. 2017. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://www.obec-bouzov.cz/uzemni-plan-obce>

OLOMOUCKÝ KRAJ. *Koncepce ochrany přírody a krajiny pro území Olomouckého kraje* [online]. 2004. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/koncepce-ochrany-prirody-a-krajiny-pro-uzemi-olomouckeho-kraje-cl-364.html>

PAPOUŠEK, M. Polní (selské) vápenky na Konicku a Litovelsku. *Archeologia technica* [online]. (20), 129-137 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: http://www.starahut.com/AT/at20/at_20_11.pdf

PORTÁL ÚSES. Skladebné části [online]. 2010. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://www.uses.cz/1.28-uses-skladebne-casti>

STÁTNÍ BÁŇSKÁ SPRÁVA: Dobývací prostory [online]. 2012. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://www.cbusbs.cz/index.php/menu-types.html>

STÁTNÍ BÁŇSKÁ SPRÁVA. Hornická ročenka 2014: Přehledné tabulky [online]. 2015 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.cbusbs.cz/docs/rocenka10.pdf>

STÁTNÍ BÁŇSKÁ SPRÁVA: Těžební činnost [online]. 2012. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://www.cbusbs.cz/index.php/tezebni-cinnost.html>

ŠTRAMBERSKÁ, K. (2007): Těžba vápenců v České republice. Olomouc, 83 s. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Dostupné z: http://geography.upol.cz/soubory/studium/dp/2007/2007_Stramberska.pdf

KURZY.CZ. Obchodní rejstřík, rejstřík firem v ČR, vztahy a vazby z justice.cz [online]. 2009. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://rejstrik-firem.kurzy.cz/>

TAXONOMICKÝ KLASIFIKAČNÍ SYSTÉM PŮD ČR [online]. 2014. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://klasifikace.pedologie.cz/>

Mapové podklady a servery

MAPY.CZ [online]. 1996–2017 [cit. 2017-01-2]. Dostupné z: www.mapy.cz

ČGS. Mapové aplikace [online]. 2016 [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: <http://www.geology.cz/extranet/mapy/mapy-online/mapove-aplikace>

ČGS. WMS služby [online]. 2016 [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: <http://www.geology.cz/extranet/mapy/mapy-online/wms>

ČÚZK. Prohlížeč služby – WMS [online]. 2010 [cit. 2016-05-12] Dostupné z: <http://geoportal.cuzk.cz>.

CENIA. Národní geoportál INSPIRE. WMS služby [online]. 2010–2017 [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/wms/>

ČÚZK. Nahlížení do katastru nemovitostí [online]. 2004-2017 [cit. 2017-01-2]. Dostupné z: <http://nahliznidokn.cuzk.cz/>

Zákony

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), § 3.

Zákone č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, § 1.

Zákon Federálního shromáždění č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) § 16.

Zákon Federálního shromáždění č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) § 25.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Dotazník pro municipality a klíčové aktéry rozvoje obcí – první a druhá strana

Příloha 2 Dotazník pro municipality a klíčové aktéry rozvoje obcí – třetí strana

Příloha 3 Dotazník pro obyvatele – první a druhá strana

Příloha 4 Dotazník pro obyvatele – třetí strana

Příloha 1 Dotazník pro municipality a klíčové aktéry rozvoje obcí – první a druhá strana,
zdroj: Koutná, 2016

Dotazník k diplomové práci: Lokality Holý vrch v Brouzovské vidovině a její možné ovlivnění antropogenní územní
Rc. Barbora Koutná

Dotazník k diplomové práci: Lokality Holý vrch v Brouzovské vidovině a její možné ovlivnění antropogenní územní
Rc. Barbora Koutná

Dotazník k diplomové práci

Dobrý den,
Jsem studentkou Univerzity Palackého v Olomouci. Název mojí diplomové práce je: **Lokalita Holý vrch v Brouzovské vidovině a její možné ovlivnění antropogenní územní**. Cílem mé diplomové práce je kompletní charakteristika lokalita Holý vrch na Brouzovsku, kde byl schválen nový dobývací prostor Hvozdecko. Součástí práce by měla být také zhodnocení postojů municipality a klíčových aktérů obcí širšího zájmového území (Bouzov, Luká, Bílá Lhota a Slavětín a jejich místních částí) na možné zahájení těžby vápence, další vývoj obce a návrhy pro využití tohoto prostoru. Právě k tomuto účelu byl sestaven tento dotazník.

Dotazníky po vyplnění zpracuji a odpovědi vyhodnotím ve své diplomové práci.

Děkuji za spolupráci
Rc. Barbora Koutná

1. Tento dotazník vyplňuji jako
Starosta obce
Zastupitel obce
Vedoucí či člen spolků a občanských sdružení bojujících proti těžbě vápence
Podnikatel
Zemědělec

2. Ve které z obcí žijete/podnikáte/provozujete zemědělskou činnost?
BOUZOV Kovařov Března
Bezdekov Kozov Javoříčko
Blažov Olešnice Ješov
Dolý Olesnice Sřemenníčko
Hvozdecko Podolí Veselíčko
Jefmani Svojanov SLAVĚTÍN
Kadeřín LUKÁ BILÁ LHOTA

3. Jak vnímáte rozvoj obce, ve smyslu zlepšení podmínek pro život nebo podnikání, zemědělskou činnost v horizontu posledních 10 let?
Zlepšil se
Zhoršil se
Nezměníli se – podmínky jsou stále stejné

4. Pokud jste v předchozí otázce odpověděli, že se podmínky zlepšily, uveďte v čem:
.....
.....
.....

5. Navrhněte alespoň 1 silnou stránku, slabou stránku, příležitost a hrozbu pro Vaši obec:
Silné stránky:
Slabé stránky:
Příležitosti:
Ohrožení:

6. Diplomová práce je zaměřena na lokalitu Holý vrch, nauštili jste jí?
Ano
Ne

- Postup pro vyplnění dotazníku elektronickou formou:
- * Vybrané odpovědi zvyrazíte tučným písmem (formát – písmo – tučné)
 - * Nebo přeškrtněte (formát – písmo – styl: přeškrtnuté)
 - * Dotazník uložte (soubor – uložit jako)
 - * Vyplněný dotazník zašlete prosím na e-mail: koutna.b@email.cz

Příloha 2 Dotazník pro municipality a klíčové aktéry rozvoje obcí – třetí strana, zdroj: Koutná, 2016

Dobrá! K diplomové práci "Lokalita Hošů včel v Dobrušské vysočině a její možné otázky antropogenní činnosti"
Bc. Barbora Koutná

7. Vile, v čem je lokalita významná?

Ano

Ne

8. Souhlasíte byste s těžbou v této lokalitě?

Ano

Ne

9. Na následující fotografii vidíte starý lom v této lokalitě. Lom je opuštěný. Dovedete si představit, jak by bylo tento starý lom do budoucna využít?

Odpověď můžete zaznačit jednu nebo více odpovědí:

Nechat přirozeně zarůst zelení

Vytvořit v jeho okolí naučnou stezku s několika zastaveními

Další návrhy:

Prohláset ho za přírodní památku

Využívat ho pro terénní výuku

Vytvořit zde přírodní arboretum

.....
.....
.....

Příloha 3 Dotazník pro obyvatele – první a druhá strana, zdroj: Koutná, 2016

Dotazník k diplomové práci: Lokality Holý vrch v Bouzovské vřehovině a její možné ovlivnění antropogenní činností
Bc. Barbora Koutná

Dotazník k diplomové práci

Dobry den,
jsem studentkou 5. ročníku Univerzity Palackého v Olomouci. Název mojí diplomové práce je: Lokality Holý vrch v Bouzovské vřehovině a její možné ovlivnění antropogenní činností. Cílem mé diplomové práce je komplexní charakteristika lokality Holý Vrch na Bouzovsku, kde byl v roce 2014 schválen nový dobývací prostor. Součástí práce by mělo být také hodnocení postojů obyvatel obce širšího zájmového území (obce Bouzov, Luha, Bílá Lhota a Slavětín a jejich místních částí) na možné zahnění těžby vápence. Právě k tomuto účelu byl sestaven tento dotazník.

Dotazníky po vyplnění zpracuji a odpovědi vyhodnotím ve své diplomové práci.

Děkuji za spolupráci
Bc. Barbora Koutná

Dotazník k diplomové práci: Lokality Holý vrch v Bouzovské vřehovině a její možné ovlivnění antropogenní činností
Bc. Barbora Koutná

- Znalé lokality Hvozdecko – Holý vrch?
Ano Už jsem o ni slyšel Něco mi to říká Ne
- Víc o ložisku vysokopropustního vápence, které se zde ukryvá?
Ano Ne
- Víc, že zde byl schválen dobývací prostor?
Ano Ne
- Angažujete se do věci ohledně možné těžby?
Ano Ne
- Pokud ano, jak
.....
.....
- Myslíte si, že těžba by v budoucnosti znamenala pro danou lokalitu hrozbu či by byla přínosem?
Byla hrozbou Byla přínosem Nevím
- Napište alespoň 3 klady a 3 záporné těžby
KLADY ZÁPORY
.....
.....
- Myslíte si, že by těžba v budoucnu ovlivnila i okolní obec?
Ano Ne Nevím
- Pokud ano, jak?
.....
.....
- Pohlaví
Muž Žena

Postup pro vyplnění dotazníku elektronickou formou:

- Vybrané odpovědi zvyrazněte tučným písmem (formát – písmo – tučné)
- Nebo přeškrtněte (formát – písmo – sčrtnuté)
- Dotazník uložte (soubor – uložti jako)
- Vyplněný dotazník zašlete prosím na e-mail: koutna.b@gmail.cz

Příloha 4 Dotazník pro obyvatele – třetí strana, zdroj: Koutná, 2016

Dotazník k diplomové práci: Lokality hnoj v Bouzovské vrchovině a její možné ovlivnění antropogenní činností
Bc. Barbora Koutná

11. Věk	21-30	31-40	41-50	51 a více
Do 20 let				
12. Ve které z obcí či její části žijete?				
BOLZOV	Kovářov			Březina
Bездěkov	Kozov			Javoříčko
Blažov	Ohedčov			Jesův
Dohy	Olešnice			Střemeníčko
Hvozdecko	Podolí			Veselíčko
Jeřmaň	Svojánov			SLAVĚTÍN
Kačetín	LUKÁ			BILÁ LHOT

13. Jak dlouho zde žijete?

Celý život Více než 20 let 10-19 let 1-9 let Méně než rok

14. Zvažujete možnost se z obce vysťahovat?

Ano Ne

15. Pokud ano, jaké k tomu máte důvody?

.....

16. Jaké je vaše současné zaměstnání?

Jsem na mateřské dovolené

Jsem zaměstnancem

Jsem podnikatel

Pracovník ve státní správě či samosprávě

Pracovník v odvětví těžby nerostných surovin

Jsem nezaměstnaný